

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030

KUTNO
m i a s t o r ó ż

czerwiec 2024

Spis treści

Wstęp	3
1. Nota metodologiczna	5
2. Diagnoza	6
2.1. Podstawowe informacje o Kutnie	6
2.2. Demografia	8
2.3. Edukacja i wychowanie.....	13
2.4. Ochrona zdrowia	17
2.5. Organizacje pozarządowe i partycypacja społeczna	20
2.6. Kultura, sport i rekreacja	23
2.7. Gospodarka	26
2.8. Rynek pracy	32
2.9. Mieszkalnictwo i infrastruktura techniczno-sanitarna	35
2.10. Pomoc społeczna	38
2.11. Zasoby finansowe	56
3. Podsumowanie diagnozy.....	60
4. Misja i wizja, cele strategiczne priorytety, kierunki działań	62
4.1. Misja i wizja polityki społecznej w Kutnie	62
4.2. Cele strategiczne i priorytety polityki społecznej w Kutnie.....	63
4.3. Kierunki działań	65
5. Spójność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi.....	75
6. Zasady realizacji Strategii	83
6.1. System realizacji Strategii.....	83
6.2. Źródła finansowania i ramy finansowe	84
7. Sposoby oraz wskaźniki monitorowania stopnia realizacji Strategii	85
8. Model partycypacyjny tworzenia Strategii.....	88
9. Spis map, rysunków, tabel, wykresów i zdjęć	90

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030 opracowana została z myślą o perspektywie pomiędzy 2023 a 2030 rokiem. Zastępuje tym samym obowiązujący do 2022 roku dokument – *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna na lata 2016-2022*.

Działalność pomocy społecznej jest regulowana przez wiele aktów prawnych. Najważniejszy z nich to ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej. Określa ona zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz zasady i tryb ich udzielania, a także organizację pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Ustawa definiuje pomoc społeczną jako „instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”. Według zapisów ustawy pomoc społeczna ma wspierać osoby i rodziny w tym, by mogły one zaspokajać swoje niezbędne potrzeby i żyć w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Aspekty pomocy społecznej, w szczególności kryteria, progi czy warunki realizacji określonych zadań i świadczeń pomocy społecznej, normowane są w szeregu rozporządzeń, wśród których wymienić można m.in.:

- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005 r. w sprawie progu interwencji socjalnej,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne,
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 17 stycznia 2022 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni,
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny,
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej jest aktem prawnym, który w art. 17 ust. 1 pkt 1 wskazuje, że w przypadku gminy jednym z zadań własnych o charakterze obowiązkowym jest opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zaś w art. 16b tej ustawy określono, że strategia zawiera w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej;
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030 jest dokumentem, do którego powinno się odwoływać, planując wydatkowanie środków finansowych na cele społeczne. Strategia, jako jedno z podstawowych narzędzi realizacji polityki społecznej, jest instrumentem wspomagania decyzji służących tworzeniu bieżących i perspektywicznych programów pomocy społecznej. Umożliwia ona podejmowanie działań zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie, w związku z czym może podlegać zmianom w zależności od pojawiania się nowych problemów i zadań.

Zdecydowano, by dokument został opracowany metodą hybrydową, tj. ekspercko-partycypacyjną. Za metodologię i przygotowanie dokumentu odpowiadał podmiot zewnętrzny – Instytut Badawczy IPC sp. z o.o. z Wrocławia, zaś uczestnicząca strona społeczno-instytucjonalna, ze szczególnym uwzględnieniem specjalnie powołanego zespołu ds. opracowania Strategii, czuwała nad całokształtem prac i treścią dokumentu.

W pracach nad *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wzięli udział liczni przedstawiciele instytucji oraz organizacji działających w sferze pomocy społecznej, jak również mieszkańcy miasta, poprzez udział we wspomnianych wyżej badaniach o charakterze jakościowym i ilościowym. Wiedza pozyskana w ten sposób stanowi istotny wkład w kształt dokumentu.

Metodologicznie Strategia przygotowywana była w oparciu o analizę danych zastanych (*desk research*), ilościowe badania terenowe (na próbie 500 respondentów) zakończone opracowaniem raportu oraz badania jakościowe w postaci 15 wywiadów pogłębionych z lokalnymi liderami, a także dwa warsztaty (jeden poświęcony diagnozie, drugi natomiast – wyznaczeniu celów).

Dokument składa się z dwóch części: diagnostycznej i prognostycznej, w której przedstawiono misję, wizję, cele, priorytety i kierunki działań.

Istotnym punktem odniesienia dla założeń *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* są cele i kierunki rozwoju miasta określone w *Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030*.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030 to długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu między innymi objęcie wsparciem osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym. Głównym założeniem Strategii jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców miasta dzięki efektywnej współpracy wszystkich partnerów w obszarze polityki społecznej. Przyjęta misja polityki społecznej brzmi **KUTNO MIASTEM SZANS.**

1. Nota metodologiczna

Powodem opracowania niniejszej diagnozy jest potrzeba oceny sytuacji społeczno-gospodarczej w celu określenia kierunków działań w ramach przygotowywania dokumentu *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030*.

Do diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej wykorzystano dokumenty strategiczne, raporty, analizy, dane statystyczne oraz źródła internetowe. Wykorzystano dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny (GUS), w tym Bank Danych Lokalnych (BDL), Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL), Urząd Miasta Kutno, Powiatowy Urząd Pracy w Kutnie (PUP), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie (MOPS), Okręgową Komisję Egzaminacyjną. Dane obejmują okres od 2018 do 2023 roku.

W pierwszej kolejności przedstawiono sytuację demograficzną miasta Kutna oraz najważniejsze zjawiska i problemy z niej wynikające. Dokonano analizy sytuacji pod względem zaspokajania potrzeb mieszkańców w następujących aspektach: edukacja, ochrona zdrowia, oferta kulturalna, partycypacja społeczna, infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Skupiono się także na sytuacji gospodarczej Kutna, przedstawiono dane na temat rynku pracy – bezrobocia oraz liczby osób pracujących. Dokonano szczegółowej analizy zasobów instytucjonalnych pomocy społecznej, powodów przyznawania świadczeń pomocy społecznej oraz działań, jakie podejmowane są w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu oraz marginalizacji osób w trudnej sytuacji życiowej. Ponadto zaprezentowano także dane na temat infrastruktury techniczno-sanitarnej, zasobów mieszkaniowych oraz sytuacji finansowej Kutna (dochodów oraz wydatków miasta).

W diagnozie przeanalizowano sytuację społeczno-gospodarczą w porównaniu do innych, zbliżonych do Kutna miast pod względem następujących cech:

- ⇒ liczby mieszkańców (osiem miast z najbardziej zbliżoną liczbą mieszkańców, według listy miast pod względem liczby mieszkańców – na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego),
- ⇒ ustroju formalno-prawnego (gminy miejskie),
- ⇒ charakteru gminy,
- ⇒ sposobu, w jaki miasta przeszły przez transformację ustrojową.

Grupa porównawcza dla Kutna składała się z: Radomska, Dębicy, Skarżyska-Kamiennej, Ciechanowa, Sieradza, Zduńskiej Woli, Mińska Mazowieckiego i Szczecinka. W grupie znalazły się cztery miasta minimalnie większe i cztery miasta minimalnie mniejsze od Kutna. Analiza objęła więc cztery miasta z województwa łódzkiego, dwa miasta z woj. mazowieckiego oraz po jednym z woj.: świętokrzyskiego, podkarpackiego i zachodniopomorskiego.

2. Diagnoza

2.1. Podstawowe informacje o Kutnie

Kutno znajduje się w północnej części województwa łódzkiego i leży zaledwie 20 km na północny zachód od geometrycznego środka Polski. Jest stolicą powiatu kutnowskiego, składającego się z 11 gmin, zlokalizowaną w jego środkowej części. Sąsiaduje bezpośrednio z gminą wiejską Kutno i gminą Krzyżanów. Leży na pograniczu czterech historycznych krain: Mazowsza, Kujaw, Ziemi Łęczyckiej i Wielkopolski.

Obecnie granica powiatu kutnowskiego stanowi równocześnie granicę województwa łódzkiego, które styka się w rejonie Kutna z województwami: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim i mazowieckim.

MAPA 1. POŁOŻENIE KUTNA

Źródło: Diagnoza stanu przestrzenno-społeczno-gospodarczego Miasta Kutna, maj 2021 r.

Kutno posiada atrakcyjną Starówkę, można tutaj także obejrzeć interesujące zabytki. Wśród nich wyróżnia się ufundowany przez króla Augusta III Pałac Saski, w którym - po rewitalizacji - mieści się siedziba Muzeum Pałac Saski w Kutnie. Inne warte obejrzenia zabytki to: dawny Teatr Miejski (obecnie Centrum Teatru, Muzyki i Tańca), gdzie przed laty spotkał się z mieszkańcami miasta noblista Henryk Sienkiewicz; Zespół Pałacowy Gierałty z lat 1775-91, w którym gościli cesarz Napoleon Bonaparte, król pruski Fryderyk August i przebywający z misją wojskową Charles de Gaulle. Są tu także: klasycystyczna kaplica – mauzoleum dawnych właścicieli Kutna (Walentyny i Feliksa Mniewskich), neogotycki kościół wzniesiony w latach 1882-85 oraz klasycystyczny ratusz.

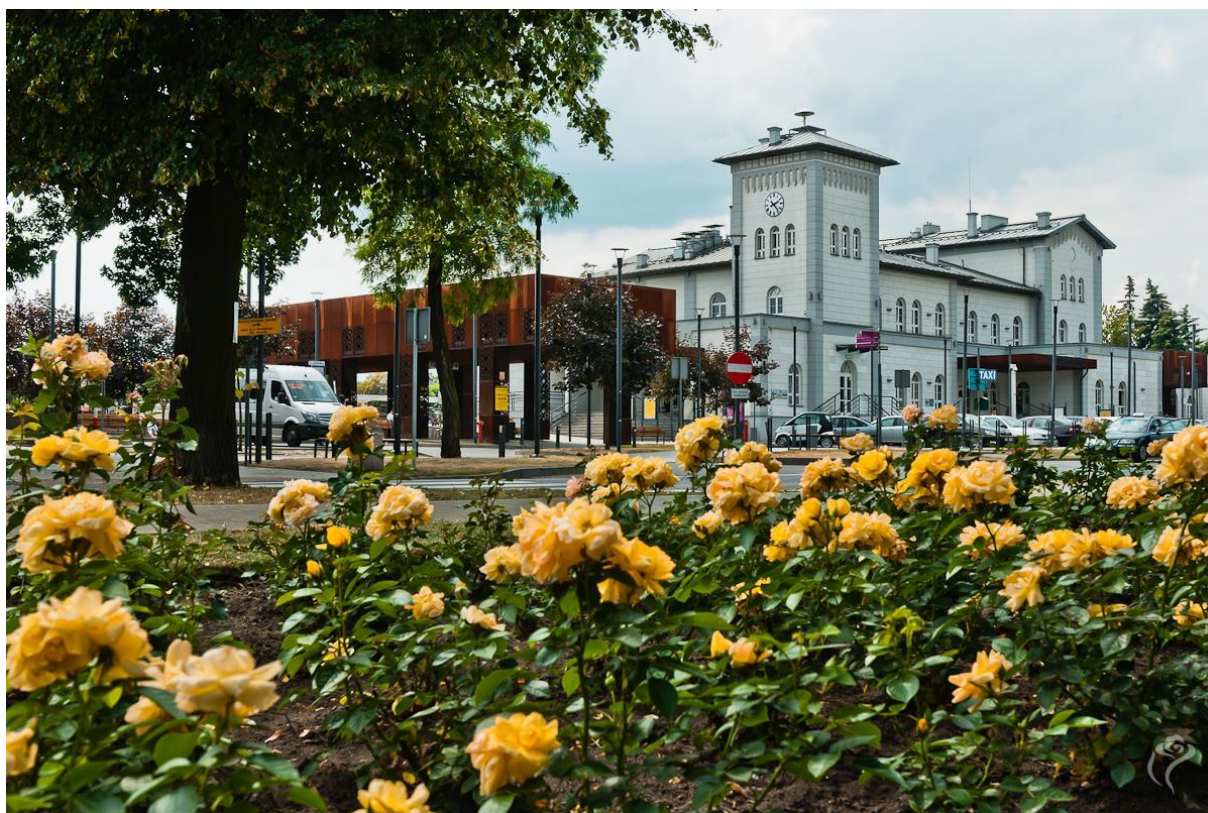
Kutno to także Europejskie Centrum Małej Ligi Baseballowej dla krajów Europy i Afryki. Daje to możliwość promowania sportu i zachęcania dzieci i młodzieży do jego uprawiania. Kilukrotnie odbyły się tu mistrzostwa Europy w tej dyscyplinie sportu. Na terenie miasta można także uprawiać m. in. piłkę nożną, piłkę koszykową czy lekką atletykę. Od 2012 roku w pobliżu Centrum Małej Ligi Baseballowej działa nowoczesny Aquapark Kutno.

Miasto pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjnego i zarazem ponadlokalnego ośrodka kulturalnego i gospodarczego, na co wpływ ma dogodna lokalizacja względem ważnych szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i lokalnym¹ oraz stale rozwijająca się i atrakcyjna inwestycyjnie Kutnowska Strefa Przemysłowa (więcej na ten temat w podpunkcie 2.7. Gospodarka), a także szereg organizowanych w mieście wydarzeń artystyczno-kulturalnych o zasięgu co najmniej ponadlokalnym, a w niektórych przypadkach nawet i ogólnokrajowym (więcej na ten temat w podpunkcie 2.6. Kultura, sport i rekreacja).

Wizytówką Kutna są róże. Tradycja związana z hodowlą róż w regionie kutnowskim zaczęła się już przed wybuchem I wojny światowej. Ogromny wkład w rozwój miasta oraz rozstawienie kutnowskich róż mieli bracia Aron i Karol Eizyk oraz bracia Bolesław i Henryk Wituszyńscy.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat w Kutnie posadzonych zostało około 100 000 róż. Nasadzenia różane można spotkać w parkach (Park Traugutta i Park Wiosny Ludów), na rondach i pasach zieleni, na terenach szkół, miejskich instytucji, na skwerach pośród niemal każdego osiedla. Dodatkowo również mieszkańcy aktywnie współtworzą Miasto Róż. Krzewy różane można spotkać w ogrodach, ogródkach, na działkach i balkonach wielu kutnian².

ZDJĘCIE 1. KUTNOWSKIE RÓŻE W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

Źródło: <https://um.kutno.pl/roze-w-przestrzeni-miejskiej>, dostęp: 21.09.2023 r.

¹ Opracowane na podstawie: Diagnoza stanu przestrzenno-społeczno-gospodarczego Miasta Kutna, maj 2021 r.

² <https://um.kutno.pl/miasto-roz>, <https://um.kutno.pl/historia-miasta>, dostęp: 21.09.2023 r.

2.2. Demografia

Pod względem demograficznym w Kutnie zachodzą zjawiska widoczne również w wielu innych polskich miastach. Na przestrzeni ostatnich lat doszło do spadku liczby ludności, zwiększenia liczby osób w wieku senioralnym oraz migracji mieszkańców. Od 2018 do 2022 roku w Kutnie ubyło niemal 3 000 mieszkańców, co stanowi spadek liczby ludności o 6,7% w ciągu 5 lat. W grupie miast porównawczych Kutno charakteryzuje się relatywnie dużym spadkiem liczby ludności. Wyższy spadek odnotowano w Skarżysku-Kamiennie (7,9%), Zduńskiej Woli (7,7%) oraz Sieradzu (7,4%). Najlepsza sytuacja występuje w Mińsku Mazowieckim, gdzie ubytek liczby ludności wynosi jedynie 1,8% (patrz Tabela 1).

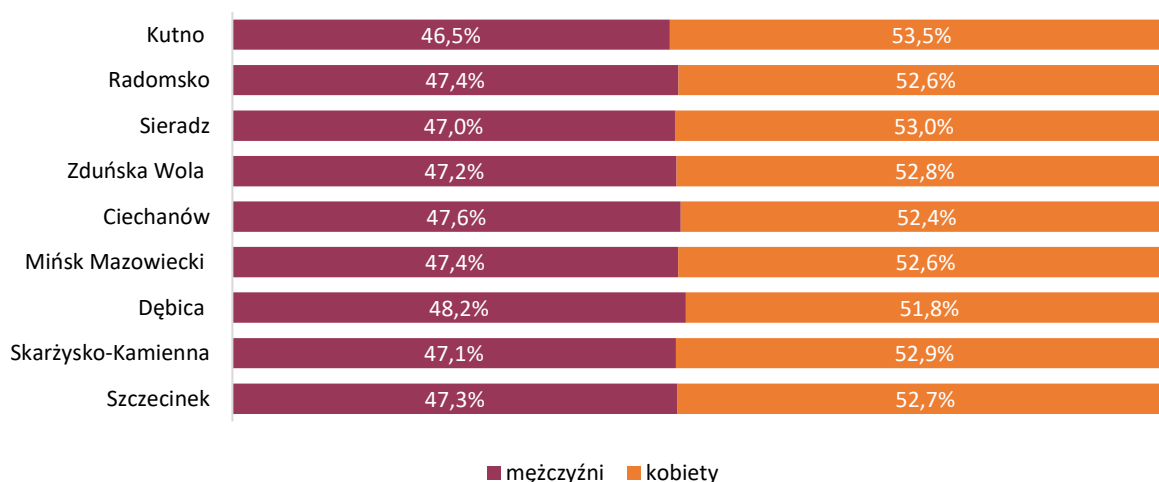
TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	44 172	43 911	42 377	41 754	41 231	-6,7%
Radomsko	46 087	45 843	44 605	43 958	43 417	-5,8%
Sieradz	42 267	41 953	40 141	39 641	39 158	-7,4%
Zduńska Wola	42 094	41 686	39 994	39 434	38 848	-7,7%
Ciechanów	44 209	44 138	42 835	42 449	41 980	-5,0%
Mińsk Mazowiecki	40 799	40 999	40 492	40 333	40 083	-1,8%
Dębica	45 817	45 504	44 192	43 698	43 301	-5,5%
Skarżysko-Kamienna	45 358	44 848	43 297	42 458	41 793	-7,9%
Szczecinek	40 114	40 043	38 489	38 148	37 899	-5,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Struktura ludności według płci w miastach grupy porównawczej jest niemal identyczna. Ponad połowa mieszkańców to kobiety. Należy jednak zauważyć, że w Kutnie w 2022 roku odnotowano najwyższy odsetek kobiet spośród wymienionych miast, wynosił on 53,5% (różnica pomiędzy Kutnem a miastem o najniższym odsetku – Dębicą wyniosła 1,7 p. proc.) (patrz Wykres 1).

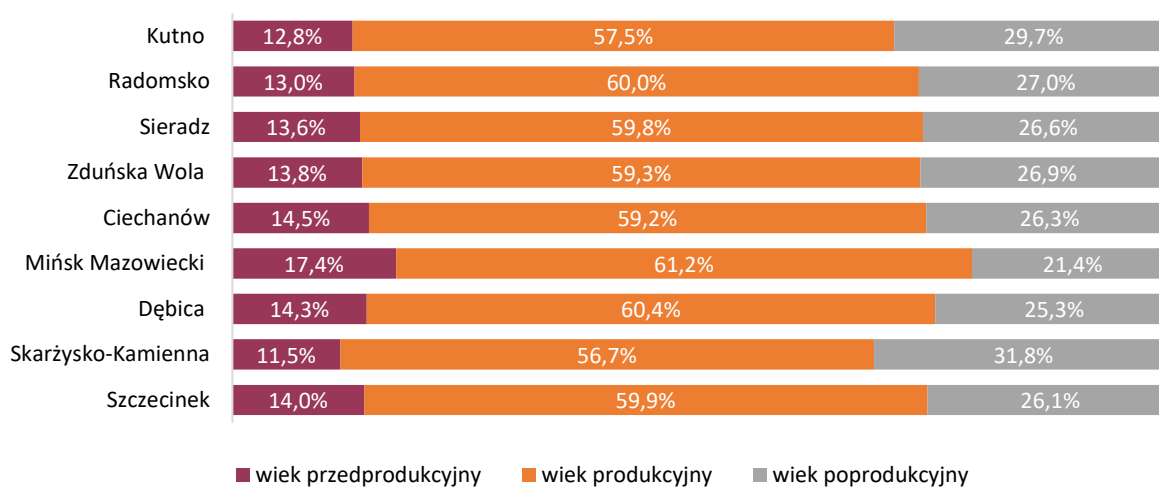
WYKRES 1. STRUKTURA LUDNOŚCI MIAST GRUPY PORÓWNAWCZEJ ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ W 2022 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Analizując strukturę ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku, widzimy wyraźną dominację grupy osób w wieku produkcyjnym – taka sytuacja ma miejsce we wszystkich wskazanych miastach grupy porównawczej. Kutno znajduje się na drugim miejscu pod względem wysokości odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, aż 29,7% mieszkańców to seniorzy. Wyższy odsetek notowany był jedynie w Skarżysku-Kamiennej, gdzie seniorem był co trzeci mieszkaniec. Ponadto Kutno plasuje się na przedostatnim miejscu, jeżeli chodzi o odsetek liczby ludności w wieku produkcyjnym (57,5%) oraz przedprodukcyjnym (12,8%). Najlepszą sytuacją demograficzną w analizowanej grupie miast cechuje się Mińsk Mazowiecki, gdzie odsetek osób w wieku senioralnym jest najniższy (21,4%), a osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym najwyższy, kolejno 17,4% oraz 61,2% (patrz Wykres 2).

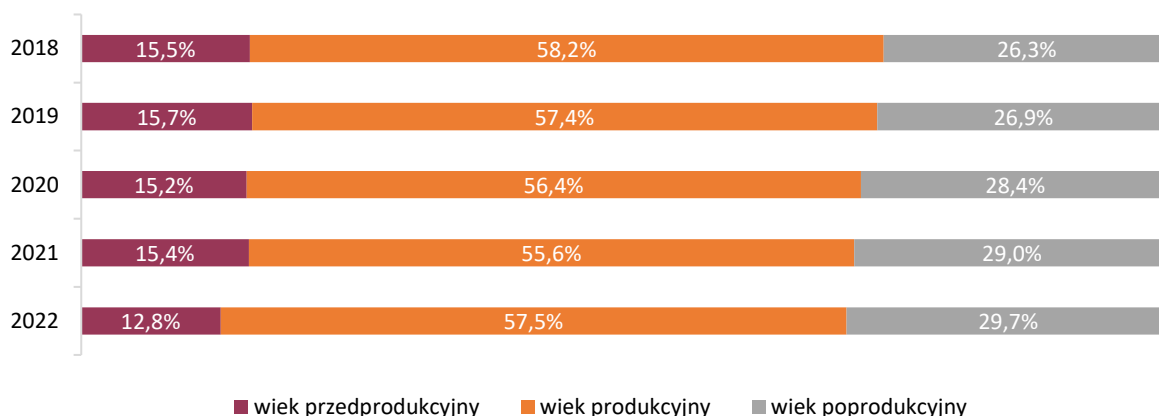
WYKRES 2. STRUKTURA LUDNOŚCI MIAST GRUPY PORÓWNAWCZEJ W 2022 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Analizując dane dotyczące struktury ludności ze względu na podział według ekonomicznych grup wiekowych, to w Kutnie na przestrzeni lat widoczny jest pogłębiający się problem wzrostu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Od 2018 do 2022 roku odsetek ten wzrósł z 26,3% do 29,7% (o 3,4 p. proc.), natomiast udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym zmniejszał się. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym notuje się spadek o 2,7 p. proc. Z kolei udział ludności w wieku produkcyjnym malał od 2018 do 2021 roku, odnotowano spadek z 58,2% do 55,6% (o 2,6 p. proc.), następnie w 2022 roku wzrósł o 1,9 p. proc. w stosunku do 2021 roku (patrz Wykres 3).

WYKRES 3. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W KUTNIE W LATACH 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Kutno charakteryzuje się przewagą liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych. W okresie od 2018 roku do 2022 roku widoczna jest także tendencja spadkowa liczby urodzeń żywych na 1 tys. ludności oraz wzrost zgonów na 1 tys. ludności. Liczba urodzeń żywych na 1 tys. mieszkańców spadła z 8,91 do 6,66. Natomiast liczba zgonów na 1 tys. mieszkańców wzrosła z 14,44 do 15,29 w latach 2018-2022. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 tys. ludności jest tym samym ujemny, i we wskazanym czasie jego wartość ujemna zwiększyła się z -5,53 do -8,63 (patrz Tabela 2).

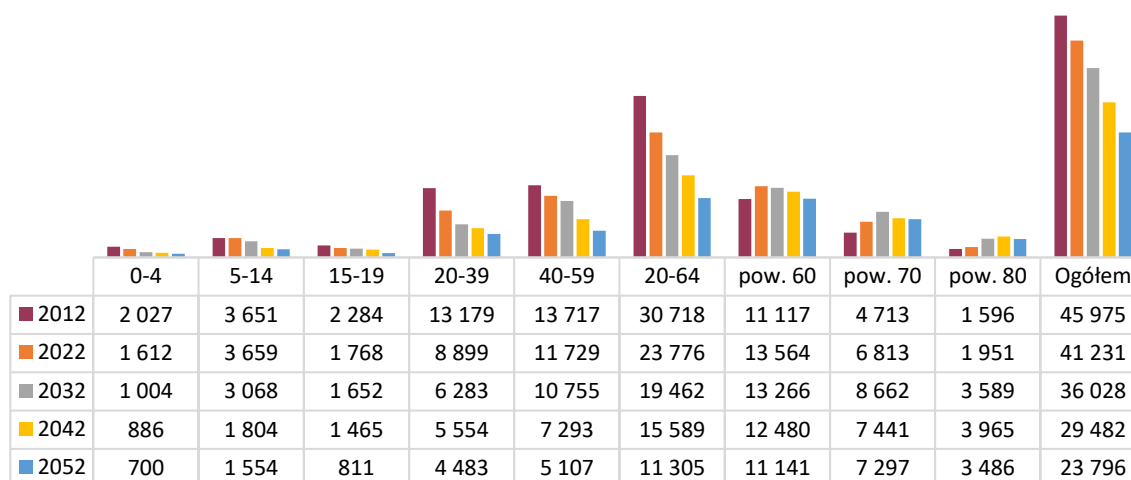
TABELA 2. PRZYROST NATURALNY, URODZENIA I ZGONY NA 1 TYS. MIESZKAŃCÓW W KUTNIE W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
urodzenia żywe na 1 tys. ludności	8,91	8,24	8,34	7,55	6,66
zgony na 1 tys. ludności	14,44	12,94	17,21	17,70	15,29
przyrost naturalny na 1 tys. ludności	-5,53	-4,70	-8,88	-10,14	-8,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Prognoza demograficzna do 2052 roku wskazuje na pogłębiający się problem spadku liczby ludności w mieście. Przybywać będzie osób najstarszych, przy jednoczesnym spadku liczby osób w młodszych grupach wiekowych. Przewiduje się, że w 2052 roku w Kutnie liczba mieszkańców będzie o 42,3% mniejsza w stosunku do 2022 roku (patrz Wykres 4).

WYKRES 4. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA KUTNA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W odpowiedzi na pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa w mieście Kutno władze stają przed problemem i koniecznością zapewniania adekwatnej polityki senioralnej. Opiera się ona na zapewnieniu osobom w wieku senioralnym stosownej pomocy, wpływającej na poprawę jakości ich życia oraz zapobieganie wykluczeniu seniorów z życia społecznego. W tym celu w Kutnie działa Centrum Seniora, będące jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie. W ramach działalności Centrum Seniora wydawane są posiłki dla osób objętych wsparciem MOPS w Kutnie. Prowadzone są regularne zajęcia usprawniające z zakresu terapii zajęciowej, zajęcia indywidualne i grupowe podnoszące poziom sprawności intelektualnej, fizycznej i psychicznej seniorów³. W ramach Centrum Seniora działa Sekcja Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Sekcja Integracyjna oraz pilotażowo Klub Seniora. Na rzecz seniorów realizowane są również inne inicjatywy, do których zaliczyć można: Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, Program „Korpus Wsparcia Seniorów” (teleopieka), Program Pomocy „Kutnowska Złota Rączka dla Seniora” (cele programów szerzej opisano w podpunkcie 2.9. Pomoc społeczna).

Kolejnym problemem, z jakim boryka się miasto Kutno, jest odpływ mieszkańców. W całym okresie 2018-2020 saldo migracji przyjmuje wartość ujemną. Co więcej, jego wartość wzrosła dwukrotnie we wskazanym czasie: z -83 do -193. Saldo migracji ogółem we wszystkich miastach grupy porównawczej w 2022 roku było ujemne, co oznacza, że w analizowanych miastach więcej jest emigrantów niż imigrantów. Najlepsza sytuacja, w której saldo migracji (choć nadal ujemne) zmniejszało się we wskazanym czasie, występuje w Dębicy, Skarżysku-Kamiennie oraz Szczecinku (patrz Tabela 3).

³ <https://www.mops.kutno.pl/>, dostęp: 5.10.2023 r.

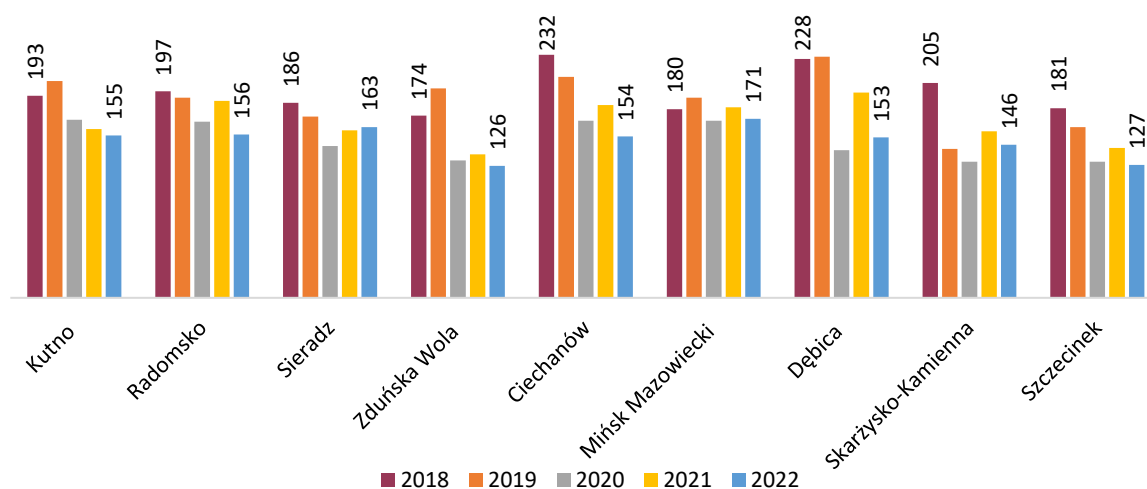
TABELA 3. SALDO MIGRACJI OGÓŁEM MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	-83	-91	-160	-180	-193
Radomsko	-157	-132	-158	-221	-173
Sieradz	-212	-244	-296	-274	-332
Zduńska Wola	-199	-267	-191	-266	-286
Ciechanów	-55	-77	-24	-98	-114
Mińsk Mazowiecki	248	-1	-100	-50	-141
Dębica	-319	-397	-243	-359	-283
Skarżysko-Kamienna	-252	-329	-187	-254	-236
Szczecinek	-76	-42	-40	56	-70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Liczba zawieranych małżeństw we wszystkich miastach grupy porównawczej na przestrzeni lat od 2018 do 2022 zmniejszyła się. W Kutnie w 2018 roku zawarto 193 małżeństwa, rok później liczba ta nieznacznie wzrosła (o 14 małżeństw) i od tego momentu do roku 2022 malała. Największy spadek odnotowano w Ciechanowie, Dębicy, Szczecinku oraz Skarżysku-Kamiennej. Jedynie w Mińsku Mazowieckim liczba zawieranych małżeństw utrzymuje się na względnie tym samym poziomie, a spadek we wskazanym czasie jest stosunkowo niewielki (patrz Wykres 5).

WYKRES 5. LICZBA ZAWIERANYCH MAŁŻEŃSTW W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

2.3. Edukacja i wychowanie

W części miast grupy porównawczej widoczny jest wzrost liczby instytucji wychowawczych i edukacyjnych (żłobków, oddziałów żłobkowych, klubów dziecięcych) zapewniających opiekę dzieciom do lat 3. W latach 2018-2022 w 6 z 9 wymienionych miastach (w tym w Kutnie) liczba tych instytucji wzrosła. W Kutnie w roku 2022 działały 4 żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce, a więc o dwie placówki więcej niż w roku 2018. Był to jeden Żłobek Miejski „Wesoła łąka” oraz trzy żłobki niepubliczne (patrz Tabela 4).

TABELA 4. LICZBA ŻŁOBKÓW, ODDZIAŁÓW ŻŁOBKOWYCH ORAZ KLUBÓW DZIECIĘCYCH W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	2	3	4	4	4
Radomsko	6	7	5	5	6
Sieradz	5	6	5	5	5
Zduńska Wola	6	8	8	8	9
Ciechanów	3	4	4	4	4
Mińsk Mazowiecki	11	13	14	16	16
Dębica	3	7	8	12	11
Skarżysko-Kamienna	6	6	6	6	5
Szczecinek	4	7	9	9	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W ciągu ostatnich 5 lat odsetek dzieci objętych opieką żłobkową zwiększał się we wszystkich miastach grupy porównawczej. W Kutnie na przestrzeni lat od 2018 do 2022 roku odsetek ten wzrósł o 10,1 p. proc. W 2022 roku wynosił 15,4% i był najniższy spośród wszystkich analizowanych miast. Najwyższy notowany był w Dębicy (32,4%) oraz Szczecinku (28,4%) (patrz Tabela 5).

TABELA 5. ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	5,3	10,4	13,1	14,8	15,4	+10,1
Radomsko	14,5	13,1	9,2	9,7	17,0	+2,5
Sieradz	9,5	10,0	11,2	12,0	18,8	+9,3
Zduńska Wola	13,3	18,2	15,7	18,7	22,9	+9,6
Ciechanów	7,4	10,9	12,2	13,5	16,1	+8,7
Mińsk Mazowiecki	15,1	16,0	22,0	25,9	26,0	+10,9
Dębica	20,4	20,7	21,3	33,2	32,4	+12,0
Skarżysko-Kamienna	13,0	14,1	14,8	17,8	20,1	+7,1
Szczecinek	10,1	17,8	20,4	26,3	28,4	+18,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W roku 2022 liczba przedszkoli (łącznie z oddziałami przedszkolnymi) w miastach grupy porównawczej zwiększyła się lub utrzymała na tym samym poziomie co w roku 2018. W Kutnie w 2018 roku działało 12 takich placówek, a obecnie ich liczba wynosi 15. Najwięcej przedszkoli i oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych jest w Mińsku Mazowieckim i Ciechanowie (patrz Tabela 6).

TABELA 6. LICZBA PRZEDSZKOLI I PUNKTÓW PRZEDSZKOLNYCH W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	12	13	14	14	15
Radomsko	22	22	20	20	22
Sieradz	19	21	21	21	20
Zduńska Wola	22	22	24	22	22
Ciechanów	26	30	30	29	31
Mińsk Mazowiecki	32	33	32	32	32
Dębica	26	27	27	25	26
Skarżysko-Kamienna	17	17	17	18	18
Szczecinek	15	13	15	17	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3 do 6 lat we wszystkich analizowanych miastach, z wyjątkiem Skarżyska-Kamiennej, wzrastała w ciągu ostatnich 5 lat. W Kutnie wzrost ten wyniósł 9,6%. Natomiast najwyższy wzrost tej liczby notowano w Dębicy (14,6%) (patrz Tabela 7).

TABELA 7. LICZBA DZIECI OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W WIEKU OD 3 DO 6 LAT W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	1 349	1 362	1 363	1 410	1 478	+9,6%
Radomsko	1 437	1 473	1 503	1 578	1 653	+15,0%
Sieradz	1 452	1 509	1 531	1 598	1 639	+12,9%
Zduńska Wola	1 512	1 480	1 502	1 491	1 522	+0,7%
Ciechanów	1 735	1 788	1 807	1 877	1 946	+12,2%
Mińsk Mazowiecki	2 171	2 203	2 161	2 169	2 221	+2,3%
Dębica	1 840	1 872	1 948	2 009	2 109	+14,6%
Skarżysko-Kamienna	1 277	1 236	1 230	1 222	1 227	-3,9%
Szczecinek	1 382	1 352	1 412	1 478	1 558	+12,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną w wieku od 3 do 6 lat wzrósł w Kutnie o 20,4 p. proc. w ostatnich 5 latach. Na tle grupy porównawczej jest to drugi pod względem wielkości wzrost osiągnięty we wskazanych latach. Wyższy notowany był jedynie w Dębicy (23,8 p. proc.) (patrz Tabela 8).

TABELA 8. ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W WIEKU OD 3 DO 6 LAT W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	85,2	85,9	94,7	99,4	105,6	+20,4
Radomsko	93,4	96,9	99,6	106,0	111,8	+18,4
Sieradz	99,5	101,8	104,7	107,0	110,1	+10,6
Zduńska Wola	94,4	95,9	103,4	103,0	108,0	+13,6
Ciechanów	97,9	101,5	106,7	108,9	113,9	+16,0
Mińsk Mazowiecki	105,1	109,4	106,7	107,9	112,9	+7,8
Dębica	104,5	111,2	117,6	120,9	128,3	+23,8
Skarżysko-Kamienna	88,1	88,7	92,1	95,5	99,4	+11,3
Szczecinek	100,4	100,8	102,2	106,4	108,4	+8,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Na terenie Kutna funkcjonuje 11 przedszkoli (6 prowadzonych przez Miasto Kutno, 1 prowadzone przez powiat kutnowski i 4 niepubliczne zarządzane przez inne organy prowadzące) oraz 4 punkty przedszkolne (3 z nich są utworzone przy szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Kutno i 1 punkt terapeutyczny prowadzony przez organizację pozarządową)⁴. Należy podkreślić, iż samorząd miejski zapewnia miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom, które tego potrzebują, w tym częściowo także dzieciom z terenów wiejskich.

W Kutnie mieści się 7 szkół podstawowych prowadzonych przez samorząd miejski oraz 1 szkoła prowadzona przez parafię rzymsko-katolicką, a także szkoły ponadpodstawowe prowadzone przez powiat kutnowski: 2 samodzielnie funkcjonujące licea ogólnokształcące, 4 zespoły szkół, 2 ośrodki specjalno-wychowawcze oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego. Ofertę edukacyjną dla młodzieży i dorosłych uzupełniają kilkanaście niepublicznych szkół ponadpodstawowych (licea, technika, szkoły branżowe i szkoły policealne), m.in. Akademickie Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. prof. Zbigniewa Religi w Kutnie oraz I Liceum Ogólnokształcące PUL im. 37 Łęczyckiego Pułku Piechoty w Kutnie.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2018-2021 w miastach grupy porównawczej kształtowała się w sposób różnorodny. W Kutnie odnotowano wzrost tej liczby o 4,1%. Jest to trzeci wynik pod względem przyrostu liczby uczniów w grupie miast porównywanych. Przed Kutnem uplasowały się Ciechanów (6,8%) oraz Mińsk Mazowiecki (6,4%) (patrz Tabela 9). Należy zaznaczyć, iż w roku szkolnym 2022/2023 w kutnowskich szkołach podstawowych współczynnik zmianowości, tj. stosunek liczby oddziałów do liczby sal dydaktycznych w szkołach, przyjął wartość ok. 0,95, a tym samym uprawnione jest stwierdzenie, iż uczniowie w Kutnie mają optymalne warunki do nauki⁵.

⁴ <https://um.kutno.pl/edukacja>, dostęp: 19.09.2023 r.

⁵ Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2022/2023.

TABELA 9. LICZBA UCZNIÓW W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2021

	2018	2019	2020	2021	zmiana 2018/2021
Kutno	3 122	3 164	3 179	3 249	+4,1%
Radomsko	3 373	3 370	3 349	3 324	-1,5%
Sieradz	3 415	3 342	3 349	3 338	-2,3%
Zduńska Wola	3 308	3 325	3 317	3 265	-1,3%
Ciechanów	3 703	3 776	3 904	3 953	+6,8%
Mińsk Mazowiecki	4 064	4 141	4 258	4 326	+6,4%
Dębica	3 929	3 953	4 023	4 027	+2,5%
Skarżysko-Kamienna	2 745	2 723	2 733	2 776	+1,1%
Szczecinek	3 087	3 080	3 066	3 124	+1,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Kutno plasuje się mniej więcej w połowie rankingu dotyczącego wyników z egzaminów 8-klasisty, najniższe średnie procentowe wyniki uczniowie uzyskali z egzaminu z matematyki (patrz Tabela 10).

TABELA 10. ŚREDNIE WYNIKI [W %] Z EGZAMINU 8-KLASISTY W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W 2023 ROKU

	język polski	matematyka	język angielski
Kutno	65	51	68
Radomsko	66	55	68
Sieradz	67	60	73
Zduńska Wola	61	50	64
Ciechanów	64	50	63
Mińsk Mazowiecki	72	63	73
Dębica	71	56	69
Skarżysko-Kamienna	65	46	67
Szczecinek	63	54	66

Źródło: Dane Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych.

Spośród wszystkich miast grupy porównawczej to w Kutnie, Sieradzu, Zduńskiej Woli, Ciechanowie, Mińsku Mazowieckim oraz Szczecinku mieszczą się uczelnie macierzyste lub filie uczelni wyższych. Najwięcej jest ich w Ciechanowie, gdzie zlokalizowane są 2 uczelnie macierzyste oraz 1 filia uczelni (patrz Tabela 11).

W Kutnie mieści się jedna prywatna uczelnia wyższa. Jest to Akademia Nauk Stosowanych Gospodarki Krajowej w Kutnie. Uczelnia kształci na studiach I i II stopnia. W jej skład wchodzi 6 wydziałów: Wydział Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk Technicznych, Wydział Administracji i Nauk Społecznych, Wydział Studiów Europejskich, Wydział Zarządzania i Studiów Inżynierskich, Centrum Kształcenia Kadr i Nauczycieli⁶.

⁶ <https://wsgk.com.pl/>, dostęp: 19.09.2023 r.

TABELA 11. LICZBA UCZELNI MACIERZYSTYCH ORAZ FILII UCZELNI W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2020-2021

	uczelnie macierzyste		filie	
	2020	2021	2020	2021
Kutno	1	1	0	0
Sieradz	0	0	2	2
Zduńska Wola	0	0	1	1
Ciechanów	2	2	1	1
Mińsk Mazowiecki	0	0	1	1
Szczecinek	0	0	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

2.4. Ochrona zdrowia

Najważniejszą jednostką w zakresie ochrony zdrowia w Kutnie jest Kutnowski Szpital Samorządowy Sp. z o.o., na który składa się 14 oddziałów oraz 11 poradni specjalistycznych. W 2022 roku w mieście działało 31 przychodni. Od 2018 roku ubyło ich aż 5. W grupie miast porównawczych Kutno charakteryzuje się największym spadkiem liczby przychodni w tym czasie. Poza Kutnem jedynie w Szczecinku ubyło tego rodzaju placówek, jednak spadek był mniejszy (3 przychodnie). Odmienne, pod kątem dynamiki wzrostowej, sytuacja kształtuje się w Mińsku Mazowieckim, gdzie liczba przychodni zwiększyła się o 6 placówek (patrz Tabela 12).

TABELA 12. LICZBA PODMIOTÓW AMBULATORYJNYCH (PRZYCHODNI) W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	36	33	30	31	31	-5
Radomsko	30	29	29	30	31	+1
Sieradz	24	24	24	24	26	+2
Zduńska Wola	26	26	28	26	27	+1
Ciechanów	21	21	22	24	25	+4
Mińsk Mazowiecki	22	23	24	29	28	+6
Dębica	16	19	19	21	20	+4
Skarżysko-Kamienna	27	26	26	27	28	+1
Szczecinek	34	33	30	31	31	-3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Liczba przychodni w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców ukazuje, że Kutno jest liderem pod względem wartości tego wskaźnika wśród miast grupy porównawczej. Podobną wartość (8 przychodni w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców) notowano w 2022 roku w Szczecinku (patrz Tabela 13).

TABELA 13. LICZBA PODMIOTÓW AMBULATORYJNYCH (PRZYCHODNI) W PRZELICZENIU NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	8	8	7	7	8
Radomsko	7	6	7	7	7
Sieradz	6	6	6	6	7
Zduńska Wola	6	6	7	7	7
Ciechanów	5	5	5	6	6
Mińsk Mazowiecki	5	6	6	7	7
Dębica	3	4	4	5	5
Skarżysko-Kamienna	6	6	6	6	7
Szczecinek	8	8	8	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W niemal każdym mieście z grupy porównawczej widoczny jest spadek liczby aptek ogólnodostępnych, wyjątek stanowią Zduńska Wola i Dębica, gdzie ich liczba utrzymuje się na tym samym poziomie (patrz Tabela 14).

TABELA 14. LICZBA APTEK OGÓLNODOSTĘPNYCH W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	23	21	20	20	19	-4
Radomsko	21	19	18	16	16	-5
Sieradz	20	17	19	18	18	-2
Zduńska Wola	13	13	10	12	13	0
Ciechanów	21	19	18	17	17	-4
Mińsk Mazowiecki	16	15	16	16	15	-1
Dębica	21	20	21	20	21	0
Skarżysko-Kamienna	19	19	16	17	17	-2
Szczecinek	18	16	16	16	15	-3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Dane z lat 2018-2022 dotyczące ludności na jedną aptekę ogólnodostępną ukazują, że w każdym mieście grupy porównawczej liczba ta wynosiła powyżej 2 000 osób. W 2022 roku Kutno mieści się na drugim miejscu pod względem dostępności do apteki (2 170 osób na jedną aptekę) tuż za Dębicą (2 062 osoby na jedną aptekę) oraz na czwartym miejscu pod względem przyrostu liczby ludności na jedną aptekę (13,0%). Najwyższy zaś wzrost liczby ludności na jedną aptekę odnotowano w Radomsku (23,6%) (patrz Tabela 15).

TABELA 15. LUDNOŚĆ NA APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	1 921	2 091	2 119	2 088	2 170	+13,0%
Radomsko	2 195	2 413	2 478	2 747	2 714	+23,6%
Sieradz	2 113	2 468	2 113	2 202	2 175	+2,9%
Zduńska Wola	3 238	3 207	3 999	3 286	2 988	-7,7%
Ciechanów	2 105	2 323	2 380	2 497	2 469	+17,3%
Mińsk Mazowiecki	2 550	2 733	2 531	2 521	2 672	+4,8%
Dębica	2 182	2 275	2 104	2 185	2 062	-5,5%
Skarżysko-Kamienna	2 387	2 360	2 706	2 498	2 458	+3,0%
Szczecinek	2 229	2 503	2 406	2 384	2 527	+13,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Dane dotyczące liczby porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej wskazują, że w Kutnie, w porównaniu do pozostałych analizowanych miast, notuje się najwyższy (po Mińsku Mazowieckim, gdzie przyrost ten był stosunkowo bardzo duży, bo aż 23,7%) wzrost liczby udzielonych porad, który na przestrzeni lat od 2018 do 2022 roku wyniósł 8,8% (patrz Tabela 16).

TABELA 16. LICZBA PORAD UDZIELONYCH W RAMACH PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	273 660	278 560	273 350	293 146	297 850	+8,8%
Radomsko	356 833	362 101	316 830	329 864	343 301	-3,8%
Sieradz	304 141	301 160	271 485	288 805	294 698	-3,1%
Zduńska Wola	274 522	277 966	247 764	244 267	288 551	+5,1%
Ciechanów	258 872	275 483	238 764	261 657	261 099	+0,9%
Mińsk Mazowiecki	236 604	248 258	222 399	268 263	292 609	+23,7%
Dębica	221 423	228 486	187 935	209 892	217 571	-1,7%
Skarżysko-Kamienna	291 096	284 727	246 075	282 154	300 186	+3,1%
Szczecinek	288 363	311 455	278 478	283 870	307 216	+6,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Poza Szpitalem, przychodniami oraz poradniami specjalistycznymi na terenie Kutna funkcjonuje również Stowarzyszenie Hospicjum Kutnowskie, które jest pozarządową organizacją pożytku publicznego sprawującą wszechstronną opiekę nad osobami w terminalnej fazie choroby nowotworowej oraz ich rodzinami w domu chorego; od 2018 r. prowadzi działania także w trybie stacjonarnym⁷.

⁷ <http://www.hospicjumkutnowskie.pl/>, dostęp: 5.11.2023 r.

ZDJĘCIE 2. HOSPICJUM KUTNOWSKIE

Źródło: <https://www.facebook.com/MiastoKutno/>, dostęp: 28.11.2023 r.

Ponadto Miasto Kutno wspiera organizacje pozarządowe działające w dziedzinie ochrony zdrowia, dotując je i pomagając przy realizowanych przez nie zadaniach. Do grona organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia należą m.in.:

- ⇒ Stowarzyszenie Hospicjum Kutnowskie,
- ⇒ Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,
- ⇒ Stowarzyszenie Kutnowski Klub Amazonek,
- ⇒ Polski Związek Niewidomych,
- ⇒ Klub Honorowych Dawców Krwi PCK Kutno.

2.5. Organizacje pozarządowe i partycypacja społeczna

Jednym z kluczowych elementów życia społecznego wpływających na tworzenie kapitału społecznego są organizacje pozarządowe, które działają na rzecz mieszkańców poszczególnych miast. W Kutnie w 2023 roku zarejestrowanych jest 148 organizacji pozarządowych⁸, toteż w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców przypadają więcej niż 3 organizacje (3,6). Na tle grupy porównawczej Kutno mieści się mniej więcej w połowie stawki, a najwyższą liczbą organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców odznacza się Szczecinek (4,9) (patrz Tabela 17).

⁸ <https://spis.ngo.pl>, dostęp: 21.09.2023 r.

TABELA 17. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W 2023 ROKU

	Liczba organizacji pozarządowych	liczba organizacji pozarządowych na 1 tys. mieszkańców
Kutno	148	3,6
Radomsko	133	3,1
Sieradz	159	4,1
Zduńska Wola	120	3,1
Ciechanów	171	4,1
Mińsk Mazowiecki	123	3,1
Dębica	154	3,6
Skarżysko-Kamienna	141	3,4
Szczecinek	187	4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://spis.ngo.pl>, dostęp: 21.09.2023 r.

Działalność kutnowskich organizacji pozarządowych wpływa pozytywnie na kapitał społeczny miasta. Podstawową formą wsparcia organizacji pozarządowych są dotacje (w 2022 r. Miasto wsparło organizacje pozarządowe kwotą 1 172 481,81 zł), a w wymiarze instytucjonalnym fundamentalne znaczenie ma *Program Współpracy Miasta Kutno z Organizacjami Pozarządowymi*, który zakłada współpracę samorządu z organizacjami w następujących obszarach:

- ⇒ kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ⇒ kultura fizyczna,
- ⇒ turystyka,
- ⇒ ochrona zdrowia,
- ⇒ przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii: realizacja *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*⁹.

W ramach współpracy Miasta Kutno z organizacjami pozarządowymi prowadzone jest Centrum Organizacji Pozarządowych i Inicjatyw Lokalnych (COPIIL), którego realizatorem jest Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS”. W COPIIL prowadzone są następujące działania:

- ⇒ usługi doradcze indywidualne i grupowe – doradztwo w zakresie: przygotowywania ofert dotacji oraz rozliczenia i sprawozdawczości organizacji z dotacji z budżetu miasta, zarządzania organizacją (aspekty finansowe i prawne), zarządzania ludźmi w organizacji, zarządzania projektowego w organizacji, źródeł finansowania, w tym wsparcia w wypełnianiu ofert, doradztwa księgowego dla organizacji pozarządowych, obsługi generatora wniosków,
- ⇒ usługi informacyjne obejmujące: promocję działań trzeciego sektora na stronie ngo.kutno.pl, bieżące informowanie organizacji o pojawiających się możliwościach aplikowania o środki zewnętrzne, bieżącą aktualizację bazy organizacji pozarządowych, promocję działań COPIIL poprzez m.in. plakaty, ulotki,

⁹ Raport o stanie miasta Kutno za 2022 rok.

- ⇒ usługi doradcze dla Miasta Kutno w zakresie: realizacji rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi¹⁰.

Miasto sukcesywnie rozwija różne formy współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2022 roku Miasto Kutno po raz pierwszy zorganizowało i przeprowadziło Lokalny Program Mikrograntów MIKROGRANTY W KUTNIE 2022, wcześniej obowiązywał system grantów oraz regrantingu. Inicjatywy i działania realizowane w ramach konkursu obejmowały wydarzenia z zakresu: kultury, sztuki ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, promocji marki – „Kutno – miasto róż” i projektów różnych, ekologii, sportu i turystyki, ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień, a realizowane były na rzecz mieszkańców na terenie miasta i jego najbliższej okolicy. Granty wynosiły od 1 000,00 zł do 4 000,00 zł na inicjatywy lokalne realizowane przez grupy mieszkańców i organizacje pozarządowe. Kwota przeznaczonego wsparcia wyniosła 92 000,00 zł. W 2023 roku przeprowadzono kolejną edycję, lecz tym razem środki przeznaczone na ten cel wyniosły 130 000,00 zł.

Szczególną rolę w kwestii partycypacji społecznej odgrywa Kutnowski Budżet Obywatelski (KBO), który jest realizowany nieprzerwanie od 2014 roku, z wyjątkiem zawieszenia wskutek epidemii w roku 2020. Dotychczas wyasygnowano na to zadanie 9,4 mln zł, do realizacji – spośród 388 zgłoszonych projektów – wybrano 139 projektów, zaś wdrożono 136 projektów (tj. 98% z grupy zaakceptowanych). Frekwencja uczestnictwa w głosowaniach nad projektami w KBO była zmienna, lecz na przestrzeni lat 2015-2019 i 2021-2023 sumaryczna liczba głosujących osiągnęła wielkość 67 995 osób.

Miasto Kutno współorganizuje z aktywnie działającymi w wielu obszarach życia społecznego organizacjami pozarządowymi różnego rodzaju wydarzenia, jak chociażby Kutnowski Piknik Organizacji Pozarządowych bądź Kutnowskie Dni Seniora, zacieśniając tym samym kooperację na linii samorząd – trzeci sektor.

Wśród kutnowskich organizacji pozarządowych istotne znaczenie mają organizacje zrzeszające seniorów. Podmioty te, prowadząc integracyjno-aktywizującą działalność, są niezwykle widoczne na mapie kutnowskiego trzeciego sektora, a do najprężniej funkcjonujących należą m.in.:

- ⇒ Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kutnie,
- ⇒ Stowarzyszenie Złoty Wiek,
- ⇒ Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kutnie.

Trzeba w tym kontekście wspomnieć również o zinstytucjonalizowanych przejawach obywatelskości, takich jak Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w Kutnie, Kutnowska Rada Pamięci Narodowej, Rada Sportu, a także Rada Seniorów Miasta Kutna.

¹⁰ Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy miasto Kutno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za rok 2022.

2.6. Kultura, sport i rekreacja

Miasto Kutno posiada bogate zaplecze kulturalne, rozrywkowe oraz rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. Jak wspomniano we wstępie, wizytówką Kutna są róże, stanowiące nieodłączny element kultury tego miasta. W mieście organizowane są „różane wydarzenia”: coroczne Święto Róży, Piknik wśród Róż, Różana Rodzina, Festyn „Na ludowo w mieście róż”. Ponadto organizowane są także inne wydarzenia kulturalne: „STACJA KUTNO” – Ogólnopolski Festiwal Jeremiego Przybory, Festiwal Szaloma Asza, Festiwal Złoty Środek Poezji.

ZDJĘCIE 3. ARANŻACJE FLORYSTYCZNE PODCZAS ŚWIĘTA RÓŻY

Źródło: Kutnowski Dom Kultury.

W Kutnie zlokalizowane są następujące instytucje kultury:

Kutnowski Dom Kultury (KDK) z filią Centrum Teatru Muzyki i Tańca (CTMiT) – zajmuje się przygotowywaniem imprez artystycznych i rozrywkowych, okolicznościowych festynów, wystaw, a także warsztatów artystycznych. Prowadzi zespoły i sekcje, w których dzieci i młodzież mogą rozwijać zainteresowania. Najbardziej znana jest Grupa Teatralna „Od jutra”, istniejąca od 1984 roku, zdobywająca liczne i prestiżowe nagrody podczas ogólnopolskich przeglądów teatrów amatorskich. Młodsze dzieci mogą uczestniczyć w zajęciach Dziecięcego Teatru „Puszek”, który funkcjonuje od 1979 roku. Ponadto przy KDK działają różnorodne zespoły taneczne i sekcje, np. Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Kutnowskiej, Teatralny Klub Malucha, sekcja origami „Wesoła Dolina”, sekcja plastyczna, sekcja ekologiczna. Przy KDK działa kino cyfrowe 2D, 3D. Dom Kultury dysponuje salą kinowo-teatralną na 350 miejsc, salami do zajęć rytmiczno-teatralnych, salami konferencyjnymi (na 50 i 70 miejsc) oraz przestronnymi holami, wykorzystywanymi na kiermasze i wystawy. Atrakcyjna jest również lokalizacja placówki – w centrum Parku im. R. Traugutta.

ZDJĘCIE 4. MUZEUM PAŁAC SASKI W KUTNIE

Źródło: Muzeum Pałac Saski w Kutnie, fot. Michał Jabłoński.

Muzeum Pałac Saski w Kutnie (MPSK) – pałac podróżny został zbudowany w 1750 roku na polecenie króla Augusta III Wettina jako jeden z elementów wielkiego przedsięwzięcia polegającego na budowie nowego traktu, biegnącego przez Poznań, łączącego dwie stolicy – Drezno i Warszawę. Kutnowski pałac pełnił swoją funkcję do 1763 roku, a następnie – z biegiem czasu – stopniowo był przekształcany na sklepy i punkty usługowe, aż do 19 stycznia 2003 roku, kiedy to część zabytku strawił pożar. W 2015 roku rozpoczęła się rewitalizacja pałacu podróżnego (pocztowego) Augusta III. Budynek stanowi unikalne połączenie architektury drewnianej o cechach rezydencji pałacowej połączonej z funkcją zajazdu, zbudowanego w stylu tak zwanego baroku drezdeńskiego. To jedyny zachowany świecki zabytek pamiętający czasy unii polsko-saskiej, a obecnie – po rewitalizacji – swą siedzibę ma tu Muzeum Pałac Saski w Kutnie. Pałac jest symbolem i jednocześnie pretekstem do popularyzacji czasów unii polsko-saskiej w kontekście obyczajów, szeroko pojętej kultury.

W 2022 roku we wszystkich miastach grupy porównawczej działały kina oraz biblioteki wraz z filiami. W Kutnie działa Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego (MiPBP) z filiami: Filia nr 3, Filia nr 4, Filia nr 5 (patrz Tabela 18).

TABELA 18. BIBLIOTEKI I FILIE W MIASTACH GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	5	5	4	4	4
Radomsko	5	5	5	5	5
Sieradz	6	6	6	6	6
Zduńska Wola	4	4	4	4	4
Ciechanów	5	5	5	5	5
Mińsk Mazowiecki	2	2	2	2	2
Dębica	5	5	5	5	5
Skarżysko-Kamienna	4	4	4	4	4
Szczecinek	2	2	2	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Kutno posiada bogatą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. Mieszkańcy miasta mają możliwość korzystania z następujących obiektów: Stadionu im. Henryka Tomasza Reymana, Stadionu miejskiego przy ul. ks. Oziębłowskiego, Aquaparku Kutno z infrastrukturą wewnętrzną (basen sportowy, basen rekreacyjny, dwie zjeżdżalnie wewnętrzne, sauna, łaźnia parowa, kręgielnia, sale fitness, sale do squasha), odkrytego basenu miejskiego (czynny w okresie letnim), krytego basenu wraz z boiskiem wielofunkcyjnym przy Szkole Podstawowej nr 9, kortów tenisowych, lodowiska miejskiego (czynne w okresie zimowym), boisk wielofunkcyjnych oraz hal sportowych. Ponadto w Kutnie do dyspozycji mieszkańców jest 12 siłowni plenerowych. W mieście działa także jedyne w kraju Centrum Małej Ligi Baseballowej¹¹. Na kompleks Małej Ligi składają się z dwa stadiony (im. E. Piszka oraz im. S. Musiała) w pełni oświetlone, wyposażone w trybuny dla 2 000 widzów, wraz z trzema boiskami treningowymi, oraz internaty dla ponad 200 zawodników¹².

ZDJĘCIE 5. KOMPLEKS SPORTOWY EUROPEJSKIEGO CENTRUM MAŁEJ LIGI BASEBALLOWEJ W KUTNIE

Źródło: <http://www.zielonaos.kutno.pl/miejsc/31>, dostęp: 21.09.2023 r.

¹¹ <https://um.kutno.pl/obiekty-sportowe>, dostęp: 19.09.2023 r.

¹² <https://um.kutno.pl/baseball>, dostęp: 21.09.2023 r.

Do organizacji pozarządowych funkcjonujących w dziedzinie kultury, sportu i rekreacji trzeba zaliczyć w szczególności:

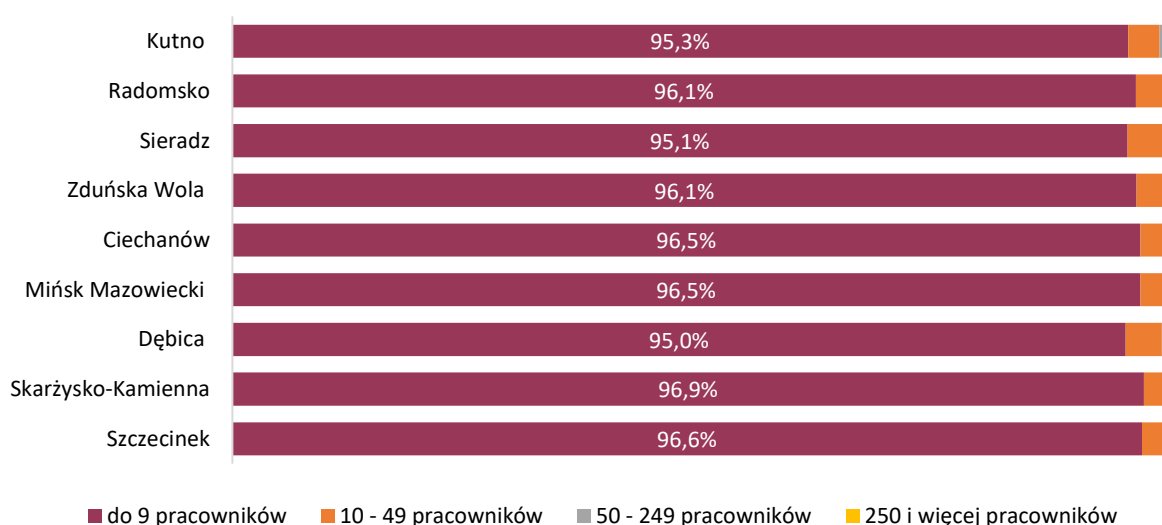
- ⇒ Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej,
- ⇒ Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Kutnowskiej,
- ⇒ Związek Harcerstwa Polskiego,
- ⇒ Polskie Towarzystwo Różane,
- ⇒ Regionalne Towarzystwo Muzyczne,
- ⇒ Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL SALOS Róża Kutno w Woźniakowie,
- ⇒ Klub Sportowy „Kutno”,
- ⇒ Miejski Klub Sportowy STAL BIS Kutno.

2.7. Gospodarka

Do dominujących gałęzi przemysłu na terenie Kutna zalicza się: przemysł spożywczy, produkcję opakowań, przetwórstwo tworzyw sztucznych, produkcję maszyn rolniczych oraz przemysł farmaceutyczny. Ze względu na lokalizację kutnowskich terenów inwestycyjnych (centrum Polski) oraz obecność terminala kontenerowego część terenów przeznaczonych zostało pod potrzeby firm logistycznych¹³.

We wszystkich analizowanych miastach dominują podmioty gospodarcze zatrudniające do 9 pracowników, czyli mikro i małe przedsiębiorstwa. Największy ich odsetek obserwowany jest w Skarżysku-Kamiennej (96,9%). Na tle grupy porównawczej Kutno wyróżnia się pod względem liczby podmiotów gospodarczych zatrudniających od 50 do 249 pracowników (1,3% - 59 firm). Najmniej liczną grupę stanowiły największe podmioty gospodarcze, tj. takie, w których pracuje powyżej 250 osób; najwięcej jest ich w Dębicy (11 podmiotów), natomiast w Kutnie mieści się ich 6 (patrz Wykres 6).

WYKRES 6. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON POD WZGLĘDEM WIELKOŚCI PODMIOTU W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W 2022 ROKU

¹³ <https://um.kutno.pl/przemysl-w-kutnie>, dostęp: 19.09.2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Analizując liczbę podmiotów gospodarczych w Kutnie w latach 2018-2022 z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstwa, widoczny jest przyrost najmniejszych firm, zatrudniających do 9 pracowników. We wskazanym czasie przybyło ich 4,4%, z 4 036 podmiotów w 2018 roku do 4 213 w 2022. W przypadku przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 osób notuje się spadek ich liczby o 8,7%. W odniesieniu do firm zatrudniających od 50 do 249 osób spadek wynosi 6,3%. Największych przedsiębiorstw było w Kutnie 6, zarówno w roku 2018, jak i ostatnim analizowanym, tj. 2022 roku (patrz Tabela 19).

TABELA 19. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU REGON W LATACH 2018-2022 W KUTNIE Z UWZGLĘDNIENIEM WIELKOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
do 9 pracowników	4 036	4 101	4 153	4 184	4 213	+4,4%
10 – 49 pracowników	161	163	158	154	147	-8,7%
50 – 249 pracowników	63	61	58	57	59	-6,3%
250 i więcej pracowników	6	7	7	7	6	bez zmian

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W Kutnie dominują przedsiębiorstwa sektora prywatnego, które stanowią aż 96,5% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w mieście. Największy odsetek (27,3%) stanowią przedsiębiorstwa z sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), oraz z sekcji M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) – 10,7% (patrz Tabela 20).

TABELA 20. PODMIOTY WG SEKCJI PKD 2007 W KUTNIE W 2022 ROKU

Sekcja PKD	liczba podmiotów	%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	42	1,0%
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	3	0,1%
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	366	8,3%
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	24	0,5%
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	19	0,4%
Sekcja F – Obiekty budowlane i roboty budowlane	331	7,5%
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 207	27,3%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	254	5,7%
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	118	2,7%
Sekcja J – Informacja i komunikacja	120	2,7%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	129	2,9%
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	197	4,5%
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	471	10,7%
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	123	2,8%

Sekcja PKD	liczba podmiotów	%
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21	0,5%
Sekcja P – Edukacja	173	3,9%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	320	7,2%
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	95	2,1%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa i Sekcja T – Usługi gospodarstw domowych	408	9,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Analizując zagadnienia gospodarcze w Kutnie, należy zwrócić uwagę na potencjał w postaci terenów inwestycyjnych oraz strefy ekonomicznej. W 1998 roku, decyzją władz miasta, w przemysłowej dzielnicy Skłęczki utworzono Kutnowski Park Agro-Przemysłowy (KPAP). Obecnie całość obszaru przemysłowego nazywana jest Kutnowską Strefą Przemysłową i obejmuje zarówno tereny KPAP, jak i tereny objęte statusem Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Podstrefa Kutno.

ZDJĘCIE 6. KUTNOWSKA STREFA PRZEMYSŁOWA

Źródło: <https://um.kutno.pl/tereny-inwestycyjne>, dostęp: 19.09 2023 r.

Na terenie Kutnowskiej Strefy Przemysłowej funkcjonuje ponad 60 firm z kapitałem polskim i zagranicznym, które zatrudniają w sumie ok. 10 tys. osób.

Największe firmy zlokalizowane w Kutnie to:

- ⇒ Branża farmaceutyczna: Polfarmex S.A., Fresenius Kabi Polska Sp. z o.o., Nobilus Ent Sp. z o.o.,
- ⇒ Przemysł metalowy i maszynowy: CNH Industrial (ex-Kongsilke) Sp. z o.o., Skiold - BL Sp. z o.o., Ideal Europe Sp. z o.o., Florian Centrum S.A., Miflex-Masz Sp. z o.o., AMZ Kutno Sp.

- z o.o., Odlewnia Żeliwa, Libner Polska Sp. z o.o., Enginova Sp. z o.o., Lampre Polska Sp. z o.o., Profilpas Polska Sp. z o.o., Andersen Steel Sp. z o.o.,
- ⇒ Tworzywa sztuczne: Elplast Sp. z o.o., Sirmax Polska Sp. z o.o., PPHU Fol-Pol, PolyOne Poland Manufacturing Sp. z o.o.,
- ⇒ Opakowania: DS Smith Polska S.A., Fuji Seal Poland Sp. z o.o., Serioplast Poland Sp. z o.o., Sonoco Poland – Packaging Services Sp. z o.o., Chem-Pak,
- ⇒ Przemysł elektroniczny: ZPR „Miflex” S.A.,
- ⇒ Branża transportowo-magazynowa: Nijhof-Wassink Sp. z o.o., Katoen Natie Polska Sp. z o.o., Polsad – Renault Trucks, PHU Bis Trans, PCC Intermodal S.A.,
- ⇒ Branża spożywcza: Cedrob S.A., Hoop Polska/Ustroniana Sp. z o.o., UMA Investments Sp. z o.o. (Kellogg's), GoodMills Polska Sp. z o.o., Animex Foods Sp. z o.o., Vandemoortele Polska Sp. z o.o.,
- ⇒ Budownictwo: „Schomburg Polska” Sp. z o.o., Vester S.C., Mavex S.C., Mawex S.C., P.B.P. Trakt, Aarsleff Sp. z o.o., Kutnowska Prefabrykacja Betonu Kutno Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. w Kutnie¹⁴.

Sytuacja ekonomiczno-gospodarcza w Kutnie w ciągu ostatnich 5 lat uległa poprawie, co widoczne jest we wzroście liczby podmiotów gospodarczych, spadku liczby osób bezrobotnych czy też, gdy weźmiemy pod uwagę przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto. Jednak na tle grupy porównawczej sytuacja w Kutnie nie zmieniała się aż tak znacząco, jak w innych miastach, gdzie wspomniane zmiany były (w większości przypadków) bardziej dynamiczne niż w Kutnie.

We wszystkich miastach grupy porównawczej liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wzrastała na przestrzeni lat 2018-2022. W Kutnie liczba tych podmiotów wzrosła o 3,7%, jest to przedostatni wynik w grupie porównawczej pod względem dynamiki przyrostu liczby podmiotów gospodarczych. Za Kutnem plasuje się jedynie Skarżysko-Kamienna. Największym przyrostem liczby podmiotów gospodarczych cechuje się Mińsk Mazowiecki, gdzie od 2018 do 2022 roku przybyło ich 11,1%. Również wysoki wzrost widoczny jest w Dębicy (11%) oraz Radomsku (8,9%) (patrz Tabela 21).

TABELA 21. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	4 266	4 332	4 376	4 402	4 425	+3,7%
Radomsko	4 739	4 855	4 958	5 062	5 159	+8,9%
Sieradz	4 297	4 395	4 503	4 514	4 571	+6,4%
Zduńska Wola	4 381	4 479	4 539	4 615	4 673	+6,7%
Ciechanów	4 407	4 535	4 687	4 762	4 784	+8,6%
Mińsk Mazowiecki	4 545	4 657	4 791	4 946	5 048	+11,1%
Dębica	4 243	4 364	4 469	4 623	4 709	+11,0%
Skarżysko-Kamienna	5 289	5 296	5 372	5 408	5 432	+2,7%
Szczecinek	5 050	5 115	5 200	5 322	5 411	+7,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

¹⁴ <https://um.kutno.pl/przemysl-w-kutnie>, dostęp: 19.09.2023 r.

W każdym z miast grupy porównawczej obserwuje się pozytywny trend wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Kutno na tle innych miast z grupy notuje najniższy przyrost tego wskaźnika. W 2018 roku w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Kutnie funkcjonowało 96,6 podmiotów, a na przestrzeni 5 lat liczba ta wzrosła o 10,7 i w 2022 roku wynosiła 107,3. Natomiast najwyższy wzrost widoczny jest w Szczecinku (patrz Tabela 22).

TABELA 22. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NA 1 TYS. MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	96,6	98,7	103,3	105,4	107,3	+10,7
Radomsko	102,8	105,9	111,2	115,2	118,8	+16,0
Sieradz	101,7	104,8	112,2	113,9	116,7	+15,0
Zduńska Wola	104,1	107,4	113,5	117,0	120,3	+16,2
Ciechanów	99,7	102,7	109,4	112,2	114,0	+14,3
Mińsk Mazowiecki	111,4	113,6	118,3	122,6	125,9	+14,5
Dębica	92,6	95,9	101,1	105,8	108,8	+16,2
Skarżysko-Kamienna	116,6	118,1	124,1	127,4	130,0	+13,4
Szczecinek	125,9	127,7	135,1	139,5	142,8	+16,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

We wszystkich analizowanych miastach zauważalny jest przyrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W Kutnie notuje się wzrost tej liczby wynoszący 2,6%. Jednak należy wskazać, że na tle grupy porównawczej Kutno lokuje się na przedostatnim miejscu (przed Skarżyskiem-Kamienną) pod względem procentowego przyrostu liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Najwyższy wzrost miał miejsce w Mińsku Mazowieckim (9,6%) oraz Dębicy (9,2%) (patrz Tabela 23).

TABELA 23. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WG SEKCJI PKD 2007 W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	3 152	3 208	3 247	3 252	3 233	+2,6%
Radomsko	3 673	3 765	3 859	3 926	3 971	+8,1%
Sieradz	3 265	3 350	3 420	3 408	3 441	+5,4%
Zduńska Wola	3 421	3 504	3 560	3 630	3 668	+7,2%
Ciechanów	3 360	3 457	3 572	3 615	3 616	+7,6%
Mińsk Mazowiecki	3 482	3 565	3 650	3 761	3 818	+9,6%
Dębica	3 068	3 153	3 226	3 317	3 349	+9,2%
Skarżysko-Kamienna	3 966	3 946	3 991	3 985	3 987	+0,5%
Szczecinek	3 683	3 724	3 772	3 836	3 890	+5,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W trzech miastach grupy porównawczej obserwuje się wzrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w latach 2018-2022. Mowa o Dębicy (+7,8%), Szczecinku (+4,4%) oraz Mińsku Mazowieckim (+3,5%). Natomiast największy spadek podmiotów nowo zarejestrowanych widoczny jest w Zduńskiej Woli (-22%), Ciechanowie (-14%) oraz Skarżysku-Kamiennej (-11%). Również w Kutnie

widoczny jest stosunkowo duży spadek nowo rejestrowanych podmiotów, który wyniósł 10,7% w analizowanym okresie (patrz Tabela 24).

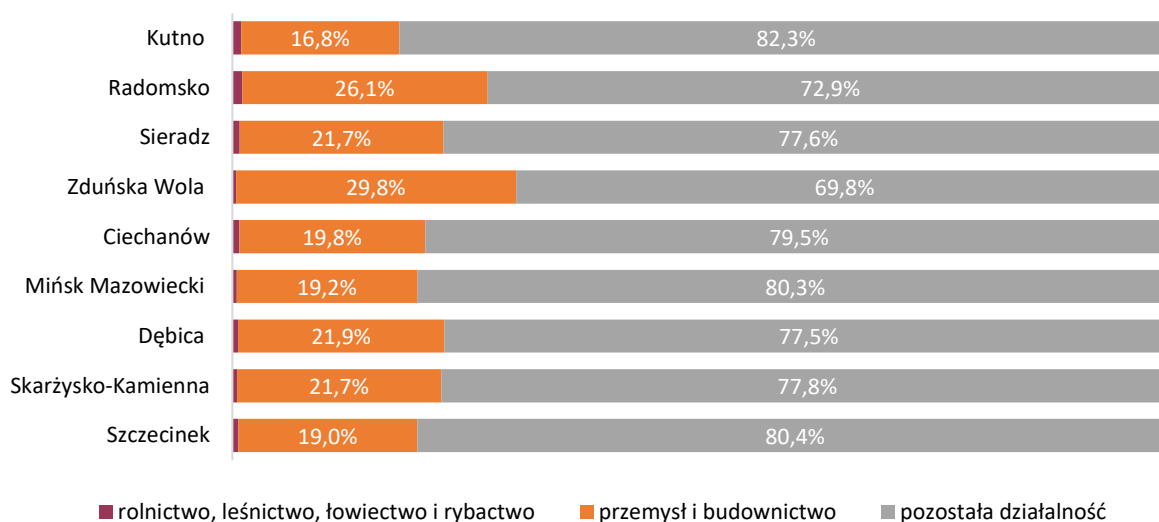
TABELA 24. PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	291	307	261	237	260	-10,7%
Radomsko	435	356	332	357	399	-8,3%
Sieradz	350	350	302	314	344	-1,7%
Zduńska Wola	405	381	292	307	316	-22,0%
Ciechanów	393	380	354	331	338	-14,0%
Mińsk Mazowiecki	371	382	337	394	384	+3,5%
Dębica	319	304	251	358	344	+7,8%
Skarżysko-Kamienna	373	308	319	320	332	-11,0%
Szczecinek	297	309	264	291	310	+4,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Pod względem rodzaju działalności we wszystkich miastach grupy porównawczej dominują podmioty gospodarcze zaklasyfikowane jako „pozostała działalność”. Najmniejszy odsetek stanowią podmioty gospodarcze zajmujące się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. Najwyższy odsetek podmiotów zajmujących się przemysłem i budownictwem notuje się w Zduńskiej Woli, gdzie niemal co trzecia firma trudni się taką działalnością. Kutno wyróżnia się na tle grupy porównawczej pod względem wysokości odsetka podmiotów gospodarczych zaklasyfikowanych jako „pozostała działalność”, jest ich tutaj aż 82,3%. Z kolei podmiotów zajmujących się przemysłem i budownictwem procentowo jest w Kutnie mniej niż w innych analizowanych miastach (patrz Wykres 7).

WYKRES 7. PODMIOTY WG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007 W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W 2022 ROKU

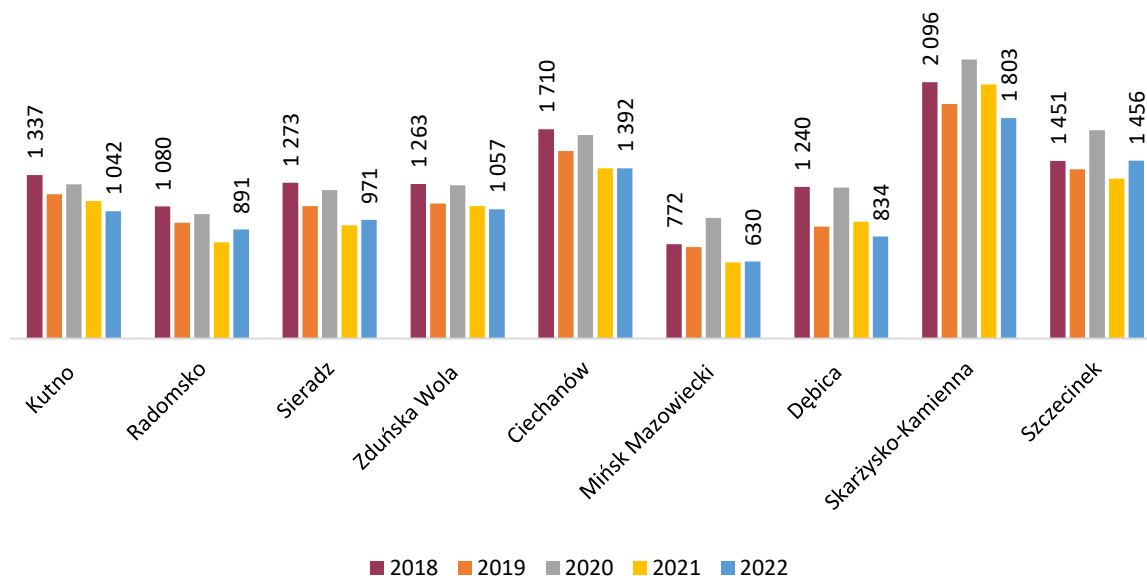

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

2.8. Rynek pracy

W niemal wszystkich miastach grupy porównawczej widoczna jest tendencja spadkowa liczby osób bezrobotnych. Wyjątek stanowi Szczecinek, w którym liczba tych osób w roku 2018 i roku 2022 pozostała zbliżona. Kutno jest jednym z miast, które notuje jeden z większych spadków liczby osób bezrobotnych na przestrzeni analizowanych lat. Mianowicie, liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 295 osób (spadek o 28,3%). Zdecydowanie największy spadek liczby bezrobotnych nastąpił w Dębicy, gdzie w 2018 wynosiła 1 240 osób, a w 2022 roku 834 osoby (patrz Wykres 8).

WYKRES 8. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Jak wspomniano, liczba osób bezrobotnych w Kutnie na przestrzeni lat malała, a każdego roku ponad połowę tych osób stanowiły kobiety. Od 2021 roku widoczny jest także trend wzrostu liczby osób bezrobotnych do 30. roku życia. W 2021 roku bezrobotni do 30. roku życia stanowili 21,0% spośród wszystkich osób bezrobotnych, natomiast w 2023 roku odsetek ten był wyższy o 2,6 p. proc. Pozytywna zmiana widoczna jest natomiast w przypadku bezrobotnych po 50. roku życia - ich liczba zmalała z 268 w 2021 roku do 245 osób w 2023. Również liczba osób długotrwale bezrobotnych uległa zmniejszeniu od 2021 roku. Wówczas to osoby długotrwale bezrobotne stanowiły ponad połowę ogółu bezrobotnych (57,5%). W 2023 roku odsetek ten zmniejszył się o 8,4 p. proc. Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami utrzymuje się mniej więcej na równym poziomie na przestrzeni analizowanych lat. (patrz Tabela 25).

TABELA 25. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W KUTNIE W LATACH 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni ogółem	1 337	1 180	1 256	1 126	1 042	1 047
w tym kobiety	797	678	707	634	578	577
Bezrobotni z prawem do zasiłku	194	235	240	134	121	221
w tym kobiety	110	134	138	68	70	127
do 30. roku życia	b.d.	b.d.	b.d.	236	242	247

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
po 50. roku życia	b.d.	b.d.	b.d.	268	260	245
Długotrwale bezrobotni	b.d.	b.d.	b.d.	647	532	514
Osoby z niepełnosprawnościami	124	135	102	110	112	127

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

W Kutnie podejmowane są aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Ogółem w 2022 roku zrealizowano 2 programy robót publicznych, 2 programy stażu dla osób „do 29 r.ż.”, będących kontynuacją z 2021 roku. Ponadto zrealizowano 6 nowych programów robót publicznych, 1 program stażu dla osób „do 29 r.ż.” i 1 program stażu dla osób „powyżej 29. r.ż.”. Łącznie w 2022 roku zatrudnionych/przyjętych zostało 137 osób: w programie robót publicznych – 53 osoby, w ramach staży „do 29. r.ż.” i „pow. 29. r.ż.” – 12 osób, w ramach efektywności – 72 osoby¹⁵.

Kutno jest jednym z miast grupy porównawczej, gdzie w roku 2022 zanotowano wyższą niż w roku 2018 liczbę osób pracujących. Co więcej wzrost ten, w odniesieniu do analizowanych miast, jest jednym z najwyższych. Wyższy zanotowano jedynie w Sieradzu, gdzie przybyło 6,6% osób pracujących. W Kutnie od 2018 roku przybyło 937 osób (wzrost o 5,4%). Najbardziej niekorzystna sytuacja widoczna jest w przypadku Zduńskiej Woli, gdzie liczba pracujących spadła o 6,6% (patrz Tabela 26).

TABELA 26. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2021

	2018	2019	2020	2021	zmiana 2018/2021
Kutno	17 222	16 978	17 664	18 159	+5,4%
Radomsko	14 855	16 238	15 892	14 578	-1,9%
Sieradz	12 611	13 484	13 442	13 441	+6,6%
Zduńska Wola	12 529	12 083	11 689	11 700	-6,6%
Ciechanów	12 601	12 762	12 531	12 206	-3,1%
Mińsk Mazowiecki	11 262	11 078	10 908	10 854	-3,6%
Dębica	18 729	19 268	18 715	19 321	+3,2%
Skarżysko-Kamienna	10 311	10 518	10 383	10 494	+1,8%
Szczecinek	10 297	10 789	10 293	9 960	-3,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Biorąc pod uwagę dane dotyczące liczby osób pracujących na 1 tys. ludności ogółem, widać, że w Kutnie sytuacja kształtuje się pozytywnie. Po pierwsze, notuje się tutaj w roku 2021 jedną z najwyższych liczb osób pracujących na 1 tys. mieszkańców, która wynosiła 435, wyższa dotyczy jedynie Dębicy (442). Po drugie, Kutno plasuje się na drugim miejscu w grupie miast porównawczych pod względem procentowego wzrostu omawianego wskaźnika na przestrzeni lat od 2018 do 2021 roku (11,5%) (patrz Tabela 27).

¹⁵ Raport o stanie Miasta Kutno za 2022 rok.

TABELA 27. PRACUJĄCY NA 1 TYS. LUDNOŚCI OGÓŁEM W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2021

	2018	2019	2020	2021	zmiana 2018/2021
Kutno	390	387	417	435	+11,5%
Radomsko	322	354	356	332	+3,1%
Sieradz	298	321	335	339	+13,8%
Zduńska Wola	298	290	292	297	-0,3%
Ciechanów	285	289	293	288	+1,1%
Mińsk Mazowiecki	276	270	269	269	-2,5%
Dębica	409	423	423	442	+8,1%
Skarżysko-Kamienna	227	235	240	247	+8,8%
Szczecinek	257	269	267	261	+1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Analizując liczbę pracujących na 1 tys. ludności w wieku produkcyjnym, ponownie dostrzegalne są pozytywne tendencje dotyczące Kutna. Od 2020 roku notuje się tutaj najwyższe wartości tego wskaźnika w porównaniu do grupy pozostałych miast. Widoczny jest także jeden z najwyższych wzrostów wartości tego wskaźnika, który na przestrzeni lat wyniósł 16,8%, wyższy odnotowano jedynie w Sieradzu 19,2% (patrz Tabela 28).

TABELA 28. PRACUJĄCY NA 1 TYS. LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2021

	2018	2019	2020	2021	zmiana 2018/2021
Kutno	669,4	674,1	738,6	781,7	+16,8%
Radomsko	543,5	602,3	615,0	576,4	+6,1%
Sieradz	492,8	538,9	572,3	587,2	+19,2%
Zduńska Wola	500,9	495,2	509,3	521,8	+4,2%
Ciechanów	473,3	488,2	503,0	501,4	+5,9%
Mińsk Mazowiecki	467,6	461,6	458,8	461,5	-1,3%
Dębica	668,9	704,8	717,7	758,6	+13,4%
Skarżysko-Kamienna	390,9	412,2	432,8	451,0	+15,4%
Szczecinek	431,2	458,4	462,8	457,2	+6,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

We wszystkich analizowanych powiatach z grupy porównawczej (sposób agregacji tych danych w GUS) widoczny jest wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie kutnowskim wynosiło 4 206,84 zł. Natomiast w 2022 roku było to już 5 800,64 zł, plasując powiat kutnowski pod względem najwyższego wynagrodzenia na drugim miejscu (za powiatem ciechanowskim) wśród powiatów obejmujących miasta z grupy porównawczej. Uwzględniając z kolei dynamikę zmian miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia, trzeba skonstatować, że najniższy wzrost, wynoszący 37,9%, odnotowano w powiecie kutnowskim, zaś najwyższy, wynoszący 49,7%, w powiecie zduńskowolskim (patrz Tabela 29).

TABELA 29. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W POWIATACH OBEJMUJĄCYCH MIASTA Z GRUPY PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022 [w zł]

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Powiat kutnowski	4 206,84	4 448,31	4 786,11	5 228,84	5 800,64	+37,9%
Powiat radomski	3 631,65	3 942,12	4 368,96	4 807,65	5 333,33	+46,9%
Powiat sieradzki	3 949,33	4 272,65	4 741,55	5 105,75	5 626,08	+42,5%
Powiat zduńskowolski	3 745,55	3 971,72	4 382,66	4 818,67	5 607,97	+49,7%
Powiat ciechanowski	4 466,27	4 755,95	4 967,97	5 411,99	6 213,79	+39,1%
Powiat miński	4 084,49	4 373,77	4 717,21	5 091,06	5 785,24	+41,6%
Powiat dębicki	3 965,70	4 304,06	4 631,33	5 047,12	5 507,67	+38,9%
Powiat skarżyski	3 965,25	4 399,33	4 758,09	5 118,05	5 704,16	+43,9%
Powiat szczecinecki	4 185,96	4 452,12	4 827,82	5 255,69	5 799,80	+38,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

2.9. Mieszkalnictwo i infrastruktura techniczno-sanitarna

Wielkość zasobów mieszkaniowych, rozumianych jako liczba budynków mieszkalnych, wzrosła zarówno w Kutnie, jak i pozostałych miastach grupy porównawczej. W Kutnie od 2018 roku liczba ta wzrosła o 3,6% – z 4 552 budynków do 4 717 w 2022 roku. W porównaniu z pozostałymi miastami Kutno plasuje się na piątej pozycji pod względem dynamiki wzrostu liczby budynków mieszkalnych na przestrzeni lat od 2018 do 2022 roku. Najwyższy wzrost liczby budynków notowany jest w Szczecinku (8,6%) oraz Dębicy (8,1%) (patrz Tabela 42).

TABELA 30. LICZBA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	4 552	4 637	4 605	4 661	4 717	+3,6%
Radomsko	8 288	8 469	8 363	8 453	8 466	+2,1%
Sieradz	4 536	4 746	4 728	4 824	4 882	+7,6%
Zduńska Wola	5 283	5 341	5 411	5 472	5 527	+4,6%
Ciechanów	5 415	5 522	5 432	5 524	5 573	+2,9%
Mińsk Mazowiecki	5 059	5 152	5 092	5 169	5 181	+2,4%
Dębica	5 773	5 918	6 052	6 152	6 243	+8,1%
Skarżysko-Kamienna	5 319	5 351	5 255	5 306	5 388	+1,3%
Szczecinek	2 858	2 907	2 920	3 029	3 105	+8,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Wzrost liczby mieszkań w Kutnie kształtuje się na podobnym poziomie, co wzrost liczby budynków mieszkalnych. Od 2018 do 2022 roku liczba mieszkań zwiększyła się o 3,5%, z 19 307 do 19 978. Porównując Kutno do pozostałych analizowanych miast, należy zauważyć, że sytuacja pod względem liczby mieszkań jest stosunkowo dobra. Najwyższy przyrost liczby mieszkań notowano w Dębicy (8,7%), Ciechanowie (8,3%) oraz Mińsku Mazowieckim (8,2%). Jedynym miastem, w którym liczba mieszkań spadła (porównując rok 2022 do 2018), jest Skarżysko-Kamienna (patrz Tabela 43).

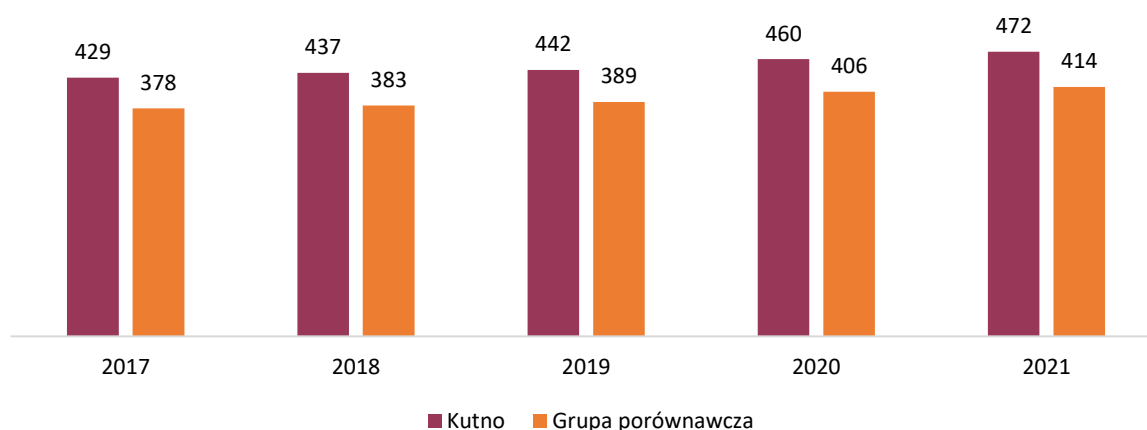
TABELA 31. LICZBA MIESZKAŃ MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	19 307	19 420	19 475	19 726	19 978	+3,5%
Radomsko	19 073	19 229	19 585	19 794	19 967	+4,7%
Sieradz	16 302	16 399	16 654	16 727	16 845	+3,3%
Zduńska Wola	16 595	16 638	16 866	16 904	16 992	+2,4%
Ciechanów	17 506	17 947	18 491	18 643	18 963	+8,3%
Mińsk Mazowiecki	17 448	17 546	18 227	18 558	18 879	+8,2%
Dębica	15 130	15 255	15 743	16 118	16 451	+8,7%
Skarżysko-Kamienna	20 060	20 149	19 738	19 802	19 869	-1,0%
Szczecinek	15 402	15 570	16 079	16 132	16 388	+6,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Wskaźnik dotyczący liczby mieszkań na 1 tys. mieszkańców ukazuje względnie korzystną sytuację w Kutnie w odniesieniu do sytuacji w grupie miast porównawczych. We wszystkich analizowanych latach od 2017 do 2021 roku widać, że w Kutnie liczba mieszkań na 1 tys. mieszkańców była wyższa niż w grupie porównawczej (patrz Wykres 16).

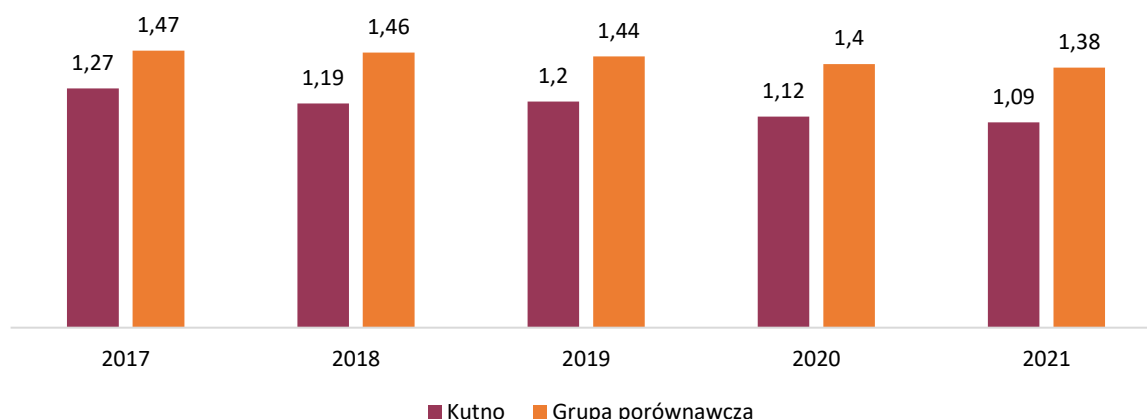
WYKRES 9. LICZBA MIESZKAŃ NA 1 TYS. MIESZKAŃCÓW MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRL.

Dane dotyczące powierzchni mieszkania, jaką można kupić za przeciętne wynagrodzenie brutto, wskazuje na spadek dostępności mieszkań w Kutnie na przestrzeni lat od 2017 do 2021 roku. W grupie miast porównawczych wskaźnik ten jest każdego roku wyższy niż w Kutnie (patrz Wykres 17).

WYKRES 10. POWIERZCHNIA MIESZKANIA, JAKĄ MOŻNA KUPIĆ ZA PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W MIASTACH W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRL.

Mieszkańcy miasta Kutno posiadają dobry dostęp do infrastruktury techniczno-sanitarnej, wyjątek stanowi jedynie sieć gazowa.

Odsetek osób korzystających z wodociągów w latach od 2018 do 2022 roku we wszystkich miastach grupy porównawczej wynosił ponad 90,0%. W Kutnie w 2018 roku było to 94,6%, w roku 2021 odsetek ten zwiększył się o 0,2 p. proc. Kutno na tle grupy porównawczej plasuje się na szóstym miejscu pod względem odsetka osób, które korzystają z sieci wodociągowej. W 2021 roku niższy odsetek odnotowano w Ciechanowie (94,2%), Dębicy (93,1%) oraz Mińsku Mazowieckim (91,4%). Najwyższy odsetek osób korzystających z wodociągów notowano w Szczecinku (99,1%) (patrz Tabela 39).

TABELA 32. KORZYSTAJĄCY Z WODOCIĄGÓW W % OGÓŁU LUDNOŚCI I MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021
Kutno	94,6	94,6	94,7	94,8
Radomsko	96,5	96,5	96,5	96,6
Sieradz	96,1	96,2	96,3	96,3
Zduńska Wola	96,5	96,5	96,6	96,6
Ciechanów	94,1	94,1	94,1	94,2
Mińsk Mazowiecki	91,2	91,3	91,4	91,4
Dębica	92,7	92,8	93,0	93,1
Skarżysko-Kamienna	96,6	96,6	96,6	96,6
Szczecinek	99,0	99,0	99,0	99,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

We wszystkich analizowanych miastach odsetek osób korzystających z kanalizacji jest nieco niższy niż w przypadku wodociągów. W Kutnie w 2018 roku wynosił 91,6%, a w 2021 nieco wzrósł – do 91,9%. W 2021 roku Kutno plasowało się, na tle grupy porównawczej, na trzecim miejscu pod względem odsetka osób korzystających z kanalizacji. Najniższy odsetek obserwowano wówczas w Radomsku (82,7%) i Dębicy (85,4%). Ponownie najwyższy odsetek notowano w Szczecinku (97,0%) (patrz Tabela 40).

TABELA 33. KORZYSTAJĄCY Z KANALIZACJI W % OGÓŁU LUDNOŚCI I MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021
Kutno	91,6	91,7	91,8	91,9
Radomsko	81,9	82,1	82,3	82,7
Sieradz	90,5	90,7	90,8	91,0
Zduńska Wola	93,3	93,4	93,4	93,5
Ciechanów	89,8	89,9	90,0	90,1
Mińsk Mazowiecki	89,1	89,3	89,3	89,4
Dębica	84,5	84,7	85,2	85,4
Skarżysko-Kamienna	89,1	89,2	89,3	89,3
Szczecinek	96,8	96,8	96,9	97,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Odsetek osób korzystających z sieci gazowej kształtuje się w grupie miast porównawczych zdecydowanie bardziej różnorodnie niż w przypadku sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, a różnice pomiędzy poszczególnymi miastami są bardzo duże. W Kutnie z instalacji gazowej w 2022 roku korzystało 16% ogółu ludności (patrz Tabela 41).

TABELA 34. KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI GAZOWEJ W % OGÓŁU LUDNOŚCI I MIAST W GRUPIE PORÓWNAWCZEJ W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	10,4	11,3	15,0	15,9	16,0
Radomsko	50,9	49,9	55,3	56,1	55,2
Sieradz	4,7	5,9	6,3	7,2	8,9
Zduńska Wola	2,3	3,5	4,2	5,0	5,8
Ciechanów	76,4	78,1	79,5	79,0	75,9
Mińsk Mazowiecki	63,5	62,6	60,5	60,9	66,5
Dębica	96,7	96,5	96,7	95,2	93,3
Skarżysko-Kamienna	78,6	78,7	78,2	77,8	81,3
Szczecinek	89,3	88,9	88,5	88,4	89,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

2.10. Pomoc społeczna

Kutno charakteryzuje się spójnym i kompleksowym systemem pomocy społecznej, o czym świadczy dobrze rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej. Główną instytucję w tym wymiarze stanowi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, wraz z podległymi mu placówkami. Ośrodek realizuje w szczególności zadania w obszarze pomocy społecznej, ale i innych świadczeń socjalnych wynikających z odrębnych przepisów, m. in. z zakresu: świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia „Za życiem”, ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, dodatków osłonowych, pomocy materialnej dla uczniów, wspierania rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy

oraz udzielania pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie dysponuje następującymi placówkami:

1. Centrum Seniora – Sekcja Dziennego Domu Pomocy Społecznej (SDDPS) – jest to jednostka organizacyjna pomocy społecznej udzielająca wsparcia osobom, które ze względu na wiek wymagają częściowej pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych oraz zapewniająca wsparcie w formie posiłku. Głównym zadaniem SDDPS jest wspieranie seniorów i zabieganie o ich jak najdłuższe funkcjonowanie w środowisku lokalnym.
Celem SDDPS jest zapewnienie seniorom wsparcia, ich aktywizacja, przeciwdziałanie ich osamotnieniu i utrzymywanie ich w jak najlepszej kondycji psychofizycznej. Wśród zajęć, w których mogą uczestniczyć seniorzy, znajdują się: ćwiczenia rozwijające sprawność ruchową, treningi pamięci, zajęcia manualne, warsztaty plastyczne, zajęcia muzyczne, wyjazdy i spotkania integrujące grupę.

ZDJĘCIE 7. CENTRUM SENIORA KUTNO

Źródło: Urząd Miasta Kutno.

2. Kompleks Terapeutyczno-Integracyjny „Wspólny Dom” – Sekcja Mieszkań Treningowych i Wspomaganych (dawniej Sekcja Mieszkań Chronionych) – Miasto Kutno posiada 31 mieszkań, z tego: 5 – treningowych i 26 – wspomaganych. Mieszkania są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów do rozwijania i utrwalania umiejętności praktycznych, służących prowadzeniu niezależnego życia (mieszkania treningowe) lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę poprzez pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu w środowisku i zapewniającą integrację ze społecznością lokalną (mieszkania wspomagane). Pobyt w mieszkaniach ustala się na czas określony z możliwością przedłużenia w drodze decyzji administracyjnej na kolejny okres w zależności od indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej lub w uzasadnionych przypadkach – na pobyt stały. Odpłatność za pobyt w mieszkaniu ponoszą osoby w nich przebywające oraz miasto.

Osoby i rodziny przebywające w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych biorą udział w zajęciach terapeutycznych zarówno indywidualnych, jak i grupowych.

ZDJĘCIE 8. KOMPLEKS TERAPEUTYCZNO-INTEGRACYJNY „WSPÓLNY DOM”

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie.

3. Zespół Mieszkalno-Integracyjny z mieszkaniem wspomagany – w zasobach Zespołu znajdują się 24 mieszkania wspomagane. Mieszkania wspomagane są formą usługi społecznej ukierunkowaną na usamodzielnienie – korzystających ze wsparcia specjalistów – osób w nich przebywających, przede wszystkim osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i wykluczeniem społecznym, opuszczających pieczę zastępczą lub zakłady karne. W trakcie pobytu podopieczni realizują zawarty wcześniej z pracownikiem socjalnym Ośrodka Indywidualny Program Usamodzielnienia, w tym Wychodzenia z Bezdomności.

ZDJĘCIE 9. MIESZKANIA WSPOMAGANE W BUDYNKU PRZY ULICY MAJDANY W KUTNIE

Źródło: Urząd Miasta Kutno.

4. Noclegowania – dysponująca 33 miejscami dla mężczyzn z terenu miasta Kutna zapewnia schronienie poprzez tymczasowe miejsce noclegowe osobom pozbawionym schronienia i zagrożonym wychłdzeniem na czas uregulowania sytuacji życiowej tych osób.
5. Ogrzewalnia – celem placówki, dysponującej 12 miejscami, jest udzielanie tymczasowego schronienia osobom bezdomnym. Ta forma pomocy ma charakter interwencyjny, zapewniający w szczególności podczas „Akcji Zima” bezpieczny pobyt osobom narażonym na wychłdzenie i zamarznięcie¹⁶.

Dane z lat 2018-2022 dotyczące liczby placówek pomocy społecznej (wraz z filiami) wskazują, że w Kutnie, w porównaniu do innych miast z analizowanej grupy, jest ich najwięcej – 4 placówki (patrz Tabela 30).

¹⁶ Informacja na temat realizacji zadań pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w 2022 roku.

TABELA 35. PLACÓWKI POMOCY SPOŁECZNEJ (WRAZ Z FILIAMİ)¹⁷ W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	5	5	4	4	4
Radomsko	3	3	3	3	3
Sieradz	2	2	2	2	2
Zduńska Wola	1	1	1	1	1
Ciechanów	2	2	2	2	2
Mińsk Mazowiecki	1	1	1	1	1
Dębica	3	3	3	4	3
Skarżysko-Kamienna	2	2	2	3	3
Szczecinek	2	2	2	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl

Pod względem liczby miejsc w placówkach pomocy społecznej Kutno znajduje się wśród miast, w których tych miejsc jest najwięcej. Wyższą liczbą charakteryzuje się jedynie Dębica, gdzie w 2022 roku było tych miejsc 415. Na przestrzeni lat od 2018 do 2022 liczba miejsc w placówkach pomocy społecznej w Kutnie utrzymuje się na zbliżonym poziomie (patrz Tabela 31).

TABELA 36. MIEJSCA W PLACÓWKACH POMOCY SPOŁECZNEJ (WRAZ Z FILIAMİ) W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	310	311	300	297	305
Radomsko	122	121	118	122	122
Sieradz	266	266	266	275	266
Zduńska Wola	83	84	79	81	82
Ciechanów	296	293	290	290	290
Mińsk Mazowiecki	15	20	15	20	20
Dębica	376	380	397	427	415
Skarżysko-Kamienna	80	85	80	111	110
Szczecinek	30	30	30	16	61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Liczba mieszkańców placówek pomocy społecznej wskazuje, że w każdym mieście z grupy porównawczej (z wyjątkiem Ciechanowa w latach 2018-2019 i Zduńskiej Woli w 2022 roku) zaspokajane są potrzeby w zakresie miejsc w tych placówkach – liczba mieszkańców jest mniejsza niż liczba dostępnych miejsc. W latach 2018-2022 liczba mieszkańców placówek pomocy społecznej w Kutnie zmniejszyła się o 42 osoby (patrz Tabela 32).

¹⁷ Przez pojęcie „placówki pomocy społecznej” BDL rozumie: 1) dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży; 2) dom pomocy społecznej; 3) noclegownię; 4) rodzinny dom pomocy; 5) schronisko dla bezdomnych; (por. tabele 30. i 31.).

TABELA 37. LICZBA MIESZKAŃCÓW W PLACÓWKACH POMOCY SPOŁECZNEJ (WRAZ Z FILIAMI) W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Kutno	297	291	262	252	255
Radomsko	105	112	110	106	111
Sieradz	262	262	213	217	201
Zduńska Wola	83	84	79	81	83
Ciechanów	303	298	284	284	282
Mińsk Mazowiecki	15	17	14	19	11
Dębica	355	368	351	397	386
Skarżysko-Kamienna	77	78	72	108	109
Szczecinek	19	11	9	14	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Poza Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kutnie na terenie miasta funkcjonują także inne podmioty świadczące pomoc społeczną. Jednostką organizacyjną pomocy społecznej Miasta Kutno o charakterze lokalnym jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Kutnie. Dom jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego przeznaczonym dla 40 osób przewlekłe chorych psychicznie, z niepełnosprawnością intelektualną oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Dom świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Celem działalności Domu jest wspieranie uczestników i ich rodzin oraz kompensowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego.

Jednostką organizacyjną powiatu kutnowskiego, która świadczy pomoc społeczną, jest także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie (PCPR). Do jej głównych zadań merytorycznych należy: prowadzenie 6 domów pomocy społecznej (w tym 3 domy na terenie Kutna) oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. PCPR prowadzi również ośrodek interwencji kryzysowej, udziela pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy, oraz przyznaje pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki osobom opuszczającym formy systemu pieczy zastępczej. W sferze działania Centrum jest ponadto: prowadzenie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisk dla nieletnich, zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie funkcjonuje także Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Pozostałe podmioty wchodzące w skład zasobów instytucjonalnych miasta Kutno to:

Samorządowa Spółdzielnia Socjalna – utworzona przez samorządy miasta i powiatu kutnowskiego w 2020 roku. Jej powstanie związane jest z realizacją projektu rewitalizacji najstarszej, historycznej części Kutna. Działania tego podmiotu zorientowane są na rozwiązywanie problemów społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne oraz niski kapitał społeczny. Celem powołania Spółdzielni było przywrócenie na rynek pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa oraz umożliwienie osobom bezrobotnym aktywizacji zawodowej, integracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, tworzenie nowych miejsc pracy (wg stanu na dzień 31.12.2023 r. spółdzielnia zatrudniała 17 osób, wraz z jej prezesem), organizacja i świadczenie usług pożytku publicznego.

Domy pomocy społecznej (3 placówki) – przebywają w nich osoby niemogące samodzielnie funkcjonować ze względu na stan zdrowia, trudną sytuację rodzinną, inne uwarunkowania społeczne i finansowe:

- Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, dla osób w podeszłym wieku i przewlekłe somatycznie chorych,
- Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną,
- Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek – dla osób w podeszłym wieku i przewlekłe somatycznie chorych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze (2 placówki), będące jednostkami organizacyjnymi wspierającymi rodziny i system pieczy zastępczej. Organizacyjnie podlegają powiatowi kutnowskiemu. Są to:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Tęcza”, typ: socjalizacyjny,
- Placówka „Różany Zakątek”, typ: socjalizacyjny.

Warsztat Terapii Zajęciowej - jest to instytucja stwarzająca osobom z niepełnosprawnościami, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Podmiotem prowadzącym placówkę jest Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kutnie. Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką pobytu dziennego, którego podstawowym celem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa, zmierzająca do ogólnego rozwoju każdego uczestnika, poprawy jego sprawności psychofizycznej, zaradności osobistej oraz przystosowania do możliwie niezależnego i samodzielnego życia w środowisku społecznym.

Na terenie Kutna funkcjonuje także szereg organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, są to m.in.:

- ⇒ Kutnowskie Stowarzyszenie „Nie Jesteś Sam”,
- ⇒ „Teen Challenge” Chrześcijańska Misja Społeczna Oddział w Kutnie,
- ⇒ Stowarzyszenie Bank Żywności Kutno,
- ⇒ Stowarzyszenie Klubu Abstynentów „Trzeźwość”,
- ⇒ Fundacja Inkubator Innowacji Społecznych,
- ⇒ „Międzynarodowe Centrum Rozwoju” – spółdzielnia socjalna,
- ⇒ Stowarzyszenie Przymierze Rodzin przy Parafii św. Wawrzyńca,
- ⇒ Parafialny Zespół Charytatywny „Caritas” przy Parafii pw. Bł. Męczenników Kutnowskich w Kutnie.

Wymienione powyżej organizacje i stowarzyszenia tworzą inicjatywy w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Realizują zadania dotyczące walki z uzależnieniami czy organizacji czasu pozalekcyjnego dla dzieci, organizują spotkania ze specjalistami oraz różnego typu akcje o charakterze profilaktycznym i w zakresie promocji zachowań prospołecznych i prozdrowotnych. W Kutnie zarejestrowanych jest ponadto 7 prywatnych podmiotów gospodarczych, które jako wiodący obszar działalności wskazują pomoc społeczną¹⁸.

¹⁸ Opracowane na podstawie: Diagnoza stanu przestrzenno-społeczno-gospodarczego Miasta Kutna, maj 2021, Raport o stanie Miasta Kutno za 2022 rok, Sprawozdanie z realizacji zadań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie za 2022 rok.

W Tabeli numer 33 poddano analizie zasoby instytucjonalne pomocy społecznej miast grupy porównawczej. Wynika z niej, że Kutno, na tle innych miast, posiada rozbudowaną infrastrukturę tychże zasobów. Wyróżnia się pod względem liczby poszczególnych rodzajów placówek, posiada także dwa ośrodki wsparcia z mieszkaniem wspomagany (jeden z nich to dawniejsze mieszkania chronione), których w zdecydowanej większości porównywanych miast brakuje. Cechą wyróżniającą jest także obecność w mieście noclegowni i ogrzewalni, których w pozostałych miastach nie ma (wyjątek stanowi Sieradz, w którym to mieście znajduje się ogrzewalnia).

TABELA 38. ANALIZA PORÓWNAWCZA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH

Miasto	Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej
Kutno	Centrum Seniora: – Sekcja Dziennego Domu Pomocy Społecznej, – Sekcja Integracyjna, Kompleks Terapeutyczno-Integracyjny „Wspólny Dom”: – Sekcja Mieszkań Treningowych i Wspomaganych (dawniej Sekcja Mieszkań Chronionych), – Sekcja Wspierania rodziny (asystentura rodziny), – Sekcja Wsparcia Dziennego (świetlica profilaktyczno-wychowawcza „Rodzinka”), Zespół Mieszkalno-Integracyjny z mieszkaniem wspomagany, Noclegownia, Ogrzewalnia, Środowiskowy Dom Samopomocy, 3 domy pomocy społecznej, 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze, Warsztat Terapii Zajęciowej, Punkt Interwencji Kryzysowej, Samorządowa Spółdzielnia Socjalna.
Radomsko	Dzienny dom pomocy społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Senior+, 6 placówek wsparcia dziennego, Klub Integracji Społecznej.
Sieradz	Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Miejskie Centrum Pomocy Społecznej, w skład którego wchodzi: ⇒ Dom Dziennego Pobytu (DDP), ⇒ Ośrodek Adaptacyjny „Arka”, ⇒ Świetlica Środowiskowa „Promyk”, ⇒ Świetlica Środowiskowa „U Żaków”, ⇒ Jadłodajnia, ⇒ Grupy samopomocowe, ⇒ Gabinet Rehabilitacji Ruchowej, Warsztat Terapii Zajęciowej, Klub Seniora, Ogrzewalnia.
Zduńska Wola	Dom pomocy społecznej, Mieszkania chronione,

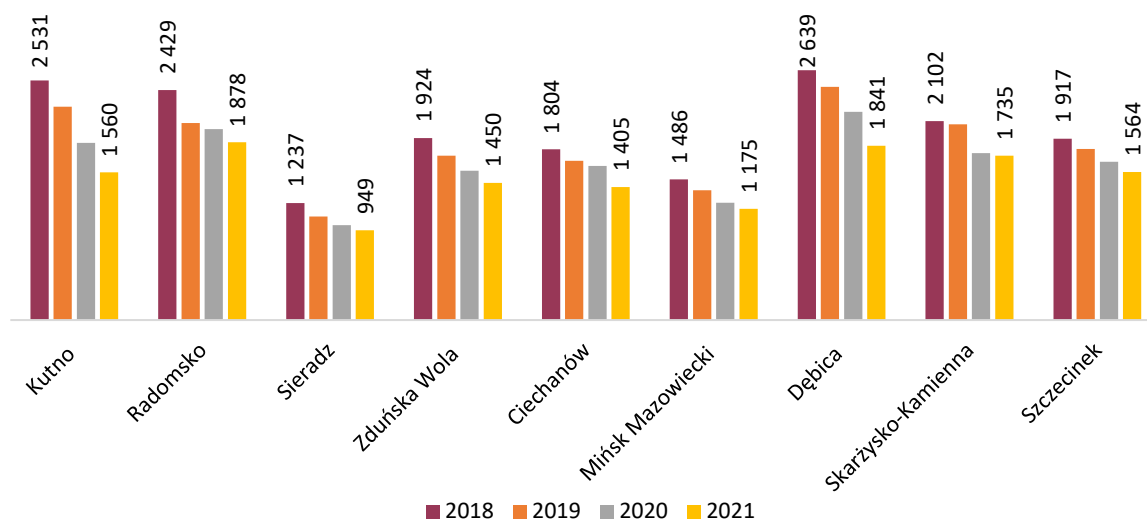
Miasto	Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej
	Świetlica środowiskowa działająca w ramach Centrum Integracji „Ratusz”, Klub Seniora „Uśmiech Seniora”, Karsznicki Klub Seniora „Lokomotywa 60+”, Schronisko dla bezdomnych.
Ciechanów	2 domy pomocy społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B, Dzienny Dom Senior+, Placówka Wsparcia Dziennego.
Mińsk Mazowiecki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej, 2 Środowiskowe Domy Samopomocy, Klub Integracji Społecznej „Aktywni”, Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych, Warsztat Terapii Zajęciowej, Jadłodajnia.
Dębica	Środowiskowy Dom Samopomocy, 3 placówki wsparcia dziennego „Zgrana Paka”, 2 Ośrodki Wsparcia: Dzienny Dom „Senior+” oraz Dom Dziennego Pobytu Senior+ pn. „Dom Seniora”, Klub Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej, Schronisko dla Bezdomnych Kobiety i Mężczyzn.
Skarżysko-Kamienna	2 domy pomocy społecznej, Dzienny Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Senior+, Klub Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej.
Szczecinek	Dom pomocy społecznej, Klub Seniora, Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Rodzinie w Szczecinku, Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Źródło: Informacja na temat realizacji zadań pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w 2022 roku, Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku za 2021 rok, <https://mops.sieradz.eu/>, dostęp: 13.11.2023 r., <https://mopscos.pl>, dostęp: 13.11.2023 r., mopsciechanow.pl, dostęp: 13.11.2023 r., Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie za 2022 rok, Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za 2022 rok, Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy za 2022 rok, <http://www.mops-debica.pl>, dostęp: 13.11.2023 r., <https://bip.skarzysko.pl/>, dostęp: 13.11.2023 r., <https://mops.skarkam.pl/>, dostęp: 13.11.2023 r., <https://pcpr.szczecinek.pl/>, dostęp: 13.11.2023 r., Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Powiatu Szczecineckiego za 2022 rok.

Beneficjenci pomocy społecznej

Dane dotyczące liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w grupie miast porównawczych wskazują na tendencję spadkową. Niemniej jednak należy mieć także na uwadze, że ogólna liczba ludności we wszystkich miastach również uległa spadkowi (patrz Wykres 9).

WYKRES 11. OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Analiza liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności ukazuje tendencje spadkową we wszystkich miastach z grupy porównawczej. Kutno wyróżnia się pod względem najwyższego procentowego spadku tego wskaźnika na przestrzeni lat od 2018 do 2022 roku (spadek o 36,8%) (patrz Tabela 34).

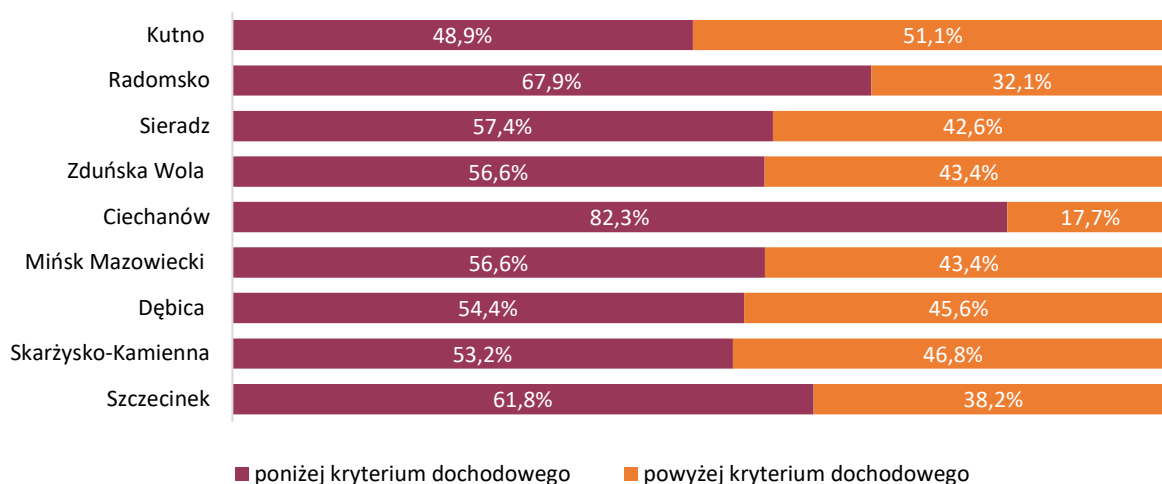
TABELA 39. BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	571	512	438	371	361	-36,8%
Radomsko	525	453	449	425	381	-27,4%
Sieradz	291	259	248	238	227	-22,0%
Zduńska Wola	456	415	392	365	337	-26,1%
Ciechanów	408	381	379	330	320	-21,6%
Mińsk Mazowiecki	365	336	305	291	279	-23,6%
Dębica	574	540	495	419	389	-32,2%
Skarżysko-Kamienna	461	459	405	405	362	-21,5%
Szczecinek	477	452	434	408	366	-23,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Kutno wyróżnia się na tle grupy porównawczej pod względem procentowego udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego. Nieco ponad połowa osób korzystających ze środowiskowej pomocy (51,1%) znajduje się powyżej kryterium dochodowego. Taka sytuacja ma miejsce jedynie w Kutnie (patrz Wykres 10).

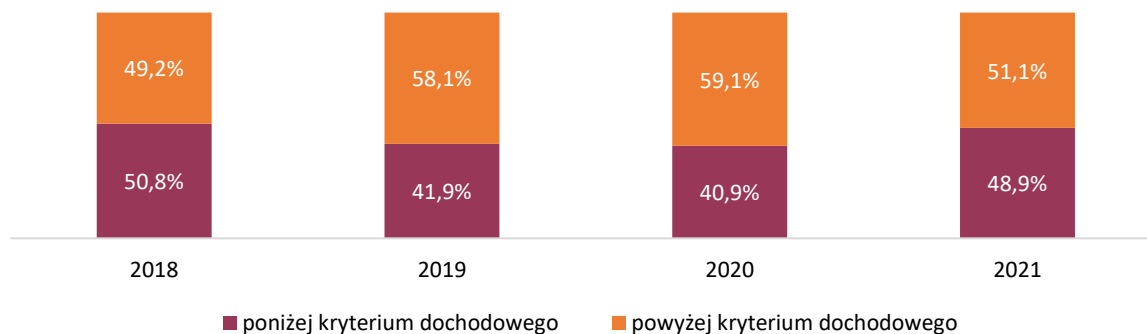
WYKRES 12. OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WG KRYTERIUM DOCHODOWEGO W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W 2021 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Dane dotyczące udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego wskazują, że od 2019 roku w Kutnie wśród osób korzystających z tej pomocy przeważają osoby znajdujące się powyżej kryterium dochodowego (patrz Wykres 11). Wpływa na to fakt, że powód przyznawania wsparcia był inny niż niedostatek finansowy. Najczęściej wsparcie pomimo przekroczenia progu kryterium dochodowego otrzymywały osoby w wieku senioralnym. Źródła ich utrzymania (zazwyczaj świadczenia emerytalno-rentowe, sporadycznie dochody) nie wystarczały na pokrycie kosztów leczenia. Rada Miasta Kutno, uwzględniając potrzebę wsparcia osób potrzebujących, na przestrzeni ostatnich minionych lat sukcesywnie podnosiła kryterium dochodowe kwalifikujące m.in. do: pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, otrzymywania nieodpłatnych obiadów, nieodpłatnych usług opiekuńczych nad chorym w domu oraz specjalistycznych usług opiekuńczych z wyłączeniem usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, niepartycypowania w kosztach za pobyt w mieszkaniach wspomaganych (dawniej chronionych)¹⁹.

WYKRES 13. OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WG KRYTERIUM DOCHODOWEGO W KUTNIE W LATACH 2018-2021

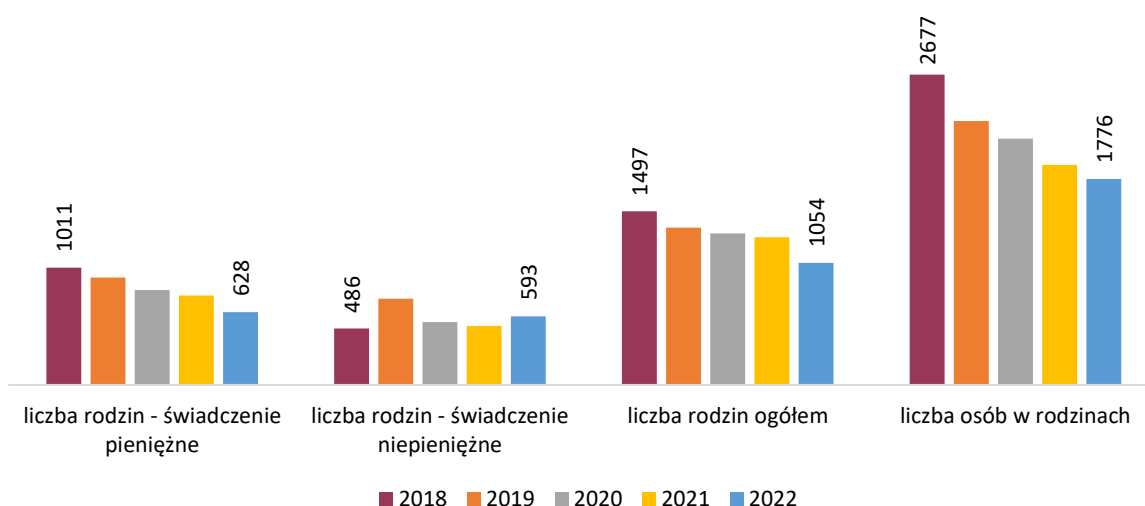

¹⁹ Informacja na temat realizacji zadań pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w 2022 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

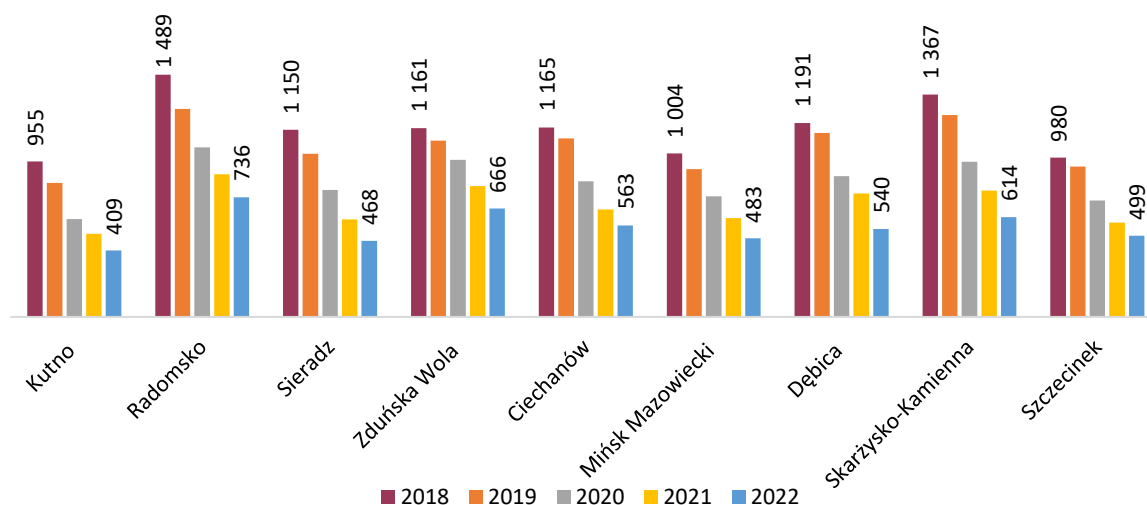
Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin oraz osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w formie pieniężnej w Kutnie również wskazują na tendencję spadkową. Natomiast liczba rodzin, które otrzymują świadczenia niepieniężne, zmieniała się w sposób bardziej różnorodny. W 2018 roku świadczenia niepieniężne otrzymało 486 rodzin. Rok później liczba ta wzrosła do 744 rodzin (wzrost o 258), kolejne dwa lata liczba ta malała, a w roku 2022 nieco wzrosła, odnotowano wówczas liczbę 593 rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych (patrz Wykres 12).

WYKRES 14. RZECZYWISTA LICZBA RODZIN/OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ, TJ. ŚWIADCZENIAMI PIENIĘŻNYMI I NIEPIENIĘŻNYMI W LATACH 2018-2022

Źródło: opracowane na podstawie: Informacja na temat realizacji zadań pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 roku.

W grupie miast porównawczych notowany jest spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci. W Kutnie liczba rodzin korzystających z takich świadczeń zmalała o 546 (porównując rok 2022 do roku 2018). Najwyższy spadek notowany był w Radomsku oraz Skarżysku-Kamiennym (753 rodzin mniej w obu przypadkach) (patrz Wykres 13). Omawiając kwestie zasiłków rodzinnych na dzieci, należy wspomnieć, że od 2015 roku kryterium przyznawania zasiłków rodzinnych nie było waloryzowane. Rosnące płace oraz wzrost dochodów rodzin powoduje przekraczanie kryterium uprawniającego do ubiegania się o zasiłki rodzinne, a w konsekwencji spadek liczby rodzin, które pobierają zasiłki.

WYKRES 15. RODZINY OTRZYMUJĄCE ZASIŁKI RODZINNE NA DZIECI W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Analogicznie do spadku liczby rodzin otrzymujących zasiłki zmalała także liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny. W Kutnie liczba ta spadła z 1 813 w 2018 roku do 868 w 2022 (52,1%) i jest to po Sieradzu (52,4%) największy spadek procentowy w grupie porównawczej (patrz Wykres 14).

WYKRES 16. LICZBA DZIECI, NA KTÓRE RODZICE OTRZYMUJĄ ZASIŁEK RODZINNY – OGÓŁEM W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Kwoty świadczeń rodzinnych na ogół wzrastały w latach 2018-2022. Spowodowane to było wzrostem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, będącego świadczeniem rodzinnym, i większą liczbą osób występujących o tę formę pomocy. Najwyższy wzrost wydatków na ten cel odnotowano w Szczecinku (35,2%). W Kutnie było to 14%, co plasowało miasto w drugiej połowie rankingu porównywanych miast pod względem procentowego wzrostu kwoty świadczeń rodzinnych (patrz Tabela 35).

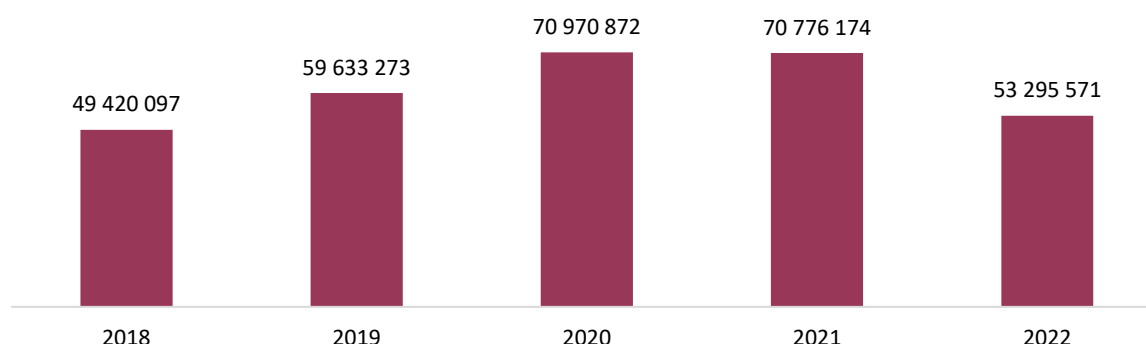
TABELA 40. KWOTY ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH [W TYS. ZŁ] W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	10 193	10 630	11 202	11 597	11 625	+14,0%
Radomsko	11 981	12 187	12 755	13 707	14 094	+17,6%
Sieradz	9 245	9 129	9 231	9 353	9 512	+2,9%
Zduńska Wola	10 375	10 667	11 427	11 718	11 357	+9,5%
Ciechanów	10 071	10 801	11 910	11 642	11 910	+18,3%
Mińsk Mazowiecki	8 584	8 962	9 304	9 306	10 040	+17,0%
Dębica	11 486	12 054	11 997	12 014	13 144	+14,4%
Skarżysko-Kamienna	11 828	12 594	13 117	13 260	13 756	+16,3%
Szczecinek	9 404	10 958	11 860	12 083	12 714	+35,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Na przestrzeni lat od 2018 do 2022 roku suma wydatków ogółem poniesionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie zmieniała się. Przedstawione na wykresie wydatki MOPS dotyczą realizacji zadań przewidzianych przez ustawę o pomocy społecznej, a także inne ustawy. Najwyższe wydatki poniesiono w roku 2020, było to 70 970 872 zł (patrz Wykres 15). Przyczyną spadku wydatków w roku 2022 było przede wszystkim zaprzestanie przez Ośrodek realizacji dwóch świadczeń: świadczenia „Dobry start” (od 01.07.2021 roku świadczenie realizowane jest przez ZUS) i świadczenia wychowawczego (zadanie od 01.01.2022 roku przejął ZUS, w kompetencji Ośrodka pozostała koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego).

WYKRES 17. WYDATKI OGÓŁEM [W ZŁ], ZARÓWNO Z BUDŻETU GMINY, JAK I BUDŻETU PAŃSTWA, PONIESIONE PRZEZ MOPS W KUTNIE W LATACH 2018-2022

Źródło: opracowane na podstawie: Informacja na temat realizacji zadań pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 roku.

Również dane dotyczące wydatków poniesionych przez miasta grupy porównawczej na świadczenie wychowawcze 500+ wskazują na wzrost nakładów finansowych. W Kutnie w 2021 roku w zestawieniu do roku 2018 notowano ponad dwukrotny wzrost wydatków poniesionych na to świadczenie, czego przyczyną było zniesienie kryterium dochodowego kwalifikującego do uzyskania świadczenia (patrz Tabela 36).

TABELA 41. WYDATKI NA ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE 500+ W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2021 [w zł]

	2018	2019	2020	2021
Kutno	18 439 323	27 413 173	37 505 684	37 355 762
Radomsko	23 848 784	31 692 750	40 726 404	40 336 756
Sieradz	21 531 242	30 018 651	39 508 447	38 744 039
Zduńska Wola	23 021 755	31 257 653	40 272 951	39 292 442
Ciechanów	22 662 499	32 799 789	43 016 224	42 628 042
Mińsk Mazowiecki	26 446 131	39 287 966	52 163 085	51 588 626
Dębica	25 996 159	34 677 307	44 082 505	43 511 910
Skarżysko-Kamienna	20 120 203	26 577 935	33 687 831	33 048 237
Szczecinek	18 557 362	26 938 879	36 190 764	36 260 818

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Dane dotyczące wydatków w Dziale 852 – Pomoc społeczna ukazują, że w każdym mieście z grupy porównawczej wydatki wzrastały. W Kutnie wydatki na pomoc społeczną, porównując rok 2022 do roku 2018, wzrosły o 31,5%, jest to najniższy wzrost w grupie porównawczej. Najwyższy odnotowano w Radomsku (171,1%) oraz w Sieradzu (156,5%) (patrz Tabela 37). W 2022 roku na wydatki w Dziale 852 – Pomoc społeczna w Kutnie składały się:

- ⇒ Wydatki bieżące ogółem: 22 961 281,35 zł,
- ⇒ Wydatki majątkowe: 59 999,99 zł.

TABELA 42. WYDATKI W DZIALE 852 - POMOC SPOŁECZNA [W ZŁ] W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	17 512 618,47	17 725 916,05	19 627 284,51	18 427 518,70	23 021 281,34	+31,5%
Radomsko	18 613 409,77	19 007 780,90	19 874 865,20	20 872 714,08	50 456 754,28	+171,1%
Sieradz	8 661 679,94	9 014 502,44	9 108 550,19	10 452 318,30	22 213 101,20	+156,5%
Zduńska Wola	9 750 714,33	10 172 892,17	9 929 803,79	10 662 612,77	16 200 701,98	+66,1%
Ciechanów	10 418 786,90	11 357 565,22	11 935 703,69	12 585 170,97	17 535 448,80	+68,3%
Mińsk Mazowiecki	7 089 501,13	7 360 642,96	7 379 555,15	7 719 042,19	17 018 634,47	+140,1%
Dębica	14 551 489,94	15 373 520,25	15 726 695,78	15 352 378,14	29 478 184,15	+102,6%
Skarżysko-Kamienna	17 201 050,59	17 431 021,90	18 582 890,35	19 077 386,47	23 960 621,55	+39,3%
Szczecinek	14 437 408,70	14 602 864,97	14 645 966,07	15 257 763,10	19 756 624,16	+36,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Powody przyznawania świadczeń pomocy społecznej

Główne powody przyznawania świadczeń pomocy społecznej w rodzinach w Kutnie są na przestrzeni lat niezmiennie takie same. Na pierwszym miejscu znajduje się niepełnosprawność, następnie ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba. Od 2018 do 2022 roku, w przypadku zdecydowanej większości powodów ubiegania się o pomoc, można zaobserwować generalną tendencję spadkową liczby rodzin, którym udzielono wsparcia. Najbardziej zróżnicowana sytuacja występuje w odniesieniu do liczby

rodzin wspartych ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, narkomanię oraz przemoc domową (patrz Tabela 38).

TABELA 43. LICZBA RODZIN W KUTNIE OBJĘTYCH POMOCĄ ZE WZGLĘDU NA GŁÓWNY POWÓD PRZYZNANIA WSPARCIA W LATACH 2018-2022

Powód	2018	2019	2020	2021	2022
niepełnosprawność	662	651	628	624	580
ubóstwo	635	572	507	511	508
długotrwała lub ciężka choroba	574	517	432	501	458
bezrobocie	422	366	342	329	277
alkoholizm	237	229	208	228	225
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	228	255	238	175	213
bezdolność	88	75	70	75	74
potrzeba ochrony macierzyństwa	125	82	66	50	56
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	30	20	12	29	30
narkomania	12	14	19	20	17
przemoc domowa	10	14	13	19	16
zdarzenie losowe	3	3	5	6	1
sytuacja kryzysowa	2	0	0	1	1
sieroctwo	0	0	0	0	1

Źródło: opracowano na podstawie Informacji na temat realizacji zadań pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 roku.

Działania podejmowane na rzecz osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją społeczną

W Kutnie przyjęto programy i dokumenty, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu osób zagrożonych marginalizacją społeczną. Należą do nich²⁰:

Program Wspierania Rodziny w Mieście Kutno na lata 2022-2024 – jego celem jest wspieranie rodziny biologicznej w jej naturalnym środowisku, a także przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, w szczególności Dział Pomocy Środowiskowej (pracownicy socjalni), jak i funkcjonujące przy Kompleksie Terapeutyczno-Integracyjnym „Wspólny Dom”: Sekcja Wspierania Rodziny (asystentura rodziny) oraz Sekcja Wsparcia Dziennego (światlica „Rodzinka”), wspólnie z partnerami przedsięwzięcia, wywodzącymi się z różnych przestrzeni życia społecznego (m.in.: edukacja, zdrowie, służby porządkowe, sądownictwo, organizacje pozarządowe), podejmując wieloaspektowe działania, starają się poprawić sytuację rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 2022 roku wsparciem asystenta zostały objęte 44 rodziny (w których przebywało 90 dzieci), zaś w 2023 roku – 46 rodzin (w których przebywało 88 dzieci).

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Kutno na lata 2021-2026 – jego celem jest ograniczenie występowania przemocy domowej

²⁰ Informacja na temat realizacji zadań pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w 2019, 2020, 2021, 2022 roku.

i ochrona osób doznających przemocy domowej wśród mieszkańców Kutna. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie w ramach realizacji Programu udziela wsparcia w formie konsultacji, poradnictwa czy pracy socjalnej. Wsparcie w ramach Programu w 2021 roku otrzymało 388 osób, w 2022 roku – 423 osoby, natomiast w 2023 roku – 408 osób.

Program Wychodzenia z Bezdomności i Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu w Mieście Kutno na lata 2020-2025 – jego celem jest ograniczenie zjawiska bezdomności i wykluczenia społecznego, z uwzględnieniem mieszkalnictwa, aktywizacji zawodowej i integracji społecznej. Podejmowane w ramach Programu działania to m.in. Indywidualny Program Usamodzielnienia, w tym Wychodzenia z Bezdomności, którego istotny element stanowi tworzenie i rozwijanie procesów reintegracyjnych, zarówno na płaszczyźnie społecznej, jak również zawodowej. Przejawami wypełniania celów Programu są m.in. możliwość zasiedlenia mieszkań wspomaganych w Zespole Mieszkalno-Integracyjnym, funkcjonowanie Noclegowni i Ogrzewalni oraz prowadzenie „Akcji Zima”.

- ⇒ w 2020 roku w ramach Programu wsparcie zapewniono 9 osobom, z którymi podpisano Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, w tym 8 osób zasiedliło mieszkania wspomagane;
- ⇒ w 2021 roku było to 28 osób, z którymi podpisano Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, w tym 13 osób zasiedliło mieszkania wspomagane;
- ⇒ w 2022 roku wsparcie zapewniono 7 osobom, z którymi podpisano Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, w tym 6 osób zasiedliło mieszkania wspomagane;
- ⇒ w 2023 roku w ramach Programu pomocy udzielono 12 osobom, z którymi podpisano Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, z tego 12 osób zasiedliło mieszkania wspomagane.

Program „Posiłek w szkole i w domu” – celem pięcioletniego rządowego Programu jest zapewnienie pomocy zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach. Poza tym elementem Programu jest wsparcie finansowe gmin w udzieleniu przez nie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności;

- ⇒ w 2020 roku wsparciem objęto 580 dzieci;
- ⇒ w 2021 roku wsparciem objęto 454 dzieci;
- ⇒ w 2022 roku wsparciem objęto 428 dzieci;
- ⇒ w 2023 roku wsparciem objęto 346 dzieci.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – Program organizowany był przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej oraz finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Celem Programu było ogólnodostępne wsparcie dla osób niepełnosprawnych poprzez bezpłatną usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, mającą na celu zapewnienie pomocy uczestnikowi Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym;

- ⇒ edycja 2021: całkowita wartość zadania, w całości finansowana ze środków Funduszu Solidarnościowego, wyniosła 404 206,88 zł; rzeczywista liczba osób, które do końca 2021 r. wzięły udział w Programie, wyniosła 48 osób;
- ⇒ edycja 2022: całkowita wartość zadania, w całości finansowana ze środków Funduszu Solidarnościowego, wyniosła 1 883 106,00 zł; rzeczywista liczba osób, które wzięły udział w Programie, wyniosła 100 osób;

- ⇒ edycja 2023: całkowita wartość zadania, w całości finansowana ze środków Funduszu Solidarnościowego, wyniosła 949 518,00 zł; rzeczywista liczba osób, które wzięły udział w Programie, wyniosła 92 osoby.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” – celem Programu, adresowanego do seniorów w wieku 65 lat i więcej, był wsparcie osób w miejscu ich zamieszkania, mających problem z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. W ramach Programu seniorom zapewniono usługi wsparcia i bezpiecznego oraz samodzielnego funkcjonowania, a także ochrony przed zakażeniem COVID-19 w związku z utrzymującym się stanem epidemii, poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” (teleopaska);

- ⇒ edycja 2022: całkowita wartość zadania, w całości finansowana ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, wyniosła 59 900,00 zł; rzeczywista liczba osób, które skorzystały z teleopaski w okresie lipiec-grudzień 2022 roku, wyniosła 54 osoby;
- ⇒ edycja 2023: całkowita wartość zadania wyniosła 13 000,00 zł (dofinansowanie z dotacji celowej z budżetu państwa w kwocie 9 600,00 zł); rzeczywista liczba osób, które skorzystały z teleopaski w 2023 roku okresie, wyniosła 36 osób.

Program Pomocy „Kutnowska Złota Rączka dla Seniora” – celem Programu jest bezpłatna pomoc seniorom w drobnych naprawach (senior ponosi tylko koszty materiałów). W 2022 roku wykonano dla 106 seniorów łącznie 116 usług, kwota przeznaczona na realizację zadania wyniosła 31 621,00 zł, natomiast w 2023 roku liczba rzeczywista seniorów objętych pomocą wyniosła 74 osoby, wykonano zaś łącznie 110 usług, a kwota przeznaczona na ten cel to 32 576,01 zł.

Programy wspierające osoby z uzależnieniami

Do założeń *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii* należą w szczególności:

- ⇒ zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, w tym z uzależnieniem behawioralnym,
- ⇒ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania, pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- ⇒ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w społeczności lokalnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- ⇒ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych,
- ⇒ prowadzenie działań mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych oraz przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych²¹.

²¹ Raport o stanie miasta Kutna za 2022 rok.

2.11. Zasoby finansowe

We wszystkich porównywanych miastach w latach 2018-2022 notowany był wzrost dochodów ogółem. Na tle grupy porównawczej Kutno mieści się na czwartym miejscu pod tym względem. Dochody ogółem miasta wzrosły o 28,2% w ciągu 5 lat. Najwyższy wzrost dochodów miał miejsce w Radomsku i wynosił 50,5% (patrz Tabela 44).

TABELA 44. DOCHODY OGÓŁEM [W ZŁ] W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/ 2022
Kutno	193 920 108,99	213 090 789,87	245 860 249,54	252 576 495,77	248 575 904,78	+28,2%
Radomsko	187 824 579,70	217 492 781,32	240 373 105,01	265 254 358,57	282 729 840,07	+50,5%
Sieradz	180 823 032,76	183 983 366,02	196 426 906,75	217 493 742,49	212 778 589,50	+17,7%
Zduńska Wola	166 726 092,14	175 785 400,24	187 474 526,23	216 899 796,75	214 443 883,50	+28,6%
Ciechanów	222 364 066,04	239 397 970,86	233 272 257,45	259 962 976,01	258 991 001,28	+16,5%
Mińsk Mazowiecki	184 676 542,35	215 992 269,45	229 812 517,11	259 892 341,87	236 123 160,49	+27,9%
Dębica	203 550 788,85	238 634 026,35	248 783 702,68	251 382 435,60	248 232 745,56	+22,0%
Skarżysko-Kamienna	162 945 484,81	186 174 384,35	205 472 503,30	218 684 280,57	225 026 392,59	+38,1%
Szczecinek	161 120 547,36	177 854 560,38	195 080 426,66	221 208 227,93	206 266 688,35	+28,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Na tle grupy porównawczej Kutno plasuje się na czwartym miejscu pod względem wzrostu dochodów na 1 mieszkańca w latach 2018-2022. Dochody na 1 mieszkańca w 2022 roku wyniosły 5 995,42 zł, co stanowi wzrost względem 2018 roku o ponad 1,6 tys. złotych. Wyższy wzrost notowany był w Radomsku (2,4 tys. złotych) i Skarżysku-Kamiennym (niemal 1,8 tys. złotych) (patrz Tabela 45).

TABELA 45. DOCHODY NA 1 MIESZKAŃCA [W ZŁ] W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	4 374,17	4 839,34	5 757,45	5 999,30	5 995,42	+1 621,25
Radomsko	4 061,51	4 734,90	5 348,99	5 996,48	6 470,09	+2 408,58
Sieradz	4 258,57	4 368,08	4 853,04	5 452,06	5 407,20	+1 148,63
Zduńska Wola	3 948,80	4 199,06	4 662,97	5 463,47	5 474,42	+1 525,62
Ciechanów	5 025,06	5 426,31	5 425,44	6 099,84	6 131,56	+1 106,50
Mińsk Mazowiecki	4 540,52	5 289,26	5 664,45	6 433,78	5 859,57	+1 319,05
Dębica	4 430,99	5 229,30	5 604,75	5 723,90	5 703,48	+1 272,49
Skarżysko-Kamienna	3 570,31	4 130,97	4 711,05	5 104,68	5 345,17	+1 774,86
Szczecinek	4 005,98	4 444,59	5 060,85	5 763,78	5 429,93	+1 423,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W 2022 roku suma dochodów w Kutnie wyniosła 248 575 904,78 zł. Najwyższe dochody miasto uzyskiwało w dziale 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem – 117 097 757,54 zł oraz w dziale 758 – Różne rozliczenia – 32 378 552,35 zł (patrz Tabela 46).

TABELA 46. DOCHODY [w zł] W KUTNIE W 2022 ROKU

	dochody [w zł]
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	33 400,73
Dział 600 – Transport i łączność	4 276 859,15
Dział 630 – Turystyka	4 219 318,48
Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa	20 041 481,67
Dział 710 – Działalność usługowa	113 463,98
Dział 750 – Administracja publiczna	1 715 741,11
Dział 751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli – ochrony prawa oraz sądownictwa	8 762,32
Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	21 197,63
Dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	117 097 757,54
Dział 758 – Różne rozliczenia	32 378 552,35
Dział 852 – Pomoc społeczna	8 267 139,86
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	22 357,67
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	38 010,07
Dział 855 – Rodzina	30 855 696,83
Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	20 174 151,44
Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	143 427,83
Dział 926 – Kultura fizyczna	298 934,35
Razem:	248 575 904,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Wydatki miast ogółem również wzrastały w ostatnich latach. W Kutnie od 2018 do 2022 roku wydatki wzrosły o 30,3% (spadek nastąpił w 2021 roku). Najwyższy wzrost notowany był w Skarżysku-Kamiennej (53%) oraz Radomsku (51,4%), natomiast najniższy w Ciechanowie (10,5%) (patrz Tabela 47).

TABELA 47. WYDATKI OGÓŁEM [w zł] W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	202 979 156,39	221 201 157,06	273 406 777,00	243 456 058,77	264 382 315,39	+30,3%
Radomsko	190 813 843,94	256 159 042,42	235 561 517,62	263 879 174,70	288 876 807,08	+51,4%
Sieradz	179 249 370,34	178 506 428,58	190 814 937,44	209 466 421,72	221 904 035,99	+23,8%
Zduńska Wola	174 053 165,72	183 812 468,66	205 656 000,05	213 785 034,00	231 124 187,68	+32,8%
Ciechanów	234 558 870,93	238 680 398,06	231 774 671,33	244 621 928,86	259 126 711,65	+10,5%
Mińsk Mazowiecki	177 027 449,21	205 698 464,38	226 306 993,29	242 207 451,51	228 380 428,71	+29,0%
Dębica	213 319 440,92	246 873 234,34	247 008 924,89	231 692 485,80	249 483 132,63	+17,0%
Skarżysko-Kamienna	163 839 213,28	177 993 322,17	203 468 329,22	207 396 168,51	250 648 488,30	+53,0%
Szczecinek	163 780 858,52	182 963 107,19	199 656 924,30	203 051 986,54	214 750 850,75	+31,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

Pod względem wydatków na 1 mieszkańca widoczna jest tendencja wzrostowa polegająca na coraz wyższych wydatkach ponoszonych przez miasta z grupy porównawczej w latach 2018-2022. Kutno plasuje się pod względem wzrostu ponoszonych wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca na trzecim miejscu wśród analizowanych miast. W 2022 roku wydatki te wyniosły w Kutnie 6 376,65 zł, co stanowi wzrost o niemal 1,8 tys. złotych względem roku 2018. Najwyższy wzrost wydatków w analizowanym czasie dotyczy Radomska (blisko 2,5 tys. złotych) oraz Skarżyska-Kamiennej (prawie 2,4 tys. złotych). Natomiast najmniejszy miał miejsce w Ciechanowie (834 złote) (patrz Tabela 48).

TABELA 48. WYDATKI NA 1 MIESZKAŃCA [W ZŁ] W GRUPIE MIAST PORÓWNAWCZYCH W LATACH 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	zmiana 2018/2022
Kutno	4 578,51	5 023,53	6 402,52	5 782,67	6 376,65	+1 798,14
Radomsko	4 126,15	5 576,68	5 241,92	5 965,39	6 610,76	+2 484,61
Sieradz	4 221,51	4 238,04	4 714,39	5 250,84	5 639,10	+1 417,59
Zduńska Wola	4 122,33	4 390,81	5 115,18	5 385,01	5 900,24	+1 777,91
Ciechanów	5 300,65	5 410,05	5 390,61	5 739,87	6 134,77	+834,12
Mińsk Mazowiecki	4 352,46	5 037,18	5 578,05	5 995,98	5 667,43	+1 314,97
Dębica	4 643,64	5 409,85	5 564,77	5 275,57	5 732,21	+1 088,57
Skarżysko-Kamienna	3 589,89	3 949,44	4 665,10	4 841,18	5 953,79	+2 363,90
Szczecinek	4 072,12	4 572,25	5 179,57	5 290,71	5 653,27	+1 581,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

W 2022 roku w Kutnie suma wydatków ogółem wynosiła 264 382 315,39 zł. Największe wydatki poniesiono w Dziale 801 – Oświata i wychowanie (71 574 637,39 zł), co stanowiło 27,1% ogółu wszystkich wydatków ponoszonych przez miasto. W następnej kolejności największe kwoty wydatków dotyczyły: Działu 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (38 629 784,57 zł) oraz Działu 855 – Rodzina (33 310 045,25 zł) (patrz Tabela 49).

TABELA 49. WYDATKI [W ZŁ] W KUTNIE W 2022 ROKU

	wydatki [w zł]
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	37 622,30
Dział 500 - Handel	486 288,80
Dział 600 - Transport i łączność	23 937 135,14
Dział 630 - Turystyka	8 279 152,91
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	4 527 622,74
Dział 710 - Działalność usługowa	526 985,86
Dział 750 - Administracja publiczna	19 946 191,03
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	8 762,32
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 541 497,05
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	5 432 095,45
Dział 758 - Różne rozliczenia	19 540,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	71 574 637,39
Dział 851 - Ochrona zdrowia	1 608 216,11
Dział 852 - Pomoc społeczna	23 021 281,34

wydatki [w zł]	
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	57 694,88
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	108 661,74
Dział 855 - Rodzina	33 310 045,25
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	38 629 784,57
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	24 606 584,42
Dział 926 - Kultura fizyczna	5 722 516,09
Razem:	264 382 315,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, bdl.stat.gov.pl.

3. Podsumowanie diagnozy

Podsumowanie diagnozy przedstawiono w klasycznej formie analizy SWOT, gdzie mocne i słabe strony to cechy wewnętrzne, tj. czynniki, na które zarządzający polityką społeczną w Kutnie mają bezpośredni wpływ, a szanse i zagrożenia to zjawiska zewnętrzne, które mogą mieć istotny wpływ na realizację polityki pomocy społecznej. Analiza SWOT obejmuje ustalenia wynikające z części diagnostycznej, jak też uwzględnia wyniki badań prowadzonych z mieszkańcami oraz uzgodnienia z warsztatów.

Mocne strony:

1. Potencjał instytucjonalny pomocy społecznej w Kutnie, opierający się między innymi na: MOPS, istniejącej infrastrukturze pomocy społecznej, doświadczonych kadrach i partnerach wspierających system pomocy społecznej.
2. Aktywne organizacje pozarządowe oraz grupy wsparcia, stanowiące uzupełnienie form instytucjonalnej pomocy społecznej.
3. Istniejące narzędzia współpracy i wsparcia realizacji zadań w domenie pomocy społecznej, w tym programy i granty miejskie dla organizacji pozarządowych, Forum Polityki Społecznej.
4. Doświadczenia w realizacji różnorodnych działań z zakresu pomocy społecznej, w tym przy wykorzystaniu potencjału i zaangażowania społecznego, np. współpraca organizacji i instytucji w Akcji Zima, mikrogranty, działalność spółdzielni socjalnej, programy wychodzenia z ubóstwa, wsparcia rodziny.
5. Realizowane na terenie Kutna programy profilaktyczne, zarówno dedykowane dzieciom, jak i dorosłym.
6. Rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna oraz rozwinięta oferta kulturalna.
7. Korzystna sytuacja gospodarcza, duża liczba miejsc pracy, niski poziom bezrobocia.
8. Dobrze rozwinięty system edukacji, wysoki poziom nauczania w kutnowskich szkołach oraz obecność w mieście szkoły wyższej – Akademii Nauk Stosowanych Gospodarki Krajowej w Kutnie.
9. Rozpoznawalna marka: Kutno – miasto róż, ważna między innymi ze względu na budowę tożsamości miasta.

Słabe strony:

1. Niekorzystna struktura i trendy demograficzne w Kutnie.
2. Niezadawalający poziom współpracy międzysektorowej w zakresie polityki społecznej.
3. Zbyt niski poziom dostępności do mieszkań wspomaganych, żłobków oraz miejsc dedykowanych seniorom.
4. Brak na terenie Kutna schroniska dla osób zagrożonych bezdomnością.
5. Problem z pełną diagnozą potrzeb młodzieży i trudność w kreowaniu rozwiązań dedykowanych aktywności osób młodych.
6. Niska aktywność społeczna osób młodych.
7. Niewystarczająca różnorodność zajęć i atrakcyjność miejsc na terenie miasta przeznaczona dla dzieci i młodzieży.
8. Mała liczba liderów społecznych, w tym angażujących się w działalność związaną z pomocą społeczną, aktywizacją osób zagrożonych marginalizacją.
9. Niedostateczna integracja systemu monitoringu miejskiego.
10. Problemy związane z niskim poczuciem bezpieczeństwa zgłaszane przez mieszkańców Kutna w odniesieniu do niektórych rejonów miasta.

Szanse:

1. Wzmocnienie więzi społecznych – wpływające korzystnie na większy udział społeczeństwa w realizacji zadań wynikających z potrzeb pomocy społecznej – widoczne w takich formach jak: samoorganizacja społeczna, samopomoc sąsiedzka, akcyjne zaangażowanie wspólnotowe.
2. Wyższy poziom wykształcenia i edukacji.
3. Ustawiczne podwyższanie kwalifikacji kadr.
4. Rozwój innowacyjnych form realizacji zadań związanych z pomocą społeczną.
5. Wzrost mody na zdrowy styl życia, w tym mody na aktywność fizyczną.
6. Zmiana systemu dofinansowania samorządu pozwalająca na realizację aktywnej i optymalnej polityki społecznej.
7. Deinstytucjonalizacja systemu pomocy społecznej.
8. Rozwój nowoczesnych technologii (np. w zakresie dostępności, komunikacji, mobilności).
9. Wdrożenie skutecznej i adekwatnej do potrzeb polityki migracyjnej Polski, która wpływać będzie na wzmocnienie integracji społecznej migrantów.
10. Wdrożenie systemowych rozwiązań wspierających seniorów.
11. Wdrożenie rządowych programów i projektów wspierających osoby zagrożone wykluczeniem.
12. Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem inwestycji.

Zagrożenia:

1. Starzenie się społeczeństwa.
2. Brak zastępowalności kadr skutkujący obniżeniem jakości dotychczas świadczonych usług.
3. Zwiększające się problemy zdrowotne mieszkańców wpływające na wzrost zapotrzebowania na usługi zdrowotne i społeczne.
4. Spadek aktywności fizycznej współwystępujący z uzależnieniami od nowoczesnych technologii, w tym przenoszenie aktywności społecznej, szczególnie pośród dzieci i młodzieży, do świata wirtualnego.
5. Rosnące koszty funkcjonowania systemu pomocy społecznej.
6. Rozluźnienie więzi międzypokoleniowych i zanik relacji społecznych.
7. Rosnąca różnorodność uzależnień oraz większa dostępność do substancji uzależniających.
8. Utrwalanie postaw roszczeniowych i bierność wobec problemów, np. przenoszenie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na instytucje.
9. Wykluczenie mieszkaniowe, w szczególności osób młodych, migrantów, pogłębiane przez rosnący popyt na mieszkania i ceny mieszkań.
10. Wykluczenie cyfrowe i informacyjne, w szczególności osób starszych, przy jednoczesnym kreowaniu w życiu publicznym coraz większej liczby rozwiązań bazujących na e-usługach i informacji.
11. Niski poziom wynagrodzeń kadr pomocy społecznej, wpływający na stabilność zatrudnienia i funkcjonowania systemu pomocy społecznej.
12. Skomplikowany system pozyskiwania wsparcia na realizację polityk społecznych i duża zmienność przepisów prawa.
13. Rosnące poczucie zagrożenia wśród mieszkańców wynikające z napływu imigrantów.
14. Brak organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej gotowych realizować zadania pomocy społecznej.

4. Misja i wizja, cele strategiczne priorytety, kierunki działań

4.1. Misja i wizja polityki społecznej w Kutnie

Misja i wizja stanowią nadrzędne elementy struktury operacyjnej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030*:

- Misja jest celem nadrzędnym prowadzonej polityki rozwoju społecznego, odwołuje się do odbiorców działań i wskazuje w oparciu, o jakie wartości polityka ta powinna być prowadzona. Misja co do zasady powinna być niezmienna w dłuższym czasie, gdyż w przypadku samorządu lokalnego trwale pozostają cele jego działań, których odbiorcami byli, są i będą mieszkańcy.

W *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* przyjmuje się jako aktualną i godną kontynuacji misję ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna na lata 2016-2022*, w następującym brzmieniu:

Kutno miastem szans

Odbiorcami działań polityki społecznej Kutna będą mieszkańcy miasta, a w szczególności:

- dzieci i osoby młode;
- seniorzy;
- osoby z niepełnosprawnościami;
- rodziny
- osoby zagrożone wykluczeniem;
- migranci.

Powyższa misja oznacza, że Kutno dążyć będzie do tworzenia dla mieszkańców miasta warunków i szans na godne życie, rozwój, samodzielność, zaradność, samorealizację, osobisty sukces oraz przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Powyższa treść misji społecznej jest spójna z misją rozwoju Kutna, którą przyjęto w *Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030*:

Kutno – miasto wspierające swoich mieszkańców, respektujące zasady zrównoważonego rozwoju, zorientowane na budowę nowoczesnej infrastruktury, wzmacniające kapitał społeczny i podnoszące jakość usług publicznych

- Wizja jest swoistym wyobrażeniem przyszłości, do której prowadzą kreowane na poziomie lokalnym i ponadlokalnym działania instytucji publicznych i organizacji społecznych.

Wizję jako stan docelowy realizowanej polityki Kutna w wymiarze społecznym określono w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* w następującym brzmieniu:

Kutno – biegun rozwoju społecznego

Tak przyjęta wizja, jako urzeczywistnienie stanu pożądanego w aspekcie polityki społecznej, zbieżna jest z wizją zawartą w *Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030*, która brzmi:

Kutno – biegun rozwoju społecznego i gospodarczego, miasto dbające o środowisko naturalne i wysoką jakość życia mieszkańców

Z tak sformułowanej wizji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wyróżnić można kluczowe aspekty rozwoju społecznego miasta, które odpowiadają wybranym celom operacyjnym w *Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030*:

- 1.1. Miasto obywatelskie – silna tożsamość lokalna i wykorzystanie potencjału mieszkańców;
- 1.2. Smart city – większa transparentność, sprawność i efektywność administracji publicznej;
- 1.3. Rozwój infrastruktury społecznej;
- 1.4. Wysoka jakość opieki, edukacji i wychowania;
- 3.7. Bogata oferta spędzania wolnego czasu;
- 3.8. Bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców.

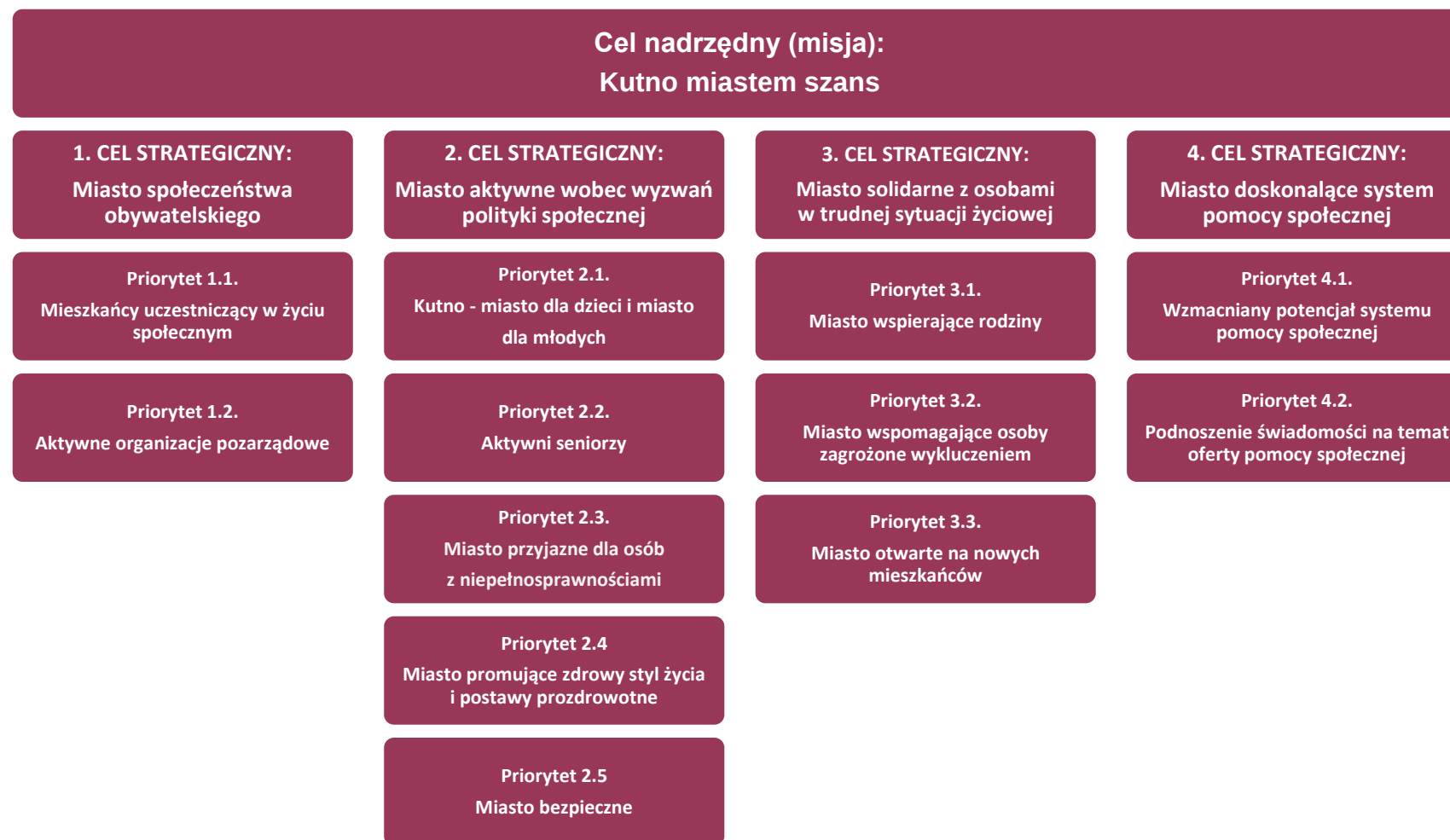
4.2. Cele strategiczne i priorytety polityki społecznej w Kutnie

Struktura kompozycyjna *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* ma charakter hierarchiczny i gradacyjny: z wizji i misji, będącej jednocześnie celem nadrzędnym, wynikają cele strategiczne (rozwojowe), z których z kolei wywieść należy priorytety, o których to realizacji stanowią konkretne kierunki działań. W celach skupiono się na wymiarze związanym z prowadzoną polityką pomocy społecznej, która kierowana jest do odbiorców, oraz na wymiarze instytucjonalnym pomocy społecznej.

Określono ostatecznie, wykazujące się spójnością z celami rozwoju ustanowionymi w *Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030*, 4 cele strategiczne *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030*:

- CEL 1. STRATEGICZNY: Miasto społeczeństwa obywatelskiego,
- CEL 2. STRATEGICZNY: Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej,
- CEL 3. STRATEGICZNY: Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej,
- CEL 4. STRATEGICZNY: Miasto doskonalące system pomocy społecznej.

RYSUNEK 1. CELE I PRIORYTETY POLITYKI SPOŁECZNEJ W KUTNIE

1. CEL STRATEGICZNY: Miasto społeczeństwa obywatelskiego

Istniejące i widoczne społeczeństwo obywatelskie jest gwarancją rozwoju miasta. Bez udziału mieszkańców bardzo trudno prowadzić również działania z obszaru polityki społecznej (Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym). Istotnym partnerem w realizacji założeń *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutno 2030* są również organizacje pozarządowe oraz Rada Seniorów Miasta Kutno (Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe).

CEL 2. STRATEGICZNY: Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej

Cel obejmuje priorytety, które wynikają między innymi z sytuacji demograficznej miasta. Miasto zamierza podjąć kroki w kierunku wielowymiarowego wsparcia na rzecz dzieci i osób młodych, tworząc z myślą o nich warunki do poprawy ich życia (Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych). Istotną grupą odbiorców polityki społecznej miasta będą też osoby starsze, co wynika z rosnącej liczby tych osób oraz potrzeb seniorów. Działania projektowane dla tej grupy mieszkańców mają wymiar strategiczny (Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy). Budowanie standardów dostępności miasta dla osób z niepełnosprawnościami to kolejne wyzwanie, wynikające z dużej skali potrzeb oraz zmiany charakteru problemów społecznych (Priorytet 2.3. Kutno przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami). Korespondujące z poprzednimi wyzwaniami równie ważne zadanie stanowi prowadzenie przez miasto polityki profilaktycznej w zakresie ochrony zdrowia oraz wspierania aktywności fizycznej (Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne). Mieszkańcy Kutna oczekują przy tym również zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa, a to może być jedna z przewag konkurencyjnych Kutna (Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne).

CEL 3. STRATEGICZNY: Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej

Kutno realizować będzie politykę solidarności społecznej, w imię której pomagać będzie osobom potrzebującym wsparcia. Do grona odbiorców tej pomocy należą osoby doświadczające kryzysu w rodzinie (Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny) oraz osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej (Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem). Miasto będzie dążyć do stwarzania warunków sprzyjających osiedlaniu się w Kutnie nowych mieszkańców, choćby poprzez rozwój Programu Kutnowska Karta Mieszkańca. Ponadto zamierza się wesprzeć migrantów, którzy poszukują lepszych warunków do życia, wspomagając ich adaptację w nowym miejscu zamieszkania i ich integrację ze społecznością lokalną (Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców).

CEL 4. STRATEGICZNY: Miasto doskonalące system pomocy społecznej

System pomocy społecznej będzie podlegał monitoringowi i – adekwatnie do zmieniającej się sytuacji społecznej – będzie poddawany redefinicji zgodnej z zaistniałymi potrzebami. Dotyczy to zarówno sposobu działania, potencjału kadrowego oraz infrastruktury (Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej). Bez budowania świadomości mieszkańców w zakresie funkcjonowania systemu pomocy społecznej trudno będzie zwiększyć skuteczność prowadzonych działań. Tym samym zakłada się prowadzenie odpowiednich działań skierowanych do mieszkańców Kutna (Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej).

4.3. Kierunki działań

Struktura hierarchiczna *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* ma swoje rozwinięcie w postaci kierunków działań, które przypisane zostały do poszczególnych priorytetów. Kierunki działań wynikają bezpośrednio z diagnozy oraz potrzeb zgłaszanych w trakcie spotkań

warsztatowych, a ich brzmienie bazuje na zdolnościach realizacyjnych Kutna. Realizacja kierunków działań przyczyni się do osiągnięcia obrazu przyszłości, nakreślonego w wizji. Należy przy tym brać pod uwagę ustalenia wpisane w misję.

1. CEL STRATEGICZNY: Miasto społeczeństwa obywatelskiego

Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym

Aktywność i partycypacja społeczna to kluczowe wyróżniki potencjału społecznego, który stanowi fundament społeczeństwa obywatelskiego. Wyższy potencjał społeczny przekłada się bezpośrednio na zdolność rozwoju miasta w wielu aspektach, w tym gospodarczym, edukacyjnym, kulturalnym czy środowiskowym. Dostrzeżenie istotnego związku pomiędzy szansą na instytucjonalizację oddolnych inicjatyw rodzących się niejednokrotnie za sprawą doraźnych potrzeb a kształtowaniem przez miasto, wyrażających się w wielu formach, warunków dla zwiększania zaangażowania mieszkańców w życie społeczne oznacza nie tylko możliwość wzmacniania kapitału społecznego miasta, lecz również przyczynia się do intensyfikacji i różnorodności nawiązywania relacji międzyludzkich, form samopomocy sąsiedzkiej, kontaktów interpersonalnych lub zbiorowych praktyk społecznych, co finalnie może znaleźć swój wyraz w konkretyzacji pomysłów na kierunek rozwoju miasta. Z tego względu tak ważne jest poczucie wspólnoty i współtworzenie, tak przez samorząd, jak i mieszkańców, lokalnej tożsamości, na których oparte jest zainteresowanie mieszkańców życiem miasta, przejawiające się w mniej lub bardziej sformalizowanej aktywności na rzecz poprawy życia w Kutnie. Kutno, dążąc do zwiększania zasięgu informacji w zakresie prowadzonych przez miasto aktywności, zamierza również wieloaspektowo sprzyjać postawom aktywizmu społecznego, dlatego będzie wspomagać lokalnych liderów traktowanych jako istotnych aktorów społecznych, a także podejmować działania w tym obszarze w wymiarze materialnym, widocznym w przestrzeni publicznej, za czego dowód posłużyć może planowana rozbudowa infrastruktury wpływającej korzystnie na aktywność społeczną.

Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są szczególnym wyrazem kapitału społecznego miasta, a przy tym i polityki pomocy społecznej. Inicjatywy realizowane przez trzeci sektor sprzyjają włączeniu w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją, np. długotrwale bezrobotnych czy z niepełnosprawnościami, jak również, ucząc przede wszystkim współpracy, wpływają korzystnie na rozwój zaufania do instytucji miejskich. W Kutnie organizacje pozarządowe pełnią ważką rolę w kształtowaniu życia miejskiego, nie tylko w przestrzeni pomocy społecznej. Doceniając dotychczasowy wkład organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w wytyczanie kierunków zmiany rozwoju miasta oraz w kreowaniu jego wizerunku, Miasto Kutno w celu kontynuacji współdziałania z partnerami społecznymi przewiduje prowadzenie edukacji mieszkańców na temat działalności społecznej i wolontariatu, jak również promowanie działań organizacji pozarządowych, a także zlecanie organizacjom społecznym zadań publicznych w sferze pożytku publicznego. Przykładem zaangażowania miasta w rozwój lokalnego trzeciego sektora może być projekt stworzenia inkubatora organizacji pozarządowych.

TABELA 50. KIERUNKI DZIAŁAŃ W CELU 1. MIASTO SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

1. CEL STRATEGICZNY: Miasto społeczeństwa obywatelskiego	
Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym	1.1.1. Kontynuacja i rozwijanie partycypacji społecznej, w tym poprzez budżet obywatelski, inicjatywy lokalne, mikrogranty, konsultacje społeczne, debaty obywatelskie. 1.1.2. Rozwój infrastruktury wspierającej aktywność społeczną i dostęp do przestrzeni publicznej (np. ławki, tereny spacerowe, miejsca zieleni, oświetlenie publiczne). 1.1.3. Wsparcie rozwoju, kompetencji oraz aktywności liderów społecznych – traktowanych jako kluczowych partnerów polityki społecznej w Kutnie. 1.1.4. Kreowanie lokalnej tożsamości i poczucia wspólnoty (edukacja regionalna, topografia pamięci, krzewienie patriotyzmu lokalnego). 1.1.5. Zwiększenie zasięgu informacji nt. działań i aktywności miejskich, w tym poprzez różne formy komunikacji, oraz wzmocnienie współpracy pomiędzy uczestnikami życia społecznego.
Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	1.2.1. Prowadzenie edukacji mieszkańców miasta, w tym młodzieży i dzieci, w zakresie działalności społecznej i wolontariatu. 1.2.2. Promocja działań organizacji pozarządowych, ukierunkowana na zwiększanie zasięgu ich działań. 1.2.3. Rozwijanie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, Radą Seniorów Miasta Kutno i podmiotami ekonomii społecznej w celu realizacji zadań publicznych w sferze pożytku publicznego. 1.2.4. Rozwój sektora ekonomii społecznej. 1.2.5. Stworzenie inkubatora organizacji pozarządowych.

2. CEL STRATEGICZNY: Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej

Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych

Prognozy demograficzne wskazują, iż zmniejszać będzie się liczba mieszkańców miasta, które notuje przy tym stosunkowo nieduży odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz niskie wskaźniki

urodzeń i ujemne saldo migracji. Z drugiej strony Kutno odznacza się walorem konkurencyjności ekonomicznej, na co wskazywać mogą zarówno wzrost liczby miejsc pracy, jak też wynagrodzeń. Miasto tworzy potencjalnie dobrą ofertę startu w życiu dorosłym, a dodatkowo przyciąga również migrantów. Zarysowany kontekst unaocznia potrzebę wzmocnienia oferty usług społecznych, które zwiększą walory Kutna jako miejsca do życia. Istotne będzie przy tym wspieranie polityki, która przyczyni się do zwiększania dzietności oraz pozwoli zatrzymać w mieście młode osoby. Te zadania powinny być komplementarne wobec działań podejmowanych w obszarze infrastruktury społecznej oraz usług publicznych. Z tego punktu widzenia ważne będzie również rozwijanie oferty czasu wolnego dla dzieci i młodych, w tym dostępu do kultury, sportu i rekreacji. Oczekuje się, iż młodzi mieszkańcy Kutna włączać się będą w większym stopniu w nurt aktywności społecznej i pełniej będą brać udział w życiu społecznym Kutna, a powodzenie tego zależy m.in. od zdiagnozowania potrzeb młodych mieszkańców Kutna.

Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy

Według danych GUS w 2022 roku mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowili prawie 30% ludności Kutna. Wedle prognoz demograficznych wysoki odsetek ludności w tym wieku utrzymywać się będzie przez kolejne dekady, co związane jest ze strukturą demograficzną miasta. Seniorzy to bardzo liczna grupa społeczna, która charakteryzuje się zróżnicowanymi potrzebami, które w dużym stopniu kształtowane są przez stan zdrowia seniorów, stanowiących skądinąd niezwykle aktywną społeczność. Seniorzy w Kutnie, chętnie angażujący się w przedsięwzięcia o charakterze społecznym, oczekują, że miasto będzie tworzyć i rozwijać dopasowaną do ich potrzeb ofertę aktywności społecznej, pozwalającą im na pełne uczestniczenie w życiu społecznym, kulturalnym i sportowym. Potrzeby seniorów wymagają odpowiedniej koordynacji i wsparcia ze strony miasta. Dotyczy to zarówno przedsięwzięć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu, np. cyfrowemu, jak też zabezpieczenia odpowiedniej infrastruktury społecznej, w tym klubów seniora, domów dziennego pobytu. Seniorzy mogą być także ważnym łącznikiem w integracji społecznej w Kutnie, co przejawiać się może choćby w ich uczestnictwie w integracji międzypokoleniowej.

Priorytet 2.3. Kutno przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami

W 2022 roku według danych MOPS w Kutnie niepełnosprawność była najczęstszym powodem przyznania pomocy społecznej w mieście. Problemy osób z niepełnosprawnościami są bardzo różnorodne, w dużej mierze zależą od stopnia niepełnosprawności. Kutno realizuje szereg działań wspierających osoby z niepełnosprawnościami i systematycznie dostosowuje katalog pomocowy do ich potrzeb. Działania te będą kontynuowane i wzmacniane, np. poprzez planowany rozwój infrastruktury oraz oferty opiekuńczej dla osób z niepełnosprawnościami. Skutecznym sposobem przeciwdziałania wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami jest aktywność zawodowa. Miasto inicjować i wspierać będzie rozwiązania przystosowujące osoby z niepełnosprawnościami do samodzielnego życia, połączone także z aktywizacją zawodową tych osób. Działania te realizowane będą przy współpracy z PUP oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej. Miasto systematycznie poprawiać będzie swoją dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Dotyczy to zarówno przestrzeni publicznej, jak też instytucji w mieście.

Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne

W dobie starzejącego się społeczeństwa, przemian modelu rodziny, a także w czasie pełnym zmian po turbulencjach wywołanych epidemią – kwestia ochrony zdrowia zdaje się być jedną z podstawowych osi wyznaczających obszary do koniecznej interwencji. Kutno przewiduje prowadzić spójną politykę publiczną w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki, poczynwszy od zabiegów podnoszących świadomość społeczną na temat istotności tego zagadnienia, jak i w kontekście wsparcia

programów profilaktycznych (w tym profilaktyki uzależnień), ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw adresowanych do dzieci i młodzieży. Innym aspektem docenienia wagi problemu zdrowia będzie realizowane przez Miasto Kutno wspieranie podmiotów opieki zdrowotnej, a także propagowanie, nie tylko pośród dzieci i młodzieży, aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.

Priorytet 2.5 Miasto bezpieczne

Kutno jest w opinii mieszkańców miastem względnie bezpiecznym. Niemniej jednak część mieszkańców nie czuje się tu w pełni komfortowo. Badania przeprowadzone z mieszkańcami wskazały, iż problem niskiego poczucia bezpieczeństwa dotyczy niektórych rejonów miasta, np. parków, okolicy dworca PKP. Zwraca przy tym również uwagę to, iż jako jedną z głównych przyczyn obniżonego poczucia bezpieczeństwa część mieszkańców wskazała obecność migrantów. Powyższa sytuacja wymaga podjęcia działań zarówno na poziomie rozwoju monitoringu miejskiego, prowadzenia akcji prewencyjnych, jak też budowania świadomości społecznej dotyczącej realnych zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego. Ważne przy tym będzie wspieranie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców, w tym Straży Miejskiej i Policji.

TABELA 51. KIERUNKI DZIAŁAŃ W CELU 2. MIASTO AKTYWNE WOBEC WYZWAŃ POLITYKI SPOŁECZNEJ

2 CEL STRATEGICZNY: Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej	
Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych	2.1.1. Rozwijanie opieki żłobkowej oraz form wspierania rodziców.
	2.1.2. Wspieranie programów i rozwiązań sprzyjających dietności.
	2.1.3. Zwiększanie dostępności dzieci i osób młodych do infrastruktury społecznej oraz usług publicznych.
	2.1.4. Wspieranie dostępu osób młodych do kultury, sportu i rekreacji, poprzez inwestycje w infrastrukturę oraz wspieranie instytucji i organizacji tworzących ofertę miasta w tym zakresie.
	2.1.5. Diagnoza, wsparcie i tworzenie miejsc sprzyjających aktywności młodych osób.
Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy	2.2.1. Wsparcie aktywności społecznej osób starszych, poprzez działalność aktywizującą i integrującą.
	2.2.2. Podejmowanie działań na rzecz edukacji seniorów, w tym w zakresie wykluczenia cyfrowego.
	2.2.3. Podejmowanie działań na rzecz tworzenia nowych form wsparcia seniorów, np. klubów seniora, domów dziennego pobytu.

	2.2.4. Integracja międzypokoleniowa, ukierunkowana na wykorzystanie potencjałów aktywności osób starszych.
Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami	2.3.1. Rozwój infrastruktury oraz oferty opiekuńczej dla osób z niepełnosprawnościami. 2.3.2. Inicjowanie i wspieranie rozwiązań przystosowujących osoby z niepełnosprawnościami do samodzielnego życia oraz aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami przy współpracy z PUP oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej. 2.3.3. Dostosowanie przestrzeni miasta oraz obiektów publicznych i usług do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne	2.4.1. Budowanie świadomości zdrowotnej oraz promocja programów profilaktyki zdrowotnej i wspieranie ich realizacji. 2.4.2. Prowadzenie badań dotyczących zachowań i zagrożeń wśród dzieci i młodzieży. 2.4.3. Realizacja działań w zakresie profilaktyki uzależnień i zwiększenie dostępu do terapeutów. 2.4.4. Wspieranie podmiotów opieki zdrowotnej. 2.4.5. Wspieranie aktywności fizycznej i promocja zdrowego stylu życia.
Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	2.5.1. Inwestowanie w bezpieczeństwo publiczne, w tym poprzez rozbudowę i integrację monitoringu miejskiego. 2.5.2. Wspieranie i wzmocnienie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, w tym Straży Miejskiej, Policji. 2.5.3. Wspieranie i prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

3. CEL STRATEGICZNY: Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej

Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego. Problemy dotyczące rodziny przekładają się na szereg innych aspektów funkcjonowania człowieka w społeczeństwie. Nie zawsze jest możliwe samodzielne uporanie się z przyczynami tych problemów. W Kutnie system pomocy społecznej posiada duże doświadczenie w realizacji zadań wspierających rodziny, jednakże, biorąc pod uwagę dynamikę

zmian i skalę rosnących potrzeb społecznych, także on wymaga wsparcia i koordynacji przy adaptowaniu się do zmiennych okoliczności, w których funkcjonuje. Wyjątkowo pilną potrzebą, również w Kutnie, jest wspieranie rozwiązywania problemów psychicznych i rozwojowych dzieci i młodzieży. Kluczowe znaczenie odgrywa w tym przypadku wczesna diagnoza problemów. Miasto planuje skutecznie działać w tym obszarze, chociażby poprzez wspieranie dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem, rozwijanie pozaszkolnych form wsparcia, świadczenie pomocy rodzinom mierzącym się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej bądź obejmowanie wsparciem rodziny dotknięte przemocą domową. Kreowanie polityki społecznej zakrojonej nie tylko na przeciwdziałanie pokoleniowemu dziedziczeniu problemów, lecz też na wyrównywanie i tworzenie szans dla osób zagrożonych wykluczeniem będzie uzupełniane o zwiększenie dostępu do pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dla osób potrzebujących.

Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem

System pomocy społecznej stworzony został między innymi z myślą o pomocy osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Przyczyny problemów społecznych w Kutnie są różnorodne, nierzadko są ze sobą sprzężone. Warto przy tym zaznaczyć, iż w ciągu ostatnich lat w Kutnie doszło do istotnych zmian w zakresie przyczyn ubiegania się o wsparcie ze strony pomocy społecznej. Należy odnotować znaczący spadek rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia, co jest determinowane stabilną sytuacją na lokalnym rynku pracy. Najważniejszymi powodami przyznania pomocy społecznej w Kutnie w 2022 roku były niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz ubóstwo. W związku z powyższym zakłada się, iż miasto nadal będzie obejmowało pomocą osoby z niepełnosprawnościami, osoby chore lub znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Problemem, dostrzegalnym w przestrzeni publicznej, a co za tym idzie mocno osadzonym w świadomości zbiorowej, jest bezdomność, niejednokrotnie powiązana z uzależnieniami. Toteż przewiduje się skorzystanie z instrumentów umożliwiających ograniczenie tego zjawiska oraz wdrażanie narzędzi wspomagających osoby wychodzące z kryzysu uzależnień. Ponadto kluczową sprawą jest dążenie do usamodzielnienia się osób potrzebujących pomocy, z uwagi na to planowane jest wsparcie na rzecz aktywności zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym oraz motywowanie i pobudzanie osób starszych i z niepełnosprawnościami do pełnego uczestniczenia w życiu społecznym miasta.

Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców

Kutno ze względu na rozwiniętą funkcję gospodarczą, w tym dużą liczbę miejsc pracy, przyciąga osoby spoza miasta (w tym migrantów), które poszukują lepszych warunków do życia lub przybywają w celach zarobkowych. Część tych osób jest w Kutnie w wybranych porach dnia, najczęściej w godzinach pracy, lub jedynie przejściowo. Jednak część osób być może w dłuższej perspektywie czasu osiedzi się w Kutnie na stałe. Działaniem miasta sprzyjającym decyzji dotyczącej osiedlenia się w Kutnie jest choćby powstanie Programu Kutnowska Karta Mieszkańca. Innym sposobem kreowania miasta jako magnesu przyciągającego nowych mieszkańców może być idea wspierania budownictwa w formule Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS) z preferencjami dla nowych mieszkańców. Możliwość wcielenia w życie tej inicjatywy warunkowana będzie uruchomieniem przez stronę rządową stosownych programów, w ramach których można będzie planować tego rodzaju budownictwo. Kutnowska Strefa Przemysłowa, będąc prężnie działającym systemem gospodarczym, potrzebuje stale nowych zasobów kadrowych, o sile których nierzadko stanowią osoby z innych krajów. Napływ migrantów nie jest dla miasta zjawiskiem nowym. Niemniej jednak badania ilościowe przeprowadzone w Kutnie na potrzeby opracowania tej Strategii wykazały, iż część mieszkańców wyraża swoje obawy związane z obecnością migrantów. Jak dotąd w mieście nie realizowano na większą skalę działań z zakresu integracji społecznej migrantów, co nie oznacza, że instytucje miejskie oraz organizacje społeczne i liderzy społeczni nie angażowali się w takie działania. W związku z tym zakłada się, iż w mieście prowadzone będą w kontekście obecności migrantów działania informacyjne, skierowane

zarówno do mieszkańców, jak też do osób przybywających do Kutna. Integracja społeczna z kolei możliwa będzie poprzez wzajemne poznanie się, np. w formie warsztatów integracyjnych, spotkań międzykulturowych czy też poprzez uczestnictwo w wydarzeniach sportowych.

TABELA 52. KIERUNKI DZIAŁAŃ W CELU 3. MIASTO SOLIDARNE Z OSOBAMI W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

3. CEL STRATEGICZNY: Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej	
Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny	3.1.1. Wspieranie wczesnej diagnozy problemów psychicznych i rozwojowych dzieci i młodzieży. 3.1.2. Rozwijanie pozaszkolnych form wsparcia dla dzieci i młodzieży. 3.1.3. Prowadzenie działań wspierających dzieci i młodzież ze środowisk zagrożonych wykluczeniem. 3.1.4. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. 3.1.5. Prowadzenie działań wspierających rodziny dotknięte przemocą domową. 3.1.6. Zwiększenie dostępu do pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dla osób potrzebujących.
Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem	3.2.1. Wspieranie osób z niepełnosprawnościami, osób chorych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. 3.2.2. Wspieranie działań mających na celu ograniczenie problemu bezdomności. 3.2.3. Rozwijanie wsparcia dla osób wychodzących z uzależnień. 3.2.4. Wspieranie działań na rzecz aktywności zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym. 3.2.5. Wspieranie uczestnictwa w życiu społecznym osób starszych i z niepełnosprawnościami.
Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	3.3.1. Rozwijanie Programu Kutnowska Karta Mieszkańca. 3.3.2. Wspieranie budownictwa, w tym w formule Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS), z preferencjami dla nowych mieszkańców (<i>pod warunkiem, że zostaną uruchomione przez stronę rządową stosowne programy</i>).

	3.3.3. Prowadzenie działań informacyjnych związanych z obecnością migrantów w Kutnie. 3.3.4. Wsparcie organizacji warsztatów integracyjnych, spotkań międzykulturowych i wydarzeń sportowych.
--	---

4. CEL STRATEGICZNY: Miasto doskonalące system pomocy społecznej

Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej

System pomocy społecznej w Kutnie bazuje na doświadczonych służbach publicznych, zorganizowanym systemie współpracy, jak i na aktywnych organizacjach pozarządowych. Trzon systemu tworzą osoby z wieloletnim doświadczeniem w pracy socjalnej i społecznej, który to potencjał – dla zapewnienia ciągłości i jakości instytucjonalnej – trzeba stale rozwijać. Należy przy tym dodać, iż polityka społeczna podlega ciągłym zmianom podyktowanym przede wszystkim dynamiką procesów społecznych, demograficznych, gospodarczych w Polsce. W celu wzmocnienia istniejącego potencjału systemu pomocy społecznej w mieście priorytetowym zadaniem jest jednocześnie poszerzenie oraz pogłębienie komunikacji i koordynacji działań pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w sferze pomocy społecznej. Jak pokazały doświadczenia ostatnich lat, w Kutnie istotny potencjał realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej związany jest z ekonomią społeczną. Dlatego strategicznie traktowana będzie promocja i wspieranie działań realizowanych w formule ekonomii społecznej. Zmieniające się otoczenie, w którym działa system pomocy społecznej, wymusza przeprowadzenie diagnozy i oceny zasobów pomocy społecznej pod kątem potrzeby wdrożenia innych form organizacyjnych. Z kolei szanse w poprawie funkcjonalności systemu pomocy społecznej oraz zarządzania polityką społeczną należy upatrywać we wdrażaniu rozwiązań cyfrowych. Jednak jakość systemu pomocy społecznej zależy również od skali problemów i potrzeb jej beneficjentów. Wyzwania w dużej mierze związane ze starzejącym się społeczeństwem implikują zasadność rozwoju działań pomocowych i rehabilitacyjnych oraz placówek wsparcia dziennego, a także mieszkań wspomaganych i treningowych. Powyższe działania nie będą możliwe do wdrożenia bez wsparcia zewnętrznego. Dlatego istotne będzie podejmowanie wysiłku na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań z systemu pomocy społecznej.

Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej

Efektywność systemu pomocy społecznej w Kutnie zależy w dużym stopniu od uczestnictwa w nim mieszkańców i ich aktywności społecznej. Mieszkańcy w przeważającej części nie są świadomi zakresu i sposobów realizacji zadań pomocy społecznej. Tym samym nie do końca wiedzą, w jaki sposób można włączyć się w pomoc społeczną, jak pomagać instytucjom i organizacjom realizującym politykę społeczną. W celu zwiększania zasięgu oddziaływania społecznego oferty pomocy społecznej zakłada się prowadzenie działań promujących służby pomocy społecznej, jak też działań informacyjnych w zakresie dostępności do usług społecznych. Istotną rolę w realizacji polityki społecznej w Kutnie odgrywać będą organizacje pozarządowe, które często, posługując się innymi narzędziami i metodami, a także bardziej elastycznym podejściem niż instytucje publiczne, mają niejednokrotnie większe możliwości w realizacji działań pomocowych. Miasto będzie zatem kontynuować dobre praktyki we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz będzie wspierać ich potencjał, co przyczyni się również do poprawy jakości oferty pomocy społecznej w Kutnie.

TABELA 53. KIERUNKI DZIAŁAŃ W CELU 4. MIASTO DOSKONALĄCE SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

4. CEL STRATEGICZNY: Miasto doskonalące system pomocy społecznej	
Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej	4.1.1. Wzmocnienie komunikacji i koordynacji działań pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w sferze pomocy społecznej (np. forum polityki społecznej).
	4.1.2. Rozwój potencjału kadrowego instytucji pomocy społecznej.
	4.1.3. Diagnoza i ocena zasobów pomocy społecznej pod kątem potrzeby wdrożenia innych form organizacyjnych.
	4.1.4. Wdrażanie rozwiązań cyfrowych w zakresie usług społecznych sprzyjające poprawie efektywności zarządzania polityką społeczną i współpracy służb, instytucji i organizacji.
	4.1.5. Rozwój działań pomocowych i rehabilitacyjnych oraz placówek wsparcia dziennego, a także mieszkań wspomaganych i treningowych.
	4.1.6. Podejmowanie działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań z systemu pomocy społecznej.
	4.1.7. Promocja i wspieranie działań realizowanych w formule ekonomii społecznej.
Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	4.2.1. Promocja działalności służb pomocy społecznej.
	4.2.2. Zwiększenie działań informacyjnych w zakresie dostępności do usług społecznych.
	4.2.3. Kontynuacja i wzmacnianie współpracy jednostek pomocy społecznej z organizacjami społecznymi.

5. Spójność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Określone cztery cele strategiczne i priorytety *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wykazują się spójnością z wybranymi celami operacyjnymi ustanowionymi w *Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030*.

TABELA 54. KORESPONDENCJA CELÓW STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA KUTNA 2030 Z CELAMI STRATEGII ROZWOJU MIASTA KUTNA 2030

Cele i priorytety <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030</i>	Cele operacyjne <i>Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030</i>
1. Miasto społeczeństwa obywatelskiego Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	1.1. Miasto obywatelskie – silna tożsamość lokalna i wykorzystanie potencjału mieszkańców
2. Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	1.1. Miasto obywatelskie – silna tożsamość lokalna i wykorzystanie potencjału mieszkańców 1.4. Wysoka jakość opieki, edukacji i wychowania 3.7. Bogata oferta spędzania wolnego czasu 3.8. Bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców
3. Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	1.1. Miasto obywatelskie – silna tożsamość lokalna i wykorzystanie potencjału mieszkańców 1.4. Wysoka jakość opieki, edukacji i wychowania 3.8. Bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców
4. Miasto doskonalące system pomocy społecznej Priorytet Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	1.2. Smart city – większa transparentność, sprawność i efektywność administracji publicznej 1.3. Rozwój infrastruktury społecznej

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Cele strategiczne i priorytety *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wpisują się w wybrane cele strategiczne, operacyjne i kierunki wskazane w *Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030*.

TABELA 55. KORESPONDENCJA CELÓW STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA KUTNA 2030 Z CELAMI STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030	Cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030
1. Miasto społeczeństwa obywatelskiego Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	2. SFERA SPOŁECZNA – CEL STRATEGICZNY: OBYWATELSKIE SPOŁECZEŃSTWO RÓWNYCH SZANS Cel operacyjny 2.1. Rozwój kapitału społecznego 2.1.1. Budowa zaufania społecznego, rozwijanie postaw społecznych i obywatelskich, promowanie wartości rodzinnych
2. Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	2. SFERA SPOŁECZNA – CEL STRATEGICZNY: OBYWATELSKIE SPOŁECZEŃSTWO RÓWNYCH SZANS Cel operacyjny 2.1. Rozwój kapitału społecznego 2.1.2. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i rozwój usług kultury 2.1.3. Rozwój sektora sportu, turystyki i rekreacji 2.1.4. Wzmacnianie tożsamości regionalnej i lokalnej Cel operacyjny 2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców 2.2.1. Podniesienie świadomości prozdrowotnej i wzmocnienie działań profilaktycznych 2.2.2. Poprawa dostępności i jakości usług ochrony zdrowia 2.2.3. Poprawa dostępności w zakresie opieki długoterminowej i psychiatrycznej
3. Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	1. SFERA GOSPODARCZA – CEL STRATEGICZNY: NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA Cel operacyjny 1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego 1.2.3. Aktywizacja osób nieaktywnych zawodowo, w tym bezrobotnych 2. SFERA SPOŁECZNA – CEL STRATEGICZNY: OBYWATELSKIE SPOŁECZEŃSTWO RÓWNYCH SZANS

	Cel operacyjny 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego 2.3.1. Wsparcie dla rodzin i osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem 2.3.2. Rozwój placówek i usług świadczonych przez lokalne środowiska (deinstytucjonalizacja usług) 2.3.3. Rozwój ekonomii społecznej i solidarnej
4. Miasto doskonalące system pomocy społecznej Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	CEL HORYZONTALNY: EFEKTYWNIE I ODPOWIEDZIALNIE ZARZĄDZANE WOJEWÓDZTWO a. Podnoszenie wiedzy i umiejętności z zakresu planowania i zarządzania rozwojem pracowników administracji samorządowej wszystkich szczebli b. Upowszechnianie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w zarządzaniu rozwojem c. Wzmacnianie współpracy i partnerstwa samorządów d. Prowadzenie zintegrowanej i terytorialnie ukierunkowanej polityki zrównoważonego rozwoju przestrzennego 3. SFERA PRZESTRZENNA – CEL STRATEGICZNY: ATRAKCYJNA I DOSTĘPNA PRZESTRZEŃ Cel operacyjny 3.6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych 3.6.2. Rozwój, wdrażanie i upowszechnianie nowoczesnych e-usług

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Cele *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wpisują się w ramy strategicznego rozwoju kraju ustanowione w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*, w szczególności w cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

TABELA 56. KORESPONDENCJA CELÓW *STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA KUTNA 2030* Z CELAMI *STRATEGII NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020*

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030	Cele Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
1. Miasto społeczeństwa obywatelskiego Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym	Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: Obszar: Spójność społeczna:

Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	Cel: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne Cel: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy
2. Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej	
Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych	
Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy	
Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami	
Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne	
Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	
3. Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej	
Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny	
Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem	
Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	
4. Miasto doskonalące system pomocy społecznej	
Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej	
Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Cele strategiczne i priorytety *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wykazują się spójnością z celami i kierunkami ustanowionymi w *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030*.

TABELA 57. KORESPONDENCJA CELÓW STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA KUTNA 2030 Z CELAMI I KIERUNKAMI STRATEGII ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2030

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030	Cele i kierunki Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030
1. Miasto społeczeństwa obywatelskiego	–
Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym	
Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	Cel szczegółowy: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne: Kierunek interwencji: Aktywna polityka rodzinna
2. Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej	
Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych	
Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy	
Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami	

Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	Kierunek interwencji: Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych
3. Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	Cel szczegółowy: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy: Kierunek interwencji: Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski Cel szczegółowy: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne: Kierunek interwencji: Wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działań na rzecz integracji społecznej
4. Miasto doskonalące system pomocy społecznej Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	–

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Cele strategiczne i priorytety *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wpisują się w ramy określone w *Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030*.

TABELA 58. KORESPONDENCJA CELÓW STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA KUTNA 2030 Z PRIORYTETAMI I DZIAŁANAMI STRATEGII NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI 2021-2030

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030	Priorytety i działania Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030
1. Miasto społeczeństwa obywatelskiego Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	Priorytet I. Niezależne życie: Działanie I.2 Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami możliwości pełnego udziału w życiu społecznym, publicznym i politycznym
2. Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy	Priorytet II. Dostępność: Działanie II.1 Dostępna przestrzeń publiczna Działanie II.4 Uczestnictwo w życiu kulturalnym oraz aktywność sportowa Priorytet II.1 Edukacja: Działanie III.2 Edukacja włączająca

Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	Priorytet V. Warunki życia i ochrona socjalna: Działanie V.1 System wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami Działanie V.2 Mieszkalnictwo Priorytet VI. Zdrowie: Działanie VI.2 Dostęp do usług zdrowotnych oraz zwiększenie efektywności procesu leczenia Działanie VI.3 Profilaktyka i leczenie w obszarze zdrowia psychicznego oraz środowiskowy system wsparcia osób z problemami zdrowia psychicznego
3. Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	Priorytet I. Niezależne życie: Działanie I.1 Zapewnienie możliwości samostanowienia i wypowiedzania się we własnym imieniu Działanie I.3 Przeprowadzenie procesu deinstytucjonalizacji oraz wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie usług społecznych wspierających niezależne życie Priorytet IV. Praca: Działanie IV.2 Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami Działanie IV.3 Środowisko pracy przyjazne pracownikom z niepełnosprawnościami
4. Miasto doskonalące system pomocy społecznej Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	Priorytet VII. Budowanie świadomości: Działanie VII.1 Zwiększanie jakości informacji o niepełnosprawności w dyskursie publicznym

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Cele strategiczne i priorytety *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wpisują się w ramy obszarów *Polityki społecznej wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ*.

TABELA 59. KORESPONDENCJA CELÓW STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA KUTNA 2030 Z OBSZARAMI POLITYKI SPOŁECZNEJ WOBEC OSÓB STARSZYCH 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030	Obszary Polityki społecznej wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ
1. Miasto społeczeństwa obywatelskiego Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	Obszary dotyczące ogółu osób starszych: Obszar II. Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej
2. Miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	Obszary dotyczące ogółu osób starszych: Obszar III. Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej Obszar IV. Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji Obszar VI. Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej
3. Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielných osób starszych: Obszar I. Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielných osób starszych Obszar II. Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgniarskich, dostosowanych do potrzeb niesamodzielných osób starszych Obszar III. Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielným osobom starszym Obszar IV. System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielných osób starszych przez instytucje publiczne
4. Miasto doskonalące system pomocy społecznej	Obszary dotyczące ogółu osób starszych: Obszar I. Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie

Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	Obszar VII. Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze)
---	--

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

6. Zasady realizacji Strategii

6.1. System realizacji Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030 jest dokumentem strategicznym, wyznaczającym cele oraz kierunki działań związane z polityką społeczną. Posiadając walor komplementarności względem *Strategii Rozwoju Miasta Kutna 2030*, stanowi uzupełnienie i rozwinięcie założeń rozwojowych miasta w sferze społecznej, a spójność planowania jest kluczowa dla powodzenia realizacji zamierzeń rozwojowych.

Strategia jest dokumentem wyjściowym dla szeregu programów, działań, przedsięwzięć i projektów związanych z polityką społeczną.

Strategia to dokument, który powinien być realizowany ponad podziałami politycznymi, angażując wszelkie możliwe zasoby i środki. Dokument ukierunkowany jest na odbiorców, którymi są przede wszystkim mieszkańcy miasta, co oznacza, że powinien być co do zasady wdrażany bez względu na kadencyjność władz samorządowych. Strategia bazuje na diagnozie, opiera się na faktach oraz zidentyfikowanych potrzebach mieszkańców. Ważnym wkładem w tworzenie Strategii były zakrojone prace warsztatowe, realizowane w modelu partycypacyjnym, co oznaczało zaangażowanie różnych grup interesariuszy.

Kluczowym aspektem zarządzania realizacją *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* jest system wdrażania i monitoringu, który opierać będzie się na strukturze organizacyjnej i instytucjonalnej zasobów społecznych Miasta Kutno.

Do podmiotów wdrażających i realizujących Strategię należeć będą:

- **Rada Miasta Kutna** – pełniąca bieżący nadzór nad realizacją Strategii, uwzględniająca zapisy zawarte w Strategii przy tworzeniu budżetu MOPS oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej, uchwalająca zmiany zapisów Strategii;
- **Prezydent Kutna** – podejmujący bieżące decyzje realizacyjne, przygotowujący materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady Miasta, prowadzący działania informacyjno-promocyjne oraz nadzorujący pracę określającą postępy w realizacji Strategii, a także powołujący zespół ds. monitorowania realizacji Strategii;
- **Zespół ds. monitorowania realizacji Strategii** – gromadzący dokumentację związaną z pracami nad Strategią i monitorujący postępy w realizacji Strategii w formie corocznego opracowania sprawozdań z wykonania Strategii;
- **Instytucje publiczne, jednostki organizacyjne Miasta Kutno, w tym instytucje pomocy społecznej, instytucje oświatowe, instytucje kultury, instytucje kultury fizycznej i sportu oraz organizacje pozarządowe.**

Procedura monitorowania

- Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie w formie sprawozdania.
- Celem monitoringu będzie zbieranie informacji i analizowanie poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w Strategii kierunkami (np. przypisanie inwestycji, projektu/ów do poszczególnych kierunków działań).
- Monitoringowi podlega katalog wskaźników.
- System monitoringu stanowić będzie podstawę do oceny stopnia aktualności Strategii.

- Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań wpływających na politykę społeczną.

Ewaluacja

- Rekomenduje się przeprowadzenie ewaluacji w połowie okresu wdrażania Strategii (ewaluacja śródkresowa) oraz po zakończeniu (ewaluacja końcowa).
- Wynikiem przeprowadzenia ewaluacji będzie raport zawierający podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów oraz kierunków działań.
- Raporty ewaluacyjne będą prezentowane Radzie Miasta Kutna przez Prezydenta Miasta Kutna.

Aktualizacja dokumentu

- Zmiany w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* dokonywane będą uchwałą Rady Miasta na wniosek Prezydenta Miasta Kutna.

6.2. Źródła finansowania i ramy finansowe

Źródłami finansowania działań ujętych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* będą:

- samorządowe środki budżetu miasta,
- środki Unii Europejskiej – fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Sprawiedliwej Transformacji,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu samorządu województwa – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne fundusze zewnętrzne – np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe (fundusz pracy, PFRON)
- darowizny na cele publiczne np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców,
- partnerstwo publiczno-prywatne.

Podstawowym źródłem finansowania Strategii będą środki pochodzące z budżetu miasta Kutna. Do określenia ram finansowych Strategii przyjęto wysokość wydatków zaplanowanych w budżecie miasta w zakresie pomocy społecznej oraz innych obszarów polityki społecznej (Dz. 851 Ochrona Zdrowia, Dz. 852 Pomoc Społeczna, Dz. 855 Rodzina). Podstawę prognozy stanowiła wysokość środków finansowych zaplanowanych w ww. działach w budżecie miasta Kutna na 2024 rok, przyjęto także średnio 5% wzrostu na rok 2025 i średnio 3% wzrostu na rok 2026.

2024 r. – 46 712 401,00 zł

2025 r. – 49 048 000,00 zł

2026 r. – 50 519 440,00 zł

Ramy finansowe na lata 2027-2030 przedstawione zostaną po przeprowadzeniu w 2027 roku ewaluacji śródkresowej wdrażania Strategii.

7. Sposoby oraz wskaźniki monitorowania stopnia realizacji Strategii

System monitoringu stworzony został z myślą o stałej obserwacji zmian zachodzących w Kutnie w odniesieniu do priorytetów i wybranych działań. Monitoring wskaźnikowy powinien być uzupełniony o kontekst jakościowy, w szczególności w zakresie oceny sytuacji społecznej w mieście. System monitoringu ma charakter produktowy oraz odnosi się do rezultatów.

W poniższej tabeli przedstawiono proponowane wskaźniki produktu i rezultatu, odpowiadające poszczególnym priorytetom oraz zakresowi interwencji wynikającemu z kierunków działań.

TABELA 60. WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU PRZYPISANE POSZCZEGÓLNYM PRIORYTETOM

Priorytet	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
Priorytet 1.1. Mieszkańcy uczestniczący w życiu społecznym	- Liczba osób uczestniczących w konsultacjach społecznych. - Liczba osób głosujących w Kutnowskim Budżecie Obywatelskim. - Liczba projektów zgłoszonych w Kutnowskim Budżecie Obywatelskim. - Liczba osób uczestniczących w wyborach samorządowych. - Liczba osób odwiedzających profil Miasta Kutno na portalu społecznościowym Facebook. - Liczba wyświetleń strony internetowej Miasta Kutno.	- Stosunek liczby osób uczestniczących w konsultacjach społecznych do liczby mieszkańców ogółem. - Stosunek liczby osób uczestniczących w głosowaniu na projekty w ramach Kutnowskiego Budżetu Obywatelskiego do liczby mieszkańców ogółem. - Stosunek liczby osób uczestniczących w wyborach samorządowych do a) liczby mieszkańców ogółem; b) liczby osób uczestniczących w konsultacjach społecznych, w tym w Kutnowskim Budżecie Obywatelskim.
Priorytet 1.2. Aktywne organizacje pozarządowe	- Liczba organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej zewidencjonowanych w Kutnowskiej Bazie Organizacji Pozarządowych. - Liczba organizacji pozarządowych wspartych (finansowo lub merytorycznie) przez miasto.	- Stosunek liczby organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej zewidencjonowanych w Kutnowskiej Bazie Organizacji Pozarządowych na 1 tys. mieszkańców. - Stosunek liczby organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne w relacji do liczby organizacji pozarządowych ogółem.

	- Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne. - Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe.	Kwota dofinansowania przez miasto organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.
Priorytet 2.1. Kutno – miasto dla dzieci i miasto dla młodych	- Liczba dzieci w żłobkach. - Liczba miejsc w żłobkach. - Liczba dzieci w przedszkolach. - Liczba miejsc w przedszkolach. - Liczba osób do 18. roku życia ćwiczących w klubach sportowych. - Liczba organizowanych przez miejskie instytucje wydarzeń kulturalnych i sportowych skierowanych do młodych (w przedziale wiekowym 15-25 lat).	- Stosunek liczby miejsc w żłobkach do liczby dzieci w wieku do 3 lat. - Stosunek liczby dzieci przyjętych do przedszkoli względem liczby złożonych wniosków o przyjęcie do przedszkola. - Stosunek liczby miejsc w przedszkolach do liczby dzieci w wieku przedszkolnym. - Stosunek liczby osób do 18. roku życia ćwiczących w klubach sportowych do ogólnej liczby osób do 18. roku życia.
Priorytet 2.2. Aktywni seniorzy	- Liczba działających w mieście ośrodków wsparcia dla seniorów. - Liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia dla seniorów. - Liczba osób uczestniczących w Kutnowskich Dniach Seniora.	- Stosunek liczby osób korzystających z ośrodków wsparcia dla seniorów do liczby osób w wieku poprodukcyjnym. - Stosunek liczby osób uczestniczących w Kutnowskich Dniach Seniora do liczby osób w wieku poprodukcyjnym.
Priorytet 2.3. Miasto przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami	- Liczba projektów/programów adresowanych do osób z niepełnosprawnościami. - Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. - Liczba osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w miejskich instytucjach samorządowych.	- Liczba osób wspartych w ramach projektów/programów adresowanych do osób z niepełnosprawnościami. - Stosunek liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w miejskich instytucjach samorządowych do liczby wszystkich zatrudnionych osób w tych instytucjach.
Priorytet 2.4. Miasto promujące zdrowy styl życia i postawy prozdrowotne	- Liczba realizowanych zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej. - Liczba wydarzeń promujących aktywność fizyczną.	- Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach z zakresu profilaktyki zdrowotnej i promocji aktywności fizycznej – rok do roku. - Stosunek długości ścieżek rowerowych (w km) – rok do roku.
Priorytet 2.5. Miasto bezpieczne	- Liczba przestępstw według wybranych kategorii. - Liczba zainstalowanych kamer monitoringu miejskiego.	Liczba przestępstw według wybranych kategorii w relacji do liczby mieszkańców.

	- Liczba dodatkowych działań prewencyjnych podejmowanych przez Policję, Straż Miejską. - Liczba spotkań profilaktyczno-edukacyjnych.	
Priorytet 3.1. Miasto wspierające rodziny	- Liczba osób (dzieci i młodzieży) otoczonych opieką w świetlicach szkolnych i pozaszkolnych. - Liczba osób (dzieci i młodzieży) korzystających z wypoczynku (zimowego i letniego) wspartego przez miasto. - Liczba wydanych Kutnowskich Kart Mieszkańca oraz Kutnowskich Kart Dużej Rodziny 3+. - Liczba wspartych rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	- Stosunek liczby osób (dzieci i młodzieży) korzystających ze świetlic szkolnych i pozaszkolnych do ogólnej liczby uczniów w szkołach podstawowych. - Stosunek liczby osób (dzieci i młodzieży) korzystających z wypoczynku (zimowego i letniego) wspartego przez miasto w relacji do ogólnej liczby uczniów w szkołach podstawowych. - Stosunek liczby dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej, względem liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
Priorytet 3.2. Miasto wspomagające osoby zagrożone wykluczeniem	- Liczba rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa. - Liczba punktów wsparcia dla osób z uzależnieniami. - Liczba osób objętych pomocą przez punkty wsparcia dla osób z uzależnieniami. - Liczba osób umieszczonych w mieszkaniach wspomaganych.	- Liczba osób, które się usamodzielniały (opuściły mieszkania wspomagane i noclegownię) – rok do roku. - Stosunek liczby rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa do ogólnej liczby rodzin objętej pomocą.
Priorytet 3.3. Miasto otwarte na nowych mieszkańców	- Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku, w tym w formule TBS. - Liczba dzieci cudzoziemców w przedszkolach i szkołach podstawowych.	- Liczba nowych zameldowań (czasowych i stałych) – rok do roku. - Liczba cudzoziemców, którzy zameldowali się w Kutnie – rok do roku.
Priorytet 4.1. Wzmacniany potencjał systemu pomocy społecznej	- Liczba mieszkań wspomaganych i treningowych. - Liczba osób przebywających w mieszkaniach wspomaganych i treningowych. - Liczba projektów/programów pomocowych. - Wysokość środków finansowych pozyskanych na realizację zadań w sferze polityki społecznej.	- Stosunek liczby osób wspartych w ramach mieszkań wspomaganych i treningowych w relacji do liczby złożonych wniosków o pobyt w mieszkaniu wspomagany i treningowym. - Liczba organizacji pozarządowych realizujących działania pomocowe przy wsparciu finansowym miasta – rok do roku.
Priorytet 4.2. Podnoszenie świadomości na temat oferty pomocy społecznej	- Liczba akcji informacyjnych w zakresie pomocy społecznej. - Liczba wydarzeń podejmujących tematykę pomocy społecznej.	Liczba przedsięwzięć podjętych wspólnie z partnerami działającymi w obszarze pomocy społecznej – rok do roku.

8. Model partycypacyjny tworzenia Strategii

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces prowadzenia polityki rozwoju jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie).

Do najważniejszych grup odbiorców polityki społecznej Miasta Kutna należy zaliczyć:

- Mieszkańców,
- Organizacje społeczne i pozarządowe, prowadzące działalność w szczególności w zakresie aktywności i integracji społecznej,
- Liderów społeczności lokalnej oraz radnych, zaangażowanych w działania rozwojowe na rzecz społeczności miasta,
- Instytucje publiczne, w szczególności w zakresie kultury, rekreacji, sportu, aktywności społecznej, edukacji i wychowania, polityki mieszkaniowej,
- Przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na obszarze miasta.

Istotne dla dalszej części prac nad strukturą operacyjną *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* było pogłębienie diagnozy społecznej, w tym również wskazanie potencjałów, na których może bazować realizacja polityki społecznej. Ważna przy tym była wiedza pozyskana bezpośrednio od mieszkańców i innych aktorów społecznych realizujących politykę społeczną w mieście.

Do aktywnych form zbierania uwag i opinii mieszkańców, wykorzystanych na etapie opracowania dokumentu, należy zaliczyć badania ilościowe, wywiady pogłębione, spotkanie warsztatowe, konsultacje społecznego projektu dokumentu.

BADANIA ILOŚCIOWE

Na etapie prac nad diagnozą społeczną Kutna w październiku 2023 roku zrealizowano badania ankietowe z mieszkańcami miasta na próbie liczącej 500 osób. Badanie zostało zrealizowane przy użyciu dwóch technik badawczych: PAPI oraz CAWI. PAPI polega na przeprowadzeniu wywiadu bezpośredniego z respondentem przez ankietera, który czyta pytanie i na bieżąco zapisuje odpowiedź respondenta w papierowym kwestionariuszu. CAWI to wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

Badanie ilościowe stanowiło przede wszystkim materiał o charakterze diagnostycznym. Oceniono między innymi jakość wybranych elementów życia w Kutnie, które odnoszą się do polityki społecznej. Badania dały odpowiedź na problematykę skuteczności prowadzonych działań pomocy społecznej, w tym wskazały, jaki jest zasięg informacji kierowanych do mieszkańców przez instytucje publiczne realizujące programy społeczne. Uczestniczący w badaniu mieszkańcy określili przy tym pożądane w ich opinii rozwiązania, które sprzyjać powinny włączeniu społecznemu. Wiedza pozyskana w trakcie badania pozwoliła na sformułowanie na późniejszym etapie prac nad częścią kierunkową *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* istotnych postulatów, w tym odnoszących się do potrzeby promocji działań prowadzonych przez MOPS i organizacje pozarządowe w sferze polityk społecznych, jak też potrzebę wzmocnienia integracji społecznej, w tym migrantów.

WYWIADY POGŁĘBIONE

Na etapie diagnostycznym przeprowadzono 15 wywiadów pogłębionych z osobami reprezentującymi instytucje publiczne i organizacje społeczne, realizujące na co dzień działania z zakresu polityki społecznej. Osoby uczestniczące w badaniu reprezentowały różne sfery polityki społecznej, w tym pomoc społeczną, edukację, bezpieczeństwo, działalność społeczną, aktywność na rynku pracy. Badanie polegało na przeprowadzeniu rozmowy ukierunkowanej na tematy istotne dla prowadzenia polityki społecznej, w tym odnoszące się do wyzwań demograficznych, problemów społecznych w rodzinie, zagadnień odnoszących się do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zagrożeń ubóstwem, aktywności zawodowej, zdrowia i problematyki uzależnień, bezdomności, przemocy i bezpieczeństwa, integracji cudzoziemców, jak też systemu pomocy społecznej w Kutnie i działalności organizacji pozarządowych.

Pozyskana wiedza stanowiła istotny wkład w sformułowanie problemów w sektorze pomocy społecznej w Kutnie oraz propozycji ich rozwiązania.

SPOTKANIA WARSZTATOWE

W trakcie prac nad przygotowaniem projektu dokumentu *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* przeprowadzono 2 warsztaty z udziałem przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz liderów społecznych z Kutna. Warsztaty odbyły się w dniach 25.10.2023 r. oraz 06.11.2023 r. Sesje warsztatowe trwały około 3 godzin każda. Na pierwszej sesji warsztatowej w dniu 25.10.2023 r. skupiono się na aspektach diagnozy, tj. zaprezentowano uczestnikom warsztatów wybrane dane diagnostyczne, i poddano je weryfikacji w trakcie otwartej dyskusji. W kolejnym kroku pracy warsztatowej podsumowano w formie analizy SWOT czynniki rozwoju mające wpływ na prowadzenie polityki społecznej w Kutnie.

Na drugiej sesji warsztatowej skupiono się na części postulatywnej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030*. Podczas spotkania wypracowano cele strategiczne oraz określono priorytety i kierunki działań.

Wypracowane w trakcie dwóch sesji warsztatowych materiały stanowiły istotne uzupełnienie zarówno treści diagnozy, jak też były znaczącym wkładem w definiowanie założeń kierunkowych *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030*.

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU DOKUMENTU

Konsultacje projektu Strategii przeprowadzono na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Kutno nr 60/2024 z dnia 15 marca 2024 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Kutno w sprawie projektu *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutno 2030*.

Konsultacje miały na celu umożliwienie mieszkańcom i lokalnym partnerom społecznym złożenie uwag dotyczących projektu dokumentu i miały formę wyrażenia opinii, składania uwag lub propozycji, za pośrednictwem strony internetowej kutno.wdialogu.pl oraz otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 26 marca 2024 r. o godzinie 16.00 w sali obrad Rady Miasta Kutno.

Projekt Strategii został skonsultowany również z Radą Seniorów Miasta Kutno.

Swoją opinię na temat projektu uchwały Rady Miasta Kutno w sprawie uchwalenia *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030* wyraziła także Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w Kutnie.

Szczegółowe informacje dotyczące przebiegu konsultacji znajdują się w Raporcie z konsultacji społecznych *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030*.

9. Spis map, rysunków, tabel, wykresów i zdjęć

Mapa 1. Położenie Kutna.....	6
Rysunek 1. Cele i priorytety polityki społecznej w Kutnie	64
Tabela 1. Liczba ludności miast w grupie porównawczej w latach 2018-2022	8
Tabela 2. Przyrost naturalny, urodzenia i zgony na 1 tys. mieszkańców w Kutnie w latach 2018-2022	10
Tabela 3. Saldo migracji ogółem miast w grupie porównawczej w latach 2018-2022.....	12
Tabela 4. Liczba żłobków, oddziałów żłobkowych oraz klubów dziecięcych w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	13
Tabela 5. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	13
Tabela 6. Liczba przedszkoli i punktów przedszkolnych w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	14
Tabela 7. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3 do 6 lat w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	14
Tabela 8. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3 do 6 lat w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022	15
Tabela 9. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2021.....	16
Tabela 10. Średnie wyniki [w %] z egzaminu 8-klasisty w miastach grupy porównawczej w 2023 roku	16
Tabela 11. Liczba uczelni macierzystych oraz filii uczelni w miastach grupy porównawczej w latach 2020-2021	17
Tabela 12. Liczba podmiotów ambulatoryjnych (przychodni) w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022	17
Tabela 13. Liczba podmiotów ambulatoryjnych (przychodni) w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022	18
Tabela 14. Liczba aptek ogólnodostępnych w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022...	18
Tabela 15. Ludność na aptekę ogólnodostępną w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022	19
Tabela 16. Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	19
Tabela 17. Liczba organizacji pozarządowych w miastach grupy porównawczej w 2023 roku	21
Tabela 18. Biblioteki i filie w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022.....	25

Tabela 19. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w latach 2018-2022 w Kutnie z uwzględnieniem wielkości przedsiębiorstwa	27
Tabela 20. Podmioty wg sekcji PKD 2007 w Kutnie w 2022 roku.....	27
Tabela 21. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	29
Tabela 22. Podmioty gospodarki narodowej na 1 tys. mieszkańców ogółem w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	30
Tabela 23. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	30
Tabela 24. Podmioty nowo zarejestrowane w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	31
Tabela 25. Liczba osób bezrobotnych w Kutnie w latach 2018-2023	32
Tabela 26. Liczba osób pracujących w grupie miast porównawczych w latach 2018-2021.....	33
Tabela 27. Pracujący na 1 tys. ludności ogółem w grupie miast porównawczych w latach 2018-2021	34
Tabela 28. Pracujący na 1 tys. ludności w wieku produkcyjnym w grupie miast porównawczych w latach 2018-2021	34
Tabela 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w powiatach obejmujących miasta z grupy porównawczej w latach 2018-2022 [w zł].....	35
Tabela 30. Liczba budynków mieszkalnych miast w grupie porównawczej w latach 2018-2022	35
Tabela 31. Liczba mieszkań miast w grupie porównawczej w latach 2018-2022	36
Tabela 32. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności i miast w grupie porównawczej w latach 2018-2022	37
Tabela 33. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności i miast w grupie porównawczej w latach 2018-2022	38
Tabela 34. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności i miast w grupie porównawczej w latach 2018-2022	38
Tabela 35. Placówki pomocy społecznej (wraz z filiami) w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022.....	42
Tabela 36. Miejsca w placówkach pomocy społecznej (wraz z filiami) w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	42
Tabela 37. Liczba mieszkańców w placówkach pomocy społecznej (wraz z filiami) w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	43
Tabela 38. Analiza porównawcza zasobów pomocy społecznej w grupie miast porównawczych	45
Tabela 39. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	47
Tabela 40. Kwoty świadczeń rodzinnych [w tys. zł] w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	51
Tabela 41. Wydatki na świadczenia wychowawcze 500+ w grupie miast porównawczych w latach 2018-2021 [w zł]	52
Tabela 42. Wydatki w Dziale 852 - Pomoc społeczna [w zł] w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	52

Tabela 43. Liczba rodzin w Kutnie objętych pomocą ze względu na główny powód przyznania wsparcia w latach 2018-2022	53
Tabela 44. Dochody ogółem [w zł] w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	56
Tabela 45. Dochody na 1 mieszkańca [w zł] w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	56
Tabela 46. Dochody [w zł] w Kutnie w 2022 roku	57
Tabela 47. Wydatki ogółem [w zł] w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	57
Tabela 48. Wydatki na 1 mieszkańca [w zł] w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	58
Tabela 49. Wydatki [w zł] w Kutnie w 2022 roku	58
Tabela 50. Kierunki działań w celu 1. miasto społeczeństwa obywatelskiego.....	67
Tabela 51. Kierunki działań w celu 2. miasto aktywne wobec wyzwań polityki społecznej	69
Tabela 52. Kierunki działań w celu 3. Miasto solidarne z osobami w trudnej sytuacji życiowej.....	72
Tabela 53. Kierunki działań w celu 4. Miasto doskonalące system pomocy społecznej	74
Tabela 54. Korespondencja Celów <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030</i> z celami <i>strategii rozwoju miasta Kutna 2030</i>	75
Tabela 55. Korespondencja Celów <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030</i> z celami <i>Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030</i>	76
Tabela 56. Korespondencja Celów <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030</i> z celami <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020</i>	77
Tabela 57. Korespondencja Celów <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030</i> z celami i kierunkami <i>Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</i>	78
Tabela 58. Korespondencja Celów <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030</i> z priorytetami i działaniami <i>Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030</i>	79
Tabela 59. Korespondencja Celów <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kutna 2030</i> z obszarami <i>Polityki społecznej wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ</i>	81
Tabela 60. Wskaźniki produktu i rezultatu przypisane poszczególnym priorytetom.....	85
Wykres 1. Struktura ludności miast grupy porównawczej ze względu na płeć w 2022 roku.....	8
Wykres 2. Struktura ludności miast grupy porównawczej w 2022 roku	9
Wykres 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w Kutnie w latach 2018-2022	10
Wykres 4. Prognoza demograficzna dla Kutna	11
Wykres 5. Liczba zawieranych małżeństw w miastach grupy porównawczej w latach 2018-2022	12
Wykres 6. Struktura podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON pod względem wielkości podmiotu w grupie miast porównawczych w 2022 roku	26
Wykres 7. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w grupie miast porównawczych w 2022 roku	31
Wykres 8. Liczba osób bezrobotnych w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	32

Wykres 9. Liczba mieszkań na 1 tys. mieszkańców miast w grupie porównawczej w latach 2017-2021	36
Wykres 10. Powierzchnia mieszkania, jaką można kupić za przeciętne wynagrodzenie brutto w miastach w grupie porównawczej w latach 2017-2021	37
Wykres 11. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w grupie miast porównawczych w latach 2018-2021	47
Wykres 12. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w grupie miast porównawczych w 2021 roku.....	48
Wykres 13. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w Kutnie w latach 2018-2021.....	48
Wykres 14. Rzeczywista liczba rodzin/osób objętych pomocą społeczną, tj. świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi w latach 2018-2022.....	49
Wykres 15. Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022	50
Wykres 16. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem w grupie miast porównawczych w latach 2018-2022.....	50
Wykres 17. Wydatki ogółem [w zł], zarówno z budżetu gminy, jak i budżetu państwa, poniesione przez MOPS w Kutnie w latach 2018-2022	51
Zdjęcie 1. Kutnowskie róże w przestrzeni miejskiej	7
Zdjęcie 2. Hospicjum kutnowskie	20
Zdjęcie 3. Aranżacje florystyczne podczas Świąta Róży	23
Zdjęcie 4. Muzeum Pałac Saski w Kutnie.....	24
Zdjęcie 5. Kompleks sportowy Europejskiego Centrum Małej Ligii Baseballowej w Kutnie	25
Zdjęcie 6. Kutnowska Strefa Przemysłowa	28
Zdjęcie 7. Centrum Seniora Kutno.....	39
Zdjęcie 8. Kompleks Terapeutyczno-Integracyjny „Wspólny Dom”	40
Zdjęcie 9. Mieszkania wspomagane w budynku przy ulicy Majdany w Kutnie	41